

THE PALIVERSE PROJECT

Το σύμπαν της σοφίας του Βούδα

Ο Τριμερής Κανόνας (Tīrīṭaka)

Ο Κανόνας των Ομιλιών (Sutta Piṭaka)

2. Η συλλογή των μεσαίου μήκους ομιλιών (2. Majjhima Nikāya)

3. Οι τελευταίες πενήντα ομιλίες (3. Uparīpaṇṇāsapāḷi)

3. Το κεφάλαιο για την κενότητα (3. Suññatavaggo)

[MN 121-130, PTS 3.104-3.187]

PaliVerse

2. Η συλλογή των μεσαίου μήκους ομιλιών

3. Οι τελευταίες πενήντα ομιλίες

3. Το κεφάλαιο για την κενότητα

1. Η συντομότερη ομιλία για την κενότητα

176. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο Ανατολικό Μοναστήρι, στο μέγαρο της μητέρας του Μιγκάρα. Τότε ο σεβάσμιος Άναντα, την απογευματινή περίοδο της ημέρας, αφού βγήκε από την απομόνωση, πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Άναντα είπε στον Ευλογημένο: «Κάποτε, σεβάσμιε κύριε, ο Ευλογημένος διέμενε στους Σάκκα· Ναγκαράκα ήταν το όνομα μιας κωμόπολης των Σάκκα. Εκεί, σεβάσμιε κύριε, άκουσα μπροστά στον Ευλογημένο, έλαβα μπροστά του - 'Εγώ, Άναντα, τώρα διαμένω συχνά με τη διαμονή στην κενότητα'. Μήπως αυτό, σεβάσμιε κύριε, το άκουσα καλά, το έλαβα καλά, το πρόσεξα καλά, το εξέτασα καλά;» «Πράγματι, Άναντα, αυτό το άκουσες καλά, το έλαβες καλά, το πρόσεξες καλά, το εξέτασες καλά. Και στο παρελθόν, Άναντα, και τώρα διαμένω συχνά με τη διαμονή στην κενότητα. Όπως, Άναντα, αυτό το μέγαρο της μητέρας του Μιγκάρα είναι κενό από ελέφαντες, βόδια, άλογα και φοράδες, κενό από χρυσό και ασήμι, κενό από συνάθροιση γυναικών και ανδρών, και υπάρχει μόνο αυτό το μη-κενό, δηλαδή - η ενότητα εξαρτώμενη από την κοινότητα μοναχών· ακριβώς έτσι, Άναντα, ένας μοναχός, μη δίνοντας προσοχή στην αντίληψη του χωριού, μη δίνοντας προσοχή στην αντίληψη των ανθρώπων, δίνει προσοχή στην ενότητα εξαρτώμενη από την αντίληψη του δάσους. Η συνείδησή του εισέρχεται στην αντίληψη του δάσους, γαληνεύει, σταθεροποιείται, αποφασίζει. Αυτός κατανοεί έτσι - 'Όποιες αναστατώσεις θα υπήρχαν εξαρτώμενες από την αντίληψη του χωριού, αυτές εδώ δεν υπάρχουν· όποιες αναστατώσεις θα υπήρχαν εξαρτώμενες από την αντίληψη των ανθρώπων, αυτές εδώ δεν υπάρχουν· και υπάρχει μόνο αυτό το ελάχιστο αναστάτωσης, δηλαδή - η ενότητα εξαρτώμενη από την αντίληψη του δάσους'. Αυτός κατανοεί: 'αυτό το αντιληπτικό πεδίο είναι κενό από την αντίληψη του χωριού', κατανοεί: 'αυτό το αντιληπτικό πεδίο είναι κενό από την αντίληψη των ανθρώπων', 'και υπάρχει μόνο αυτό το μη-κενό, δηλαδή - η ενότητα εξαρτώμενη από την αντίληψη του δάσους'. Έτσι, ό,τι δεν υπάρχει εκεί, αυτό το θεωρεί κενό από εκείνο· ό,τι όμως απομένει εκεί, αυτό κατανοεί: 'αυτό που υπάρχει, υπάρχει'. Έτσι, Άναντα, αυτή γι' αυτόν είναι η αληθινή, αδιαστρέβλωση, αγνή είσοδος στην κενότητα.

177. «Επιπλέον, Άναντα, ένας μοναχός, μη δίνοντας προσοχή στην αντίληψη των ανθρώπων, μη δίνοντας προσοχή στην αντίληψη του δάσους, δίνει προσοχή στην ενότητα εξαρτώμενη από την αντίληψη της γης. Η συνείδησή του εισέρχεται στην αντίληψη της γης, γαληνεύει, σταθεροποιείται, αποφασίζει. Όπως, Άναντα, ένα δέρμα ταύρου πλήρως τεντωμένο με εκατό καρφιά, χωρίς ρυτίδες· ακριβώς έτσι, Άναντα, ένας μοναχός, ό,τι σε αυτή τη γη είναι υψώματα και κοιλώματα, δυσπρόσιτα μέρη ποταμών, τόποι με κούτσουρα και αγκάθια, ανώμαλα βουνά, όλα αυτά μη

δίνοντας προσοχή, δίνει προσοχή στην ενότητα εξαρτώμενη από την αντίληψη της γης. Η συνείδησή του εισέρχεται στην αντίληψη της γης, γαληνεύει, σταθεροποιείται, αποφασίζει. Αυτός κατανοεί έτσι - 'Όποιες αναστατώσεις θα υπήρχαν εξαρτώμενες από την αντίληψη των ανθρώπων, αυτές εδώ δεν υπάρχουν· όποιες αναστατώσεις θα υπήρχαν εξαρτώμενες από την αντίληψη του δάσους, αυτές εδώ δεν υπάρχουν· και υπάρχει μόνο αυτό το ελάχιστο αναστάτωσης, δηλαδή - η ενότητα εξαρτώμενη από την αντίληψη της γης'. Αυτός κατανοεί: 'αυτό το αντιληπτικό πεδίο είναι κενό από την αντίληψη των ανθρώπων', κατανοεί: 'αυτό το αντιληπτικό πεδίο είναι κενό από την αντίληψη του δάσους', 'και υπάρχει μόνο αυτό το μη-κενό, δηλαδή - η ενότητα εξαρτώμενη από την αντίληψη της γης'. Έτσι, ό,τι δεν υπάρχει εκεί, αυτό το θεωρεί κενό από εκείνο· ό,τι όμως απομένει εκεί, αυτό κατανοεί: 'αυτό που υπάρχει, υπάρχει'. Έτσι, Άναντα, αυτή γι' αυτόν είναι η αληθινή, αδιαστρέβλωτη, αγνή είσοδος στην κενότητα.

178. «Επιπλέον, Άναντα, ένας μοναχός, μη δίνοντας προσοχή στην αντίληψη του δάσους, μη δίνοντας προσοχή στην αντίληψη της γης, δίνει προσοχή στην ενότητα εξαρτώμενη από την αντίληψη του επιπέδου του άπειρου χώρου. Η συνείδησή του εισέρχεται στην αντίληψη του επιπέδου του άπειρου χώρου, γαληνεύει, σταθεροποιείται, αποφασίζει. Αυτός κατανοεί έτσι - 'Όποιες αναστατώσεις θα υπήρχαν εξαρτώμενες από την αντίληψη του δάσους, αυτές εδώ δεν υπάρχουν· όποιες αναστατώσεις θα υπήρχαν εξαρτώμενες από την αντίληψη της γης, αυτές εδώ δεν υπάρχουν· και υπάρχει μόνο αυτό το ελάχιστο αναστάτωσης, δηλαδή - η ενότητα εξαρτώμενη από την αντίληψη του επιπέδου του άπειρου χώρου'. Αυτός κατανοεί: 'αυτό το αντιληπτικό πεδίο είναι κενό από την αντίληψη του δάσους', κατανοεί: 'αυτό το αντιληπτικό πεδίο είναι κενό από την αντίληψη της γης', 'και υπάρχει μόνο αυτό το μη-κενό, δηλαδή - η ενότητα εξαρτώμενη από την αντίληψη του επιπέδου του άπειρου χώρου'. Έτσι, ό,τι δεν υπάρχει εκεί, αυτό το θεωρεί κενό από εκείνο· ό,τι όμως απομένει εκεί, αυτό κατανοεί: 'αυτό που υπάρχει, υπάρχει'. Έτσι, Άναντα, αυτή γι' αυτόν είναι η αληθινή, αδιαστρέβλωτη, αγνή είσοδος στην κενότητα.

179. «Επιπλέον, Άναντα, ένας μοναχός, μη δίνοντας προσοχή στην αντίληψη της γης, μη δίνοντας προσοχή στην αντίληψη του επιπέδου του άπειρου χώρου, δίνει προσοχή στην ενότητα εξαρτώμενη από την αντίληψη του επιπέδου άπειρης συνείδησης. Η συνείδησή του εισέρχεται στην αντίληψη του επιπέδου άπειρης συνείδησης, γαληνεύει, σταθεροποιείται, αποφασίζει. Αυτός κατανοεί έτσι - 'Όποιες αναστατώσεις θα υπήρχαν εξαρτώμενες από την αντίληψη της γης, αυτές εδώ δεν υπάρχουν· όποιες αναστατώσεις θα υπήρχαν εξαρτώμενες από την αντίληψη του επιπέδου του άπειρου χώρου, αυτές εδώ δεν υπάρχουν· και υπάρχει μόνο αυτό το ελάχιστο αναστάτωσης, δηλαδή - η ενότητα εξαρτώμενη από την αντίληψη του επιπέδου άπειρης συνείδησης'. Αυτός κατανοεί: 'αυτό το αντιληπτικό πεδίο είναι κενό από την αντίληψη της γης', κατανοεί: 'αυτό το αντιληπτικό πεδίο είναι κενό από την αντίληψη του επιπέδου του άπειρου χώρου', 'και υπάρχει μόνο αυτό το μη-κενό, δηλαδή - η ενότητα εξαρτώμενη από την αντίληψη του επιπέδου άπειρης συνείδησης'. Έτσι, ό,τι δεν υπάρχει εκεί, αυτό το θεωρεί κενό από εκείνο· ό,τι όμως απομένει εκεί, αυτό κατανοεί: 'αυτό που υπάρχει, υπάρχει'. Έτσι, Άναντα, αυτή γι' αυτόν είναι η αληθινή, αδιαστρέβλωτη, αγνή είσοδος στην κενότητα.

180. «Επιπλέον, Άναντα, ένας μοναχός, μη δίνοντας προσοχή στην αντίληψη του επιπέδου του άπειρου χώρου, μη δίνοντας προσοχή στην αντίληψη του επιπέδου άπειρης συνείδησης, δίνει προσοχή στην ενότητα εξαρτώμενη από την αντίληψη του επιπέδου της μηδαμινότητας. Η συνείδησή του εισέρχεται στην αντίληψη του επιπέδου της μηδαμινότητας, γαληνεύει, σταθεροποιείται, αποφασίζει. Αυτός κατανοεί έτσι - 'Όποιες αναστατώσεις θα υπήρχαν εξαρτώμενες από την αντίληψη του επιπέδου του άπειρου χώρου, αυτές εδώ δεν υπάρχουν· όποιες αναστατώσεις θα υπήρχαν εξαρτώμενες από την αντίληψη του επιπέδου άπειρης συνείδησης, αυτές εδώ δεν υπάρχουν· και υπάρχει μόνο αυτό το ελάχιστο αναστάτωσης, δηλαδή - η ενότητα εξαρτώμενη από την αντίληψη του επιπέδου της μηδαμινότητας'. Αυτός κατανοεί: 'αυτό το αντιληπτικό πεδίο είναι κενό από την αντίληψη του επιπέδου του άπειρου χώρου', κατανοεί: 'αυτό το αντιληπτικό πεδίο είναι κενό από την αντίληψη του επιπέδου άπειρης συνείδησης', 'και υπάρχει μόνο αυτό το μη-κενό, δηλαδή - η ενότητα εξαρτώμενη από την αντίληψη του επιπέδου της μηδαμινότητας'. Έτσι, ό,τι δεν υπάρχει εκεί, αυτό το θεωρεί κενό από εκείνο· ό,τι όμως απομένει εκεί, αυτό κατανοεί: 'αυτό που υπάρχει, υπάρχει'. Έτσι, Άναντα, αυτή γι' αυτόν είναι η αληθινή, αδιαστρέβλωση, αγνή είσοδος στην κενότητα.

181. «Επιπλέον, Άναντα, ένας μοναχός, μη δίνοντας προσοχή στην αντίληψη του επιπέδου άπειρης συνείδησης, μη δίνοντας προσοχή στην αντίληψη του επιπέδου της μηδαμινότητας, δίνει προσοχή στην ενότητα εξαρτώμενη από την αντίληψη του επιπέδου της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης. Η συνείδησή του εισέρχεται στην αντίληψη του επιπέδου της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, γαληνεύει, σταθεροποιείται, αποφασίζει. Αυτός κατανοεί έτσι - 'Όποιες αναστατώσεις θα υπήρχαν εξαρτώμενες από την αντίληψη του επιπέδου άπειρης συνείδησης, αυτές εδώ δεν υπάρχουν· όποιες αναστατώσεις θα υπήρχαν εξαρτώμενες από την αντίληψη του επιπέδου της μηδαμινότητας, αυτές εδώ δεν υπάρχουν· και υπάρχει μόνο αυτό το ελάχιστο αναστάτωσης, δηλαδή - η ενότητα εξαρτώμενη από την αντίληψη του επιπέδου της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης'. Αυτός κατανοεί: 'αυτό το αντιληπτικό πεδίο είναι κενό από την αντίληψη του επιπέδου άπειρης συνείδησης', κατανοεί: 'αυτό το αντιληπτικό πεδίο είναι κενό από την αντίληψη του επιπέδου της μηδαμινότητας', 'και υπάρχει μόνο αυτό το μη-κενό, δηλαδή - η ενότητα εξαρτώμενη από την αντίληψη του επιπέδου της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης'. Έτσι, ό,τι δεν υπάρχει εκεί, αυτό το θεωρεί κενό από εκείνο· ό,τι όμως απομένει εκεί, αυτό κατανοεί: 'αυτό που υπάρχει, υπάρχει'. Έτσι, Άναντα, αυτή γι' αυτόν είναι η αληθινή, αδιαστρέβλωση, αγνή είσοδος στην κενότητα.

182. «Επιπλέον, Άναντα, ένας μοναχός, μη δίνοντας προσοχή στην αντίληψη του επιπέδου της μηδαμινότητας, μη δίνοντας προσοχή στην αντίληψη του επιπέδου της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, δίνει προσοχή στην ενότητα εξαρτώμενη από την αυτοσυγκέντρωση του νου χωρίς σημάδια. Η συνείδησή του εισέρχεται στην αυτοσυγκέντρωση του νου χωρίς σημάδια, γαληνεύει, σταθεροποιείται, αποφασίζει. Αυτός κατανοεί έτσι - 'Όποιες αναστατώσεις θα υπήρχαν εξαρτώμενες από την αντίληψη του επιπέδου της μηδαμινότητας, αυτές εδώ δεν υπάρχουν· όποιες αναστατώσεις θα υπήρχαν εξαρτώμενες από την αντίληψη του επιπέδου της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, αυτές εδώ δεν υπάρχουν· και υπάρχει μόνο αυτό το ελάχιστο αναστάτωσης, δηλαδή - αυτό το ίδιο το σώμα έχων έξι αισθητήριες βάσεις εξαρτώμενο από τη ζωή ως συνθήκη'. Αυτός κατανοεί: 'αυτό το αντιληπτικό πεδίο είναι κενό από την αντίληψη του επιπέδου της μηδαμινότητας', κατανοεί: 'αυτό το

αντιληπτικό πεδίο είναι κενό από την αντίληψη του επιπέδου της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης', 'και υπάρχει μόνο αυτό το μη-κενό, δηλαδή - αυτό το ίδιο το σώμα έχων έξι αισθητήριες βάσεις εξαρτώμενο από τη ζωή ως συνθήκη'. Έτσι, ό,τι δεν υπάρχει εκεί, αυτό το θεωρεί κενό από εκείνο· ό,τι όμως απομένει εκεί, αυτό κατανοεί: 'αυτό που υπάρχει, υπάρχει'. Έτσι, Άναντα, αυτή γι' αυτόν είναι η αληθινή, αδιαστρέβλωση, αγνή είσοδος στην κενότητα.

183. «Επιπλέον, Άναντα, ένας μοναχός, μη δίνοντας προσοχή στην αντίληψη του επιπέδου της μηδαμινότητας, μη δίνοντας προσοχή στην αντίληψη του επιπέδου της μήτε-αντίληψης-μήτε-μη-αντίληψης, δίνει προσοχή στην ενότητα εξαρτώμενη από την αυτοσυγκέντρωση του νου χωρίς σημάδια. Η συνείδησή του εισέρχεται στην αυτοσυγκέντρωση του νου χωρίς σημάδια, γαληνεύει, σταθεροποιείται, αποφασίζει. Αυτός κατανοεί έτσι - 'και αυτή η αυτοσυγκέντρωση του νου χωρίς σημάδια είναι συνθηκοκρατημένη, διαμορφωμένη από τη βούληση'. 'Ό,τι όμως είναι συνθηκοκρατημένο, διαμορφωμένο από τη βούληση, αυτό είναι παροδικό, έχει τη φύση της παύσης' - κατανοεί. Καθώς αυτός γνωρίζει έτσι και βλέπει έτσι, ο νους απελευθερώνεται από τη νοητική διαφθορά της φιληδονίας, ο νους απελευθερώνεται από τη νοητική διαφθορά της προσκόλλησης στην ύπαρξη, ο νους απελευθερώνεται από τη νοητική διαφθορά της άγνοιας. Υπάρχει η γνώση: «στον απελευθερωμένο, υπάρχει απελευθέρωση». Κατανοεί: «η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης». Αυτός κατανοεί έτσι - 'Όποιες αναστατώσεις θα υπήρχαν εξαρτώμενες από τη νοητική διαφθορά της φιληδονίας, αυτές εδώ δεν υπάρχουν· όποιες αναστατώσεις θα υπήρχαν εξαρτώμενες από τη νοητική διαφθορά της προσκόλλησης στην ύπαρξη, αυτές εδώ δεν υπάρχουν· όποιες αναστατώσεις θα υπήρχαν εξαρτώμενες από τη νοητική διαφθορά της άγνοιας, αυτές εδώ δεν υπάρχουν· και υπάρχει μόνο αυτό το ελάχιστο αναστάτωσης, δηλαδή - αυτό το ίδιο το σώμα έχων έξι αισθητήριες βάσεις εξαρτώμενο από τη ζωή ως συνθήκη'. Αυτός κατανοεί: 'αυτό το αντιληπτικό πεδίο είναι κενό από τη νοητική διαφθορά της φιληδονίας', κατανοεί: 'αυτό το αντιληπτικό πεδίο είναι κενό από τη νοητική διαφθορά της προσκόλλησης στην ύπαρξη', κατανοεί: 'αυτό το αντιληπτικό πεδίο είναι κενό από τη νοητική διαφθορά της άγνοιας', 'και υπάρχει μόνο αυτό το μη-κενό, δηλαδή - αυτό το ίδιο το σώμα έχων έξι αισθητήριες βάσεις εξαρτώμενο από τη ζωή ως συνθήκη'. Έτσι, ό,τι δεν υπάρχει εκεί, αυτό το θεωρεί κενό από εκείνο· ό,τι όμως απομένει εκεί, αυτό κατανοεί: 'αυτό που υπάρχει, υπάρχει'. Έτσι, Άναντα, αυτή γι' αυτόν είναι η αληθινή, αδιαστρέβλωση, αγνή, υπέρτατη ανυπέρβλητη είσοδος στην κενότητα.

184. «Όποιοι, Άναντα, ασκητές ή βραχμάνοι στο παρελθόν, έχοντας επιτύχει την αγνή, υπέρτατη, ανυπέρβλητη κενότητα, διέμεναν, όλοι αυτοί, έχοντας επιτύχει αυτήν ακριβώς την αγνή, υπέρτατη, ανυπέρβλητη κενότητα, διέμεναν. Και όποιοι, Άναντα, ασκητές ή βραχμάνοι στο μέλλον, έχοντας επιτύχει την αγνή, υπέρτατη, ανυπέρβλητη κενότητα, θα διαμένουν, όλοι αυτοί, έχοντας επιτύχει αυτήν ακριβώς την αγνή, υπέρτατη, ανυπέρβλητη κενότητα, θα διαμένουν. Και όποιοι, Άναντα, ασκητές ή βραχμάνοι τώρα, έχοντας επιτύχει την αγνή, υπέρτατη, ανυπέρβλητη κενότητα, διαμένουν, όλοι αυτοί, έχοντας επιτύχει αυτήν ακριβώς την αγνή, υπέρτατη, ανυπέρβλητη κενότητα, διαμένουν. Γι' αυτό, Άναντα, 'έχοντας επιτύχει την αγνή, υπέρτατη, ανυπέρβλητη κενότητα, θα διαμένουμε' - έτσι πρέπει να εξασκείστε, Άναντα».

Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Ο σεβάσμιος Άναντα, ευχαριστημένος, αγαλλίασε με τα λόγια του Ευλογημένου.

Τέλος της ομιλίας Τσούλασουννάτα, πρώτη.

2. Η μεγαλύτερη ομιλία για την κενότητα

185. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στους Σάκκα, στην Καπιλαβάττχου, στο μοναστήρι του Νιγκρόντα. Τότε ο Ευλογημένος, αφού ντύθηκε το πρωί και πήρε το κύπελλο και τους χιτώνες του, μπήκε στην Καπιλαβάττχου για προσφερόμενη τροφή. Αφού περπάτησε στην Καπιλαβάττχου για προσφερόμενη τροφή, μετά το γεύμα, έχοντας επιστρέψει από τη συλλογή τροφής, κατευθύνθηκε προς το μοναστήρι του Σάκκα Καλακχέμακα για ημερήσια διαμονή. Εκείνη την περίοδο στο μοναστήρι του Σάκκα Καλακχέμακα ήταν ετοιμασμένα πολλά καταλύματα. Ο Ευλογημένος είδε στο μοναστήρι του Σάκκα Καλακχέμακα πολλά καταλύματα ετοιμασμένα. Αφού τα είδε, στον Ευλογημένο ήρθε αυτή η σκέψη: «Πολλά καταλύματα είναι ετοιμασμένα στο μοναστήρι του Σάκκα Καλακχέμακα. Πολλοί άραγε μοναχοί διαμένουν εδώ;»

186. Εκείνη την περίοδο ο σεβάσμιος Άναντα μαζί με πολλούς μοναχούς έκανε κατασκευή χιτώνων στο μοναστήρι του Σάκκα Γκχατά. Τότε ο Ευλογημένος, την απογευματινή περίοδο της ημέρας, αφού βγήκε από την απομόνωση, πήγε προς το μοναστήρι του Σάκκα Γκχατά· αφού έφτασε, κάθισε στο προετοιμασμένο κάθισμα. Αφού κάθισε, ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στον σεβάσμιο Άναντα: «Πολλά καταλύματα, Άναντα, είναι ετοιμασμένα στο μοναστήρι του Σάκκα Καλακχέμακα. Πολλοί άραγε μοναχοί διαμένουν εδώ;» «Πολλά καταλύματα, σεβάσμιε κύριε, είναι ετοιμασμένα στο μοναστήρι του Σάκκα Καλακχέμακα. Πολλοί μοναχοί διαμένουν εδώ. Είναι η περίοδος κατασκευής χιτώνων για μας, σεβάσμιε κύριε».

«Όμως, Άναντα, δεν λάμπει ένας μοναχός που απολαμβάνει την κοινωνική συναναστροφή, που ευχαριστείται με την κοινωνική συναναστροφή, που είναι αφοσιωμένος στην απόλαυση της κοινωνικής συναναστροφής, που απολαμβάνει την παρέα, που ευχαριστείται με την παρέα, που χαίρεται με την παρέα. Βεβαίως, Άναντα, ένας μοναχός που απολαμβάνει την κοινωνική συναναστροφή, που ευχαριστείται με την κοινωνική συναναστροφή, που είναι αφοσιωμένος στην απόλαυση της κοινωνικής συναναστροφής, που απολαμβάνει την παρέα, που ευχαριστείται με την παρέα, που χαίρεται με την παρέα, θα αποκτήσει κατά βούληση, θα αποκτήσει χωρίς δυσκολία, θα αποκτήσει χωρίς κόπο εκείνη την ευτυχία της απάρνησης, την ευτυχία της αποστασιοποίησης, την ευτυχία της γαλήνης, την ευτυχία της ανώτατης φώτισης - αυτό είναι αδύνατον. Αλλά εκείνος ο μοναχός, Άναντα, που διαμένει μόνος, αποτραβηγμένος από την παρέα, γι' αυτόν τον μοναχό αναμένεται ότι θα αποκτήσει κατά βούληση, θα αποκτήσει χωρίς δυσκολία, θα αποκτήσει χωρίς κόπο εκείνη την ευτυχία της απάρνησης, την ευτυχία της αποστασιοποίησης, την ευτυχία της γαλήνης, την ευτυχία της ανώτατης φώτισης - αυτό είναι δυνατόν.

«Βεβαίως, Άναντα, ένας μοναχός που απολαμβάνει την κοινωνική συναναστροφή, που ευχαριστείται με την κοινωνική συναναστροφή, που είναι αφοσιωμένος στην απόλαυση της κοινωνικής συναναστροφής, που απολαμβάνει την παρέα, που ευχαριστείται με την παρέα, που χαίρεται με την παρέα, θα επιτύχει και θα διαμείνει

είτε σε προσωρινή είτε σε ευχάριστη απελευθέρωση του νου, είτε σε παντοτινή και ακλόνητη - αυτό είναι αδύνατον. Αλλά εκείνος ο μοναχός, Άναντα, που διαμένει μόνος, αποτραβηγμένος από την παρέα, γι' αυτόν τον μοναχό αναμένεται ότι θα επιτύχει και θα διαμείνει είτε σε προσωρινή είτε σε ευχάριστη απελευθέρωση του νου, είτε σε παντοτινή και ακλόνητη - αυτό είναι δυνατόν.

«Εγώ, Άναντα, δεν βλέπω ούτε μία υλική μορφή, στην οποία σε κάποιον που είναι προσκολλημένος, που ευχαριστιέται σε αυτήν, από τη μεταβολή και την αλλαγή αυτής της υλικής μορφής δεν θα εγείρονταν λύπη, θρήνος, πόνος, δυσaréσκεια και άγχος.

187. «Αυτή όμως, Άναντα, είναι η διαμονή που έχει ανακαλυφθεί από τον Τατχάγκατα, δηλαδή - με τη μη προσοχή σε όλα τα σημάδια, έχοντας επιτύχει την εσωτερική κενότητα, να διαμένει. Αν εκεί, Άναντα, τον Τατχάγκατα που διαμένει με αυτή τη διαμονή πλησιάζουν μοναχοί, μοναχές, λαϊκοί ακόλουθοι, λαϊκές ακόλουθοι, βασιλείς, βασιλικοί υπουργοί, αιρετικοί και μαθητές αιρετικών. Εκεί, Άναντα, ο Τατχάγκατα με συνείδηση επιρρεπή στην αποστασιοποίηση, κεκλιμένη προς την αποστασιοποίηση, με κλίση προς την αποστασιοποίηση, αποτραβηγμένη, που ευχαριστιέται στην απάντηση, που έχει απαλλαγεί εντελώς από τις διαφθείρουσες συνθήκες, στην πραγματικότητα κάνει μόνο ομιλία συνδεδεμένη με την αποχώρηση. Επομένως, Άναντα, αν ένας μοναχός επιθυμούσε - 'έχοντας επιτύχει την εσωτερική κενότητα, να παραμείνω', τότε, Άναντα, από εκείνον τον μοναχό η συνείδηση πρέπει εσωτερικά να σταθεροποιηθεί, να καθησυχαστεί, να γίνει πλήρως εστιασμένη, να αυτοσυγκεντρωθεί.

188. «Και πώς, Άναντα, ένας μοναχός εσωτερικά σταθεροποιεί τη συνείδηση, την καθησυχάζει, την κάνει πλήρως εστιασμένη, την αυτοσυγκεντρώνει; Εδώ, Άναντα, ένας μοναχός, αποστασιοποιημένος από τις ηδονές, αποστασιοποιημένος από τις φάυλες νοητικές καταστάσεις... κ.λπ... εισέρχεται και παραμένει στην πρώτη διαλογιστική έκσταση... κ.λπ... τη δεύτερη διαλογιστική έκσταση... την τρίτη διαλογιστική έκσταση... εισέρχεται και παραμένει στην τέταρτη διαλογιστική έκσταση. Έτσι λοιπόν, Άναντα, ένας μοναχός εσωτερικά σταθεροποιεί τη συνείδηση, την καθησυχάζει, την κάνει πλήρως εστιασμένη, την αυτοσυγκεντρώνει. Αυτός στρέφει την προσοχή του στην εσωτερική κενότητα. Καθώς αυτός στρέφει την προσοχή του στην εσωτερική κενότητα, η συνείδησή του δεν εισέρχεται στην κενότητα, δεν γαληνεύει, δεν σταθεροποιείται, δεν απελευθερώνεται. Όταν αυτό συμβαίνει, Άναντα, ο μοναχός κατανοεί έτσι - «Καθώς στρέφω την προσοχή μου στην εσωτερική κενότητα, η συνείδησή μου δεν εισέρχεται στην εσωτερική κενότητα, δεν γαληνεύει, δεν σταθεροποιείται, δεν απελευθερώνεται». Έτσι έχει πλήρη επίγνωση σε αυτό. Αυτός στρέφει την προσοχή του στην εξωτερική κενότητα... κ.λπ... αυτός στρέφει την προσοχή του στην εσωτερική και εξωτερική κενότητα... κ.λπ... αυτός στρέφει την προσοχή του στην αδιαταραξία. Καθώς αυτός στρέφει την προσοχή του στην αδιαταραξία, η συνείδησή του δεν εισέρχεται στην αδιαταραξία, δεν γαληνεύει, δεν σταθεροποιείται, δεν απελευθερώνεται. Όταν αυτό συμβαίνει, Άναντα, ο μοναχός κατανοεί έτσι - «Καθώς στρέφω την προσοχή μου στην αδιαταραξία, η συνείδησή μου δεν εισέρχεται στην αδιαταραξία, δεν γαληνεύει, δεν σταθεροποιείται, δεν απελευθερώνεται». Έτσι έχει πλήρη επίγνωση σε αυτό.

«Τότε, Άναντα, από εκείνον τον μοναχό, σε εκείνο ακριβώς το προηγούμενο σημάδι της αυτοσυγκέντρωσης, η συνείδηση πρέπει εσωτερικά να σταθεροποιηθεί, να

καθησυχαστεί, να γίνει πλήρως εστιασμένη, να αυτοσυγκεντρωθεί. Αυτός στρέφει την προσοχή του στην εσωτερική κενότητα. Καθώς αυτός στρέφει την προσοχή του στην εσωτερική κενότητα, η συνείδησή του εισέρχεται στην εσωτερική κενότητα, γαληνεύει, σταθεροποιείται, απελευθερώνεται. Όταν αυτό συμβαίνει, Άναντα, ο μοναχός κατανοεί έτσι - «Καθώς στρέφω την προσοχή μου στην εσωτερική κενότητα, η συνείδησή μου εισέρχεται στην εσωτερική κενότητα, γαληνεύει, σταθεροποιείται, απελευθερώνεται». Έτσι έχει πλήρη επίγνωση σε αυτό. Αυτός στρέφει την προσοχή του στην εξωτερική κενότητα... κ.λπ... αυτός στρέφει την προσοχή του στην εσωτερική και εξωτερική κενότητα... κ.λπ... αυτός στρέφει την προσοχή του στην αδιαταραξία. Καθώς αυτός στρέφει την προσοχή του στην αδιαταραξία, η συνείδησή του εισέρχεται στην αδιαταραξία, γαληνεύει, σταθεροποιείται, απελευθερώνεται. Όταν αυτό συμβαίνει, Άναντα, ο μοναχός κατανοεί έτσι - «Καθώς στρέφω την προσοχή μου στην αδιαταραξία, η συνείδησή μου εισέρχεται στην αδιαταραξία, γαληνεύει, σταθεροποιείται, απελευθερώνεται». Έτσι έχει πλήρη επίγνωση σε αυτό.

189. Αν, Άναντα, σε αυτόν τον μοναχό που διαμένει με αυτή τη διαμονή η συνείδηση κλίνει προς το περπάτημα, αυτός περπατά - «έτσι καθώς περπατώ, η πλεονεξία, η δυσαρέσκεια και οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις δεν θα με κατακλύσουν». Έτσι έχει πλήρη επίγνωση σε αυτό. Αν, Άναντα, σε αυτόν τον μοναχό που διαμένει με αυτή τη διαμονή η συνείδηση κλίνει προς το στέκεσθαι, αυτός στέκεται - «έτσι καθώς στέκομαι, η πλεονεξία, η δυσαρέσκεια και οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις δεν θα με κατακλύσουν». Έτσι έχει πλήρη επίγνωση σε αυτό. Αν, Άναντα, σε αυτόν τον μοναχό που διαμένει με αυτή τη διαμονή η συνείδηση κλίνει προς το κάθισμα, αυτός κάθεται - «έτσι καθώς κάθομαι, η πλεονεξία, η δυσαρέσκεια και οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις δεν θα με κατακλύσουν». Έτσι έχει πλήρη επίγνωση σε αυτό. Αν, Άναντα, σε αυτόν τον μοναχό που διαμένει με αυτή τη διαμονή η συνείδηση κλίνει προς το ξάπλωμα, αυτός ξαπλώνει - «έτσι καθώς ξαπλώνω, η πλεονεξία, η δυσαρέσκεια και οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις δεν θα με κατακλύσουν». Έτσι έχει πλήρη επίγνωση σε αυτό.

Αν, Άναντα, σε αυτόν τον μοναχό που διαμένει με αυτή τη διαμονή η συνείδηση κλίνει προς τη συζήτηση, αυτός - «αυτή η συζήτηση που είναι κατώτερη, χυδαία, κοινή, μη ευγενής, ανώφελη, που δεν οδηγεί στην αποστασιοποίηση, δεν οδηγεί στο μη πάθος, δεν οδηγεί στην παύση, δεν οδηγεί στη γαλήνη, δεν οδηγεί στην άμεση γνώση, δεν οδηγεί στην ανώτατη φώτιση, δεν οδηγεί στο Νιμπάνα, δηλαδή - συζήτηση για βασιλείς, συζήτηση για κλέφτες, συζήτηση για υπουργούς, συζήτηση για στρατούς, συζήτηση για φόβους, συζήτηση για πολέμους, συζήτηση για τροφή, συζήτηση για ποτά, συζήτηση για ρούχα, συζήτηση για κρεβάτια, συζήτηση για στεφάνια, συζήτηση για αρώματα, συζήτηση για συγγενείς, συζήτηση για οχήματα, συζήτηση για χωριά, συζήτηση για κωμοπόλεις, συζήτηση για πόλεις, συζήτηση για επαρχίες, συζήτηση για γυναίκες, συζήτηση για οιοπνευματώδη, συζήτηση για δρόμους, συζήτηση για πηγάδια, συζήτηση για τους νεκρούς προγόνους, συζήτηση για ποικιλίες, ιστορίες για τον κόσμο, ιστορίες για τη θάλασσα, συζήτηση για το γίγνεσθαι και το μη γίγνεσθαι, και τα λοιπά - τέτοια συζήτηση δεν θα κάνω». Έτσι έχει πλήρη επίγνωση σε αυτό. Αλλά αυτή, Άναντα, η συζήτηση που είναι αυστηρή, κατάλληλη για την απομάκρυνση των νοητικών εμποδίων, που οδηγεί αποκλειστικά στην αποστασιοποίηση, στο μη πάθος, στην παύση, στη γαλήνη, στην άμεση γνώση, στην ανώτατη φώτιση, στο Νιμπάνα, δηλαδή - συζήτηση για τις λίγες επιθυμίες,

συζήτηση για την ικανοποίηση, συζήτηση για την αποστασιοποίηση, συζήτηση για την απομόνωση από την κοινωνία, συζήτηση για τη διέγερση της ενεργητικότητας, συζήτηση για την ηθική, συζήτηση για την αυτοσυγκέντρωση, συζήτηση για τη σοφία, συζήτηση για την απελευθέρωση, συζήτηση για τη γνώση και ενόραση της απελευθέρωσης - «τέτοια συζήτηση θα κάνω». Έτσι έχει πλήρη επίγνωση σε αυτό.

Αν, Άναντα, σε αυτόν τον μοναχό που διαμένει με αυτή τη διαμονή η συνείδηση κλίνει προς τον λογισμό, αυτός - «εκείνοι οι λογισμοί που είναι κατώτεροι, χυδαίοι, κοινοί, μη ευγενείς, ανώφελοι, που δεν οδηγούν στην αποστασιοποίηση, δεν οδηγούν στο μη πάθος, δεν οδηγούν στην παύση, δεν οδηγούν στη γαλήνη, δεν οδηγούν στην άμεση γνώση, δεν οδηγούν στην ανώτατη φώτιση, δεν οδηγούν στο Νιμπάνα, δηλαδή - ηδονικός λογισμός, λογισμός του θυμού, λογισμός της βίας - τέτοιους λογισμούς δεν θα σκέφτομαι». Έτσι έχει πλήρη επίγνωση σε αυτό. Αλλά αυτοί, Άναντα, οι λογισμοί που είναι ευγενείς, οδηγούντες στην απελευθέρωση, που οδηγούν αυτόν που τους ακολουθεί στην πλήρη εξάλειψη του πόνου, δηλαδή - λογισμός της απάρνησης, λογισμός του μη θυμού, λογισμός της μη βίας - «τέτοιους λογισμούς θα σκέφτομαι». Έτσι έχει πλήρη επίγνωση σε αυτό.

190. «Αυτά, Άναντα, είναι τα πέντε είδη αισθησιακής ηδονής. Ποια πέντε; Υλικές μορφές αντιληπτές από το μάτι, επιθυμητές, ελκυστικές, ευχάριστες, αγαπητές, συνδεδεμένες με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικές· ήχοι αντιληπτοί από το αυτί... Οσμές αντιληπτές από τη μύτη... Γεύσεις αντιληπτές από τη γλώσσα... απτά αντικείμενα αντιληπτά από το σώμα, επιθυμητά, ελκυστικά, ευχάριστα, αγαπητά, συνδεδεμένα με την αισθησιακή ηδονή, δελεαστικά - αυτά, Άναντα, είναι τα πέντε είδη αισθησιακής ηδονής, σχετικά με τα οποία ένας μοναχός πρέπει συχνά να ανασκοπεί τη δική του συνείδηση - "Υπάρχει άραγε σε μένα, σε αυτά τα πέντε είδη αισθησιακής ηδονής, σε κάποια ή σε κάποια άλλη αισθητήρια βάση, νοητική εμπλοκή που εγείρεται;" Αν, Άναντα, ένας μοναχός ανασκοπώντας κατανοεί έτσι - "Υπάρχει πράγματι σε μένα, σε αυτά τα πέντε είδη αισθησιακής ηδονής, σε κάποια ή σε κάποια άλλη αισθητήρια βάση, νοητική εμπλοκή που εγείρεται", όταν αυτό συμβαίνει, Άναντα, ο μοναχός κατανοεί έτσι - "Η θέληση και το πάθος σε αυτά τα πέντε είδη αισθησιακής ηδονής δεν έχει εγκαταλειφθεί από μένα". Έτσι έχει πλήρη επίγνωση σε αυτό. Αν όμως, Άναντα, ένας μοναχός ανασκοπώντας κατανοεί έτσι - "Δεν υπάρχει σε μένα, σε αυτά τα πέντε είδη αισθησιακής ηδονής, σε κάποια ή σε κάποια άλλη αισθητήρια βάση, νοητική εμπλοκή που εγείρεται", όταν αυτό συμβαίνει, Άναντα, ο μοναχός κατανοεί έτσι - "Η θέληση και το πάθος σε αυτά τα πέντε είδη αισθησιακής ηδονής έχει εγκαταλειφθεί από μένα". Έτσι έχει πλήρη επίγνωση σε αυτό.

191. «Αυτά, Άναντα, είναι τα πέντε συναθροίσματα της προσκόλλησης, σχετικά με τα οποία ένας μοναχός πρέπει να διαμένει παρατηρώντας την έγερση και την παρακμή - "έτσι είναι η ύλη, έτσι είναι η προέλευση της ύλης, έτσι είναι η πάροδος της ύλης· έτσι είναι το αίσθημα... έτσι είναι η αντίληψη... έτσι είναι οι δραστηριότητες... έτσι είναι η συνείδηση, έτσι είναι η προέλευση της συνείδησης, έτσι είναι η πάροδος της συνείδησης». Σε αυτόν που διαμένει παρατηρώντας την έγερση και την παρακμή σε αυτά τα πέντε συναθροίσματα της προσκόλλησης, η αλαζονεία του "εγώ είμαι" στα πέντε συναθροίσματα της προσκόλλησης εγκαταλείπεται. Όταν αυτό συμβαίνει, Άναντα, ο μοναχός κατανοεί έτσι - "η αλαζονεία του 'εγώ είμαι' σε αυτά τα πέντε συναθροίσματα της προσκόλλησης έχει εγκαταλειφθεί από μένα". Έτσι έχει πλήρη επίγνωση σε αυτό. Αυτές, Άναντα, είναι

εκείνες οι διδασκαλίες που είναι απολύτως καλές, έχουν ως βάση το καλό, είναι ευγενείς, υπερκόσμιες, ανέγγιχτες από τον Κακό. Τι νομίζεις, Άναντα, βλέποντας ποιον λόγο αξίζει ο μαθητής να ακολουθεί τον Διδάσκαλο, ακόμη και αν απωθείται;» «Ο Ευλογημένος είναι η ρίζα των διδασκαλιών μας, σεβάσμιε κύριε, ο Ευλογημένος είναι ο οδηγός, ο Ευλογημένος είναι το καταφύγιο. Καλώς, σεβάσμιε κύριε, ας ευδοκήσει ο ίδιος ο Ευλογημένος να εξηγήσει το νόημα αυτών που ειπώθηκαν. Αφού ακούσουν από τον Ευλογημένο, οι μοναχοί θα το θυμούνται».

192. «Όμως, Άναντα, δεν αξίζει ο μαθητής να ακολουθεί τον Διδάσκαλο, δηλαδή για ομιλία, μικτό κείμενο, επεξήγηση, εξαιτίας αυτών. Για ποιο λόγο; Διότι για μακρό χρόνο, Άναντα, αυτές οι διδασκαλίες έχουν ακουστεί από σένα, διατηρούνται, έχουν εξασκηθεί λεκτικά, έχουν εξεταστεί με τον νου, έχουν διεισδυθεί καλά με την άποψη. Αλλά αυτή, Άναντα, η συζήτηση που είναι αυστηρή, κατάλληλη για την απομάκρυνση των νοητικών εμποδίων, που οδηγεί αποκλειστικά στην αποστασιοποίηση, στο μη πάθος, στην παύση, στη γαλήνη, στην άμεση γνώση, στην ανώτατη φώτιση, στο Νιμπάνα, δηλαδή - συζήτηση για τις λίγες επιθυμίες, συζήτηση για την ικανοποίηση, συζήτηση για την αποστασιοποίηση, συζήτηση για την απομόνωση από την κοινωνία, συζήτηση για τη διέγερση της ενεργητικότητας, συζήτηση για την ηθική, συζήτηση για την αυτοσυγκέντρωση, συζήτηση για τη σοφία, συζήτηση για την απελευθέρωση, συζήτηση για τη γνώση και ενόραση της απελευθέρωσης - για μια τέτοια συζήτηση, Άναντα, αξίζει ο μαθητής να ακολουθεί τον Διδάσκαλο, ακόμη και αν απωθείται.

«Αφού έτσι έχουν τα πράγματα, Άναντα, υπάρχει συμφορά για τον δάσκαλο· αφού έτσι έχουν τα πράγματα, υπάρχει συμφορά για τον μαθητευόμενο· αφού έτσι έχουν τα πράγματα, υπάρχει συμφορά για τον συνασκητή.

193. «Και πώς, Άναντα, υπάρχει συμφορά για τον δάσκαλο; Εδώ, Άναντα, κάποιος Διδάσκαλος αναζητά ένα απομονωμένο κατάλυμα - ένα δάσος, τη βάση ενός δένδρου, ένα βουνό, μια χαράδρα, μια σπηλιά στο βουνό, ένα νεκροταφείο, ένα βαθύ δάσος, ένα ανοιχτό μέρος, έναν σωρό από άχυρα. Καθώς αυτός διαμένει έτσι αποτραβηγμένος, τον πλησιάζουν βραχμάνοι και οικοδεσπότες, κάτοικοι των κωμοπόλεων και κάτοικοι της υπαίθρου. Αυτός, καθώς τον πλησιάζουν βραχμάνοι και οικοδεσπότες, κάτοικοι των κωμοπόλεων και κάτοικοι της υπαίθρου, επιθυμεί τη λαχτάρα, περιπίπτει σε απληστία, επιστρέφει στην πολυτέλεια. Αυτή, Άναντα, ονομάζεται συμφορά για τον δάσκαλο. Λόγω της συμφοράς για τον δάσκαλο, τον σκότωσαν οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις, υποκείμενες στη μόλυνση, οδηγούσες σε επαναγέννηση, προκαλούσες προβλήματα, με επώδυνο επακόλουθο, οδηγούσες στο μέλλον σε γέννηση, γήρας και θάνατο. Έτσι, Άναντα, υπάρχει συμφορά για τον δάσκαλο.

194. «Και πώς, Άναντα, υπάρχει συμφορά για τον μαθητευόμενο; Αυτού ακριβώς λοιπόν, Άναντα, του Διδασκάλου ο μαθητής, καλλιεργώντας την απομόνωση αυτού του Διδασκάλου, αναζητά ένα απομονωμένο κατάλυμα - ένα δάσος, τη βάση ενός δένδρου, ένα βουνό, μια χαράδρα, μια σπηλιά στο βουνό, ένα νεκροταφείο, ένα βαθύ δάσος, ένα ανοιχτό μέρος, έναν σωρό από άχυρα. Καθώς αυτός διαμένει έτσι αποτραβηγμένος, τον πλησιάζουν βραχμάνοι και οικοδεσπότες, κάτοικοι των κωμοπόλεων και κάτοικοι της υπαίθρου. Αυτός, καθώς τον πλησιάζουν βραχμάνοι και οικοδεσπότες, κάτοικοι των κωμοπόλεων και κάτοικοι της υπαίθρου, επιθυμεί τη λαχτάρα, περιπίπτει σε απληστία, επιστρέφει στην πολυτέλεια. Αυτή, Άναντα, ονομάζεται συμφορά για τον μαθητευόμενο. Λόγω της συμφοράς για τον

μαθητευόμενο, τον σκότωσαν οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις, υποκείμενες στη μόλυνση, οδηγούσες σε επαναγέννηση, προκαλούσες προβλήματα, με επώδυνο επακόλουθο, οδηγούσες στο μέλλον σε γέννηση, γήρας και θάνατο. Έτσι λοιπόν, Άναντα, υπάρχει συμφορά για τον μαθητευόμενο.

195. «Και πώς, Άναντα, υπάρχει συμφορά για τον συνασκητή; Εδώ, Άναντα, ο Τατχάγκατα εγείρεται στον κόσμο, ο Άξιος, ο Πλήρως Αυτοφωτισμένος, ο τέλειος στην αληθινή γνώση και στην καλή συμπεριφορά, ο Καλότυχος, ο γνώστης του κόσμου, ο ανυπέρβλητος οδηγός των ανθρώπων που πρέπει να εκπαιδευτούν, ο Διδάσκαλος θεών και ανθρώπων, ο Φωτισμένος, ο Ευλογημένος. Αυτός αναζητά ένα απομονωμένο κατάλυμα - ένα δάσος, τη βάση ενός δένδρου, ένα βουνό, μια χαράδρα, μια σπηλιά στο βουνό, ένα νεκροταφείο, ένα βαθύ δάσος, ένα ανοιχτό μέρος, έναν σωρό από άχυρα. Καθώς αυτός διαμένει έτσι αποτραβηγμένος, τον πλησιάζουν βραχμάνοι και οικοδεσπότες, κάτοικοι των κωμοπόλεων και κάτοικοι της υπαίθρου. Αυτός, καθώς τον πλησιάζουν βραχμάνοι και οικοδεσπότες, κάτοικοι των κωμοπόλεων και κάτοικοι της υπαίθρου, δεν επιθυμεί τη λαχτάρα, δεν περιπίπτει σε απληστία, δεν επιστρέφει στην πολυτέλεια. Αυτού ακριβώς λοιπόν, Άναντα, του Διδασκάλου ο μαθητής, καλλιεργώντας την απομόνωση αυτού του Διδασκάλου, αναζητά ένα απομονωμένο κατάλυμα - ένα δάσος, τη βάση ενός δένδρου, ένα βουνό, μια χαράδρα, μια σπηλιά στο βουνό, ένα νεκροταφείο, ένα βαθύ δάσος, ένα ανοιχτό μέρος, έναν σωρό από άχυρα. Καθώς αυτός διαμένει έτσι αποτραβηγμένος, τον πλησιάζουν βραχμάνοι και οικοδεσπότες, κάτοικοι των κωμοπόλεων και κάτοικοι της υπαίθρου. Αυτός, καθώς τον πλησιάζουν βραχμάνοι και οικοδεσπότες, κάτοικοι των κωμοπόλεων και κάτοικοι της υπαίθρου, επιθυμεί τη λαχτάρα, περιπίπτει σε απληστία, επιστρέφει στην πολυτέλεια. Αυτή, Άναντα, ονομάζεται συμφορά για τον συνασκητή. Λόγω της συμφοράς για τον συνασκητή, τον σκότωσαν οι κακές φαύλες νοητικές καταστάσεις, υποκείμενες στη μόλυνση, οδηγούσες σε επαναγέννηση, προκαλούσες προβλήματα, με επώδυνο επακόλουθο, οδηγούσες στο μέλλον σε γέννηση, γήρας και θάνατο. Έτσι λοιπόν, Άναντα, υπάρχει συμφορά για τον συνασκητή.

«Εκεί, Άναντα, αυτή η συμφορά για τον δάσκαλο και αυτή η συμφορά για τον μαθητευόμενο, αυτή η συμφορά για τον συνασκητή είναι πιο επώδυνη στο επακόλουθο και πιο πικρή στο επακόλουθο από εκείνες, και επιπλέον οδηγεί στον κόσμο του ξεπεσμού.

196. «Γι' αυτό, Άναντα, να μου συμπεριφέρεστε με τη διάθεση ενός φίλου, όχι με τη διάθεση ενός εχθρού. Αυτό θα είναι για την ευημερία και την ευτυχία σας για πολύ καιρό.

«Και πώς, Άναντα, οι μαθητές συμπεριφέρονται στον Διδάσκαλο με τη διάθεση ενός εχθρού, όχι με τη διάθεση ενός φίλου; Εδώ, Άναντα, ο Διδάσκαλος διδάσκει τη Διδασκαλία στους μαθητές, συμπονετικός, αναζητώντας το καλό τους, από συμπόνια - «αυτό είναι για την ευημερία σας, αυτό είναι για την ευτυχία σας». Οι μαθητές του δεν ακούν, δεν δίνουν προσοχή, δεν εδραιώνουν τον νου τους για την τελική απελευθερωτική γνώση, και αποκλίνοντας από τη διδαχή του Δασκάλου συμπεριφέρονται. Έτσι λοιπόν, Άναντα, οι μαθητές συμπεριφέρονται στον Διδάσκαλο με τη διάθεση ενός εχθρού, όχι με τη διάθεση ενός φίλου.

«Και πώς, Άναντα, οι μαθητές συμπεριφέρονται στον Διδάσκαλο με τη διάθεση ενός φίλου, όχι με τη διάθεση ενός εχθρού; Εδώ, Άναντα, ο Διδάσκαλος διδάσκει τη Διδασκαλία στους μαθητές, συμπονετικός, αναζητώντας το καλό τους, από συμπόνια - «αυτό είναι για την ευημερία σας, αυτό είναι για την ευτυχία σας». Οι μαθητές του ακούν, δίνουν προσοχή, εδραιώνουν τον νου τους για την τελική απελευθερωτική γνώση, και δεν αποκλίνουν από τη διδαχή του Δασκάλου συμπεριφέρονται. Έτσι λοιπόν, Άναντα, οι μαθητές συμπεριφέρονται στον Διδάσκαλο με τη διάθεση ενός φίλου, όχι με τη διάθεση ενός εχθρού.

«Γι' αυτό, Άναντα, να μου συμπεριφέρεστε με τη διάθεση ενός φίλου, όχι με τη διάθεση ενός εχθρού. Αυτό θα είναι για την ευημερία και την ευτυχία σας για πολύ καιρό. Δεν θα ενεργήσω απέναντί σας, Άναντα, όπως ο αγγειοπλάστης με τα ωμά, άψητα δοχεία. Επιπλήττοντας επανειλημμένα, Άναντα, θα μιλήσω· αποκαθαίροντας επανειλημμένα, Άναντα, θα μιλήσω. Αυτό που είναι ουσιώδες, αυτό θα παραμείνει».

Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Ο σεβάσμιος Άναντα, ευχαριστημένος, αγαλλίασε με τα λόγια του Ευλογημένου.

Τέλος της ομιλίας Μαχασουννάτα, δεύτερη.

3. Η ομιλία για το θαυμαστό και εκπληκτικό

197. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Τότε, πολλοί μοναχοί, μετά το γεύμα, έχοντας επιστρέψει από τη συλλογή τροφής, είχαν συγκεντρωθεί στην αίθουσα συνάθροισης, και εγέρθηκε αυτή η συζήτηση μεταξύ τους - «Θαυμαστό, φίλοι, εκπληκτικό, φίλοι, η μεγάλη υπερφυσική δύναμη και η μεγάλη ισχύς του Τατχάγκατα, πώς είναι δυνατόν ο Τατχάγκατα να γνωρίζει τους Βούδες του παρελθόντος που έχουν επιτύχει το τελικό Νιμπάνα, που έχουν αποκόψει τις εμμονές, που έχουν αποκόψει τον κύκλο των επαναγεννήσεων, που έχουν εξαντλήσει τον κύκλο των επαναγεννήσεων, που έχουν ξεπεράσει κάθε δυστυχία - 'εκείνοι οι Ευλογημένοι είχαν τέτοια γέννηση', 'εκείνοι οι Ευλογημένοι είχαν τέτοιο όνομα', 'εκείνοι οι Ευλογημένοι είχαν τέτοιο σόι', 'εκείνοι οι Ευλογημένοι είχαν τέτοια ηθική', 'εκείνοι οι Ευλογημένοι είχαν τέτοια διδασκαλία', 'εκείνοι οι Ευλογημένοι είχαν τέτοια σοφία', 'εκείνοι οι Ευλογημένοι είχαν τέτοια διαμονή', 'εκείνοι οι Ευλογημένοι είχαν τέτοια απελευθέρωση'!»! Όταν αυτό ειπώθηκε, ο σεβάσμιος Άναντα είπε σε εκείνους τους μοναχούς - «Θαυμαστοί είναι, φίλοι, οι Τατχάγκατα και προικισμένοι με θαυμαστές ιδιότητες· εκπληκτικοί είναι, φίλοι, οι Τατχάγκατα και προικισμένοι με εκπληκτικές ιδιότητες». Και αυτή η συζήτηση μεταξύ εκείνων των μοναχών έμεινε ημιτελής.

198. Τότε ο Ευλογημένος, την απογευματινή περίοδο της ημέρας, αφού βγήκε από την απομόνωση, πήγε στην αίθουσα συνάθροισης· αφού έφτασε, κάθισε στο προετοιμασμένο κάθισμα. Αφού κάθισε, ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Για ποιο θέμα, μοναχοί, συζητάτε τώρα που είστε συγκεντρωμένοι εδώ, και ποια ήταν η συζήτηση που διακόπηκε;» «Εδώ, σεβάσμιε κύριε, μετά το γεύμα, έχοντας επιστρέψει από τη συλλογή τροφής, αφού είχαμε συγκεντρωθεί στην αίθουσα συνάθροισης, εγέρθηκε αυτή η συζήτηση μεταξύ μας - 'Θαυμαστό, φίλοι, εκπληκτικό, φίλοι, η μεγάλη υπερφυσική δύναμη και η μεγάλη ισχύς του Τατχάγκατα, πώς είναι δυνατόν ο Τατχάγκατα να γνωρίζει τους Βούδες του παρελθόντος που έχουν επιτύχει το τελικό Νιμπάνα, που έχουν αποκόψει τις εμμονές, που έχουν αποκόψει τον κύκλο

των επαναγεννήσεων, που έχουν εξαντλήσει τον κύκλο των επαναγεννήσεων, που έχουν ξεπεράσει κάθε δυστυχία - 'εκείνοι οι Ευλογημένοι είχαν τέτοια γέννηση', 'εκείνοι οι Ευλογημένοι είχαν τέτοιο όνομα'... 'τέτοιο σόι'... 'τέτοια ηθική'... 'τέτοια διδασκαλία'... τέτοια σοφία... τέτοια διαμονή... 'εκείνοι οι Ευλογημένοι είχαν τέτοια απελευθέρωση'! Όταν αυτό ειπώθηκε, σεβάσμιε κύριε, ο σεβάσμιος Άναντα μας είπε: 'Θαυμαστοί είναι, φίλοι, οι Τατχάγκατα και προικισμένοι με θαυμαστές ιδιότητες· εκπληκτικοί είναι, φίλοι, οι Τατχάγκατα και προικισμένοι με εκπληκτικές ιδιότητες'. Αυτή ήταν η συζήτησή μας που διακόπηκε, Σεβάσμιε Κύριε· τότε έφτασε ο Ευλογημένος».

199. Τότε ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στον σεβάσμιο Άναντα: «Γι' αυτό, Άναντα, ας σου έρθουν στον νου ακόμη περισσότερο οι θαυμαστές και εκπληκτικές ιδιότητες του Τατχάγκατα».

«Αυτό, σεβάσμιε κύριε, το άκουσα μπροστά στον Ευλογημένο, μπροστά του το έλαβα - "Μνήμων και με πλήρη επίγνωση, Άναντα, ο Μπόντχισαττα επαναγεννήθηκε στον κόσμο των Τουσίτα". Επειδή, σεβάσμιε κύριε, μνήμων και με πλήρη επίγνωση ο Μπόντχισαττα επαναγεννήθηκε στον κόσμο των Τουσίτα, αυτό, σεβάσμιε κύριε, θυμάμαι ως θαυμαστή και εκπληκτική ιδιότητα του Ευλογημένου.

«Αυτό, σεβάσμιε κύριε, το άκουσα μπροστά στον Ευλογημένο, μπροστά του το έλαβα - "Μνήμων και με πλήρη επίγνωση, Άναντα, ο Μπόντχισαττα παρέμεινε στον κόσμο των Τουσίτα". Επειδή, σεβάσμιε κύριε, μνήμων και με πλήρη επίγνωση ο Μπόντχισαττα παρέμεινε στον κόσμο των Τουσίτα, αυτό, σεβάσμιε κύριε, θυμάμαι ως θαυμαστή και εκπληκτική ιδιότητα του Ευλογημένου.

200. «Αυτό, σεβάσμιε κύριε, το άκουσα μπροστά στον Ευλογημένο, μπροστά του το έλαβα - "Για όλη τη διάρκεια της ζωής του, Άναντα, ο Μπόντχισαττα παρέμεινε στον κόσμο των Τουσίτα". Επειδή, σεβάσμιε κύριε, για όλη τη διάρκεια της ζωής του ο Μπόντχισαττα παρέμεινε στον κόσμο των Τουσίτα, αυτό, σεβάσμιε κύριε, θυμάμαι ως θαυμαστή και εκπληκτική ιδιότητα του Ευλογημένου.

«Αυτό, σεβάσμιε κύριε, το άκουσα μπροστά στον Ευλογημένο, μπροστά του το έλαβα - "Μνήμων και με πλήρη επίγνωση, Άναντα, ο Μπόντχισαττα, έχοντας πέσει από τον κόσμο των Τουσίτα, κατήλθε στη μήτρα της μητέρας του". Επειδή, σεβάσμιε κύριε, μνήμων και με πλήρη επίγνωση ο Μπόντχισαττα, έχοντας πέσει από τον κόσμο των Τουσίτα, κατήλθε στη μήτρα της μητέρας του, αυτό, σεβάσμιε κύριε, θυμάμαι ως θαυμαστή και εκπληκτική ιδιότητα του Ευλογημένου.

201. «Αυτό, σεβάσμιε κύριε, το άκουσα μπροστά στον Ευλογημένο, μπροστά του το έλαβα - "Όταν, Άναντα, ο Μπόντχισαττα, έχοντας πέσει από τον κόσμο των Τουσίτα, κατέρχεται στη μήτρα της μητέρας του, τότε στον κόσμο μαζί με τους θεούς, μαζί με τον Μάρα, μαζί με τους Βράχμα, στη γενιά μαζί με τους ασκητές και βραχμάνους, μαζί με θεούς και ανθρώπους, εμφανίζεται απεριόριστο μεγαλειώδες φως στον κόσμο, υπερβαίνοντας ακόμη και τη θεϊκή δύναμη των θεών. Ακόμη και σε εκείνα τα μεσοκοσμικά διαστήματα, τα δυστυχισμένα, τα ακάλυπτα, τα σκοτεινά, τα βυθισμένα στο σκοτάδι, όπου αυτοί ο ήλιος και η σελήνη, τόσο μεγάλης υπερφυσικής δύναμης, τόσο μεγάλης ισχύος, δεν φτάνουν με το φως τους, ακόμη και εκεί εμφανίζεται απεριόριστο μεγαλειώδες φως στον κόσμο, υπερβαίνοντας ακόμη και τη θεϊκή δύναμη των θεών. Και τα όντα που έχουν γεννηθεί εκεί, με εκείνο το φως αντιλαμβάνονται το ένα το άλλο - 'Υπάρχουν, αγαπητέ, και άλλα όντα που έχουν

γεννηθεί εδώ'. Και αυτό το δεκαχιλίαπλάσιο κοσμικό σύστημα τρέμει, σείεται και δονείται, και απεριόριστο μεγαλειώδες φως εμφανίζεται στον κόσμο, υπερβαίνοντας ακόμη και τη θεϊκή δύναμη των θεών". Επειδή, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... αυτό, σεβάσμιε κύριε, θυμάμαι ως θαυμαστή και εκπληκτική ιδιότητα του Ευλογημένου.

202. «Αυτό, σεβάσμιε κύριε, το άκουσα μπροστά στον Ευλογημένο, μπροστά του το έλαβα - "Όταν, Άναντα, ο Μπόντχισαττα έχει κατέλθει στη μήτρα της μητέρας του, τέσσερις γιοι θεών πλησιάζουν για προστασία στα τέσσερα σημεία του ορίζοντα - 'Μην βλάψει τον Μπόντχισαττα ή τη μητέρα του Μπόντχισαττα κανένας άνθρωπος ή πνεύμα ή οποιοσδήποτε". Επειδή, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... αυτό, σεβάσμιε κύριε, θυμάμαι ως θαυμαστή και εκπληκτική ιδιότητα του Ευλογημένου.

203. «Αυτό, σεβάσμιε κύριε, το άκουσα μπροστά στον Ευλογημένο, μπροστά του το έλαβα - "Όταν, Άναντα, ο Μπόντχισαττα έχει κατέλθει στη μήτρα της μητέρας του, η μητέρα του Μπόντχισαττα είναι εκ φύσεως ηθική, απέχει από τον φόνο έμβιων όντων, απέχει από τη λήψη του μη δοσμένου, απέχει από τη λανθασμένη σεξουαλική συμπεριφορά, απέχει από την ψευδολογία, απέχει από οινοπνευματώδη ποτά, ηδύποτα και μεθυστικά που προξενούν απροσεξία". Επειδή, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... αυτό, σεβάσμιε κύριε, θυμάμαι ως θαυμαστή και εκπληκτική ιδιότητα του Ευλογημένου.

«Αυτό, σεβάσμιε κύριε, το άκουσα μπροστά στον Ευλογημένο, μπροστά του το έλαβα - "Όταν, Άναντα, ο Μπόντχισαττα έχει κατέλθει στη μήτρα της μητέρας του, δεν εγείρεται στη μητέρα του Μπόντχισαττα νοητική κατάσταση σχετική με τα είδη αισθησιακής ηδονής προς τους άνδρες, και η μητέρα του Μπόντχισαττα είναι απαραβίαστη από οποιονδήποτε άνδρα με πάθος στο νου". Επειδή, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... αυτό, σεβάσμιε κύριε, θυμάμαι ως θαυμαστή και εκπληκτική ιδιότητα του Ευλογημένου.

«Αυτό, σεβάσμιε κύριε, το άκουσα μπροστά στον Ευλογημένο, μπροστά του το έλαβα - "Όταν, Άναντα, ο Μπόντχισαττα έχει κατέλθει στη μήτρα της μητέρας του, η μητέρα του Μπόντχισαττα γίνεται αποδέκτης των πέντε ειδών αισθησιακής ηδονής. Αυτή, προικισμένη και εφοδιασμένη με τα πέντε είδη αισθησιακής ηδονής, απολαμβάνει τη ζωή". Επειδή, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... αυτό, σεβάσμιε κύριε, θυμάμαι ως θαυμαστή και εκπληκτική ιδιότητα του Ευλογημένου.

204. «Αυτό, σεβάσμιε κύριε, το άκουσα μπροστά στον Ευλογημένο, μπροστά του το έλαβα - "Όταν, Άναντα, ο Μπόντχισαττα έχει κατέλθει στη μήτρα της μητέρας του, δεν εγείρεται καμία ασθένεια στη μητέρα του Μπόντχισαττα· η μητέρα του Μπόντχισαττα είναι ευτυχισμένη με ακούραστο σώμα· και η μητέρα του Μπόντχισαττα βλέπει τον Μπόντχισαττα μέσα στη μήτρα με όλα τα μέλη και τα μικρά μέλη, με πλήρεις ικανότητες. Όπως, Άναντα, ένα πολύτιμο πετράδι βηρύλλιο, όμορφο, γνήσιας ποιότητας, οκτάπλευρο, καλά επεξεργασμένο. Μέσα σε αυτό θα ήταν περασμένη μια κλωστή μπλε ή κίτρινη ή κόκκινη ή λευκή ή ωχρή. Ένας άνθρωπος με καλή όραση, κρατώντας το στο χέρι του, θα το ανασκοπούσε - 'Αυτό το πολύτιμο πετράδι βηρύλλιο είναι όμορφο, γνήσιας ποιότητας, οκτάπλευρο, καλά επεξεργασμένο· μέσα σε αυτό είναι περασμένη μια κλωστή μπλε ή κίτρινη ή κόκκινη ή λευκή ή ωχρή'. Ακριβώς έτσι, Άναντα, όταν ο Μπόντχισαττα έχει κατέλθει στη μήτρα της μητέρας του, δεν εγείρεται καμία ασθένεια στη μητέρα του Μπόντχισαττα· η μητέρα του Μπόντχισαττα είναι ευτυχισμένη με ακούραστο σώμα· και η μητέρα του Μπόντχισαττα βλέπει τον Μπόντχισαττα μέσα στη μήτρα με όλα τα

μέλη και τα μικρά μέλη, με πλήρεις ικανότητες". Επειδή, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... αυτό, σεβάσμιε κύριε, θυμάμαι ως θαυμαστή και εκπληκτική ιδιότητα του Ευλογημένου.

205. «Αυτό, σεβάσμιε κύριε, το άκουσα μπροστά στον Ευλογημένο, μπροστά του το έλαβα - "Επτά ημέρες μετά τη γέννηση του Μπόντχισαττα, Άναντα, η μητέρα του Μπόντχισαττα πεθαίνει και επαναγεννιέται στον κόσμο των Τουσίτα". Επειδή, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... αυτό, σεβάσμιε κύριε, θυμάμαι ως θαυμαστή και εκπληκτική ιδιότητα του Ευλογημένου.

«Αυτό, σεβάσμιε κύριε, το άκουσα μπροστά στον Ευλογημένο, μπροστά του το έλαβα - "Ενώ όμως, Άναντα, άλλες γυναίκες γεννούν αφού κυοφορήσουν το έμβρυο στην κοιλιά τους εννέα ή δέκα μήνες, η μητέρα του Μπόντχισαττα δεν γεννά τον Μπόντχισαττα έτσι. Η μητέρα του Μπόντχισαττα γεννά τον Μπόντχισαττα αφού τον κυοφορήσει στην κοιλιά της ακριβώς δέκα μήνες". Επειδή, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... αυτό, σεβάσμιε κύριε, θυμάμαι ως θαυμαστή και εκπληκτική ιδιότητα του Ευλογημένου.

«Αυτό, σεβάσμιε κύριε, το άκουσα μπροστά στον Ευλογημένο, μπροστά του το έλαβα - "Ενώ όμως, Άναντα, άλλες γυναίκες γεννούν καθισμένες ή ξαπλωμένες, η μητέρα του Μπόντχισαττα δεν γεννά τον Μπόντχισαττα έτσι. Η μητέρα του Μπόντχισαττα γεννά τον Μπόντχισαττα όρθια". Επειδή, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... αυτό, σεβάσμιε κύριε, θυμάμαι ως θαυμαστή και εκπληκτική ιδιότητα του Ευλογημένου.

«Αυτό, σεβάσμιε κύριε, το άκουσα μπροστά στον Ευλογημένο, μπροστά του το έλαβα - "Όταν, Άναντα, ο Μπόντχισαττα βγαίνει από τη μήτρα της μητέρας του, οι θεοί τον υποδέχονται πρώτοι, μετά οι άνθρωποι". Επειδή, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... αυτό, σεβάσμιε κύριε, θυμάμαι ως θαυμαστή και εκπληκτική ιδιότητα του Ευλογημένου.

206. «Αυτό, σεβάσμιε κύριε, το άκουσα μπροστά στον Ευλογημένο, μπροστά του το έλαβα - "Όταν, Άναντα, ο Μπόντχισαττα βγαίνει από τη μήτρα της μητέρας του, ο Μπόντχισαττα δεν αγγίζει καν τη γη, τέσσερις γιοι θεών τον υποδέχονται και τον τοποθετούν μπροστά στη μητέρα του - 'Να είσαι χαρούμενη, βασίλισσα· ένας γιος με μεγάλη επιρροή έχει γεννηθεί σε σένα". Επειδή, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... αυτό, σεβάσμιε κύριε, θυμάμαι ως θαυμαστή και εκπληκτική ιδιότητα του Ευλογημένου.

«Αυτό, σεβάσμιε κύριε, το άκουσα μπροστά στον Ευλογημένο, μπροστά του το έλαβα - "Όταν, Άναντα, ο Μπόντχισαττα βγαίνει από τη μήτρα της μητέρας του, βγαίνει καθαρός, αλέκιστος από νερό, αλέκιστος από βλέννα, αλέκιστος από αίμα, αλέκιστος από οποιαδήποτε ακαθαρσία, αγνός και καθαρός. Όπως, Άναντα, ένα πολύτιμο πετράδι τοποθετημένο σε ύφασμα από την Κάσι, ούτε το πολύτιμο πετράδι λεκιάζει το ύφασμα από την Κάσι, ούτε το ύφασμα από την Κάσι λεκιάζει το πολύτιμο πετράδι. Για ποιο λόγο; Λόγω της αγνότητας και των δύο. Ακριβώς έτσι, Άναντα, όταν ο Μπόντχισαττα βγαίνει από τη μήτρα της μητέρας του, βγαίνει καθαρός, αλέκιστος από νερό, αλέκιστος από βλέννα, αλέκιστος από αίμα, αλέκιστος από οποιαδήποτε ακαθαρσία, αγνός και καθαρός". Επειδή, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... αυτό, σεβάσμιε κύριε, θυμάμαι ως θαυμαστή και εκπληκτική ιδιότητα του Ευλογημένου.

«Αυτό, σεβάσμιε κύριε, το άκουσα μπροστά στον Ευλογημένο, μπροστά του το έλαβα - "Όταν, Άναντα, ο Μπόντχισαττα βγαίνει από τη μήτρα της μητέρας του, δύο ρεύματα νερού εμφανίζονται από τον ουρανό - ένα κρύου, ένα ζεστού· με τα οποία

κάνουν το πλύσιμο με νερό του Μπόντχισαττα και της μητέρας του". Επειδή, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... αυτό, σεβάσμιε κύριε, θυμάμαι ως θαυμαστή και εκπληκτική ιδιότητα του Ευλογημένου.

207. «Αυτό, σεβάσμιε κύριε, το άκουσα μπροστά στον Ευλογημένο, μπροστά του το έλαβα - "Ο νεογέννητος, Άναντα, Μπόντχισαττα, έχοντας σταθεί με ίσια πόδια στη γη, στραμμένος προς τον βορρά, προχωρεί με επτά βήματα ενώ κρατείται πάνω του μια λευκή ομπρέλα, και κοιτάζει προς όλες τις κατευθύνσεις, και εκφωνεί τα λόγια του τάυρου - 'Εγώ είμαι ο κορυφαίος του κόσμου, εγώ είμαι ο πρώτος του κόσμου, εγώ είμαι ο άριστος του κόσμου. Αυτή είναι η τελευταία γέννηση, δεν υπάρχει πλέον επαναγέννηση'". Επειδή, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... αυτό, σεβάσμιε κύριε, θυμάμαι ως θαυμαστή και εκπληκτική ιδιότητα του Ευλογημένου.

«Αυτό, σεβάσμιε κύριε, το άκουσα μπροστά στον Ευλογημένο, μπροστά του το έλαβα - "Όταν, Άναντα, ο Μπόντχισαττα βγαίνει από τη μήτρα της μητέρας του, τότε στον κόσμο μαζί με τους θεούς, μαζί με τον Μάρα, μαζί με τους Βράχμα, στη γενιά μαζί με τους ασκητές και βραχμάνους, μαζί με θεούς και ανθρώπους, εμφανίζεται απεριόριστο μεγαλειώδες φως στον κόσμο, υπερβαίνοντας ακόμη και τη θεϊκή δύναμη των θεών. Ακόμη και σε εκείνα τα μεσοκοσμικά διαστήματα, τα δυστυχημένα, τα ακάλυπτα, τα σκοτεινά, τα βυθισμένα στο σκοτάδι, όπου αυτοί ο ήλιος και η σελήνη, τόσο μεγάλης υπερφυσικής δύναμης, τόσο μεγάλης ισχύος, δεν φτάνουν με το φως τους, ακόμη και εκεί εμφανίζεται απεριόριστο μεγαλειώδες φως στον κόσμο, υπερβαίνοντας ακόμη και τη θεϊκή δύναμη των θεών. Και τα όντα που έχουν γεννηθεί εκεί, με εκείνο το φως αντιλαμβάνονται το ένα το άλλο - 'Υπάρχουν, αγαπητέ, και άλλα όντα που έχουν γεννηθεί εδώ'. Και αυτό το δεκαχιλιαπλάσιο κοσμικό σύστημα τρέμει, σείεται και δονείται, και απεριόριστο μεγαλειώδες φως εμφανίζεται στον κόσμο, υπερβαίνοντας ακόμη και τη θεϊκή δύναμη των θεών". Επειδή, σεβάσμιε κύριε... κ.λπ... αυτό, σεβάσμιε κύριε, θυμάμαι ως θαυμαστή και εκπληκτική ιδιότητα του Ευλογημένου».

208. «Γι' αυτό, Άναντα, να θυμάσαι και αυτό ως θαυμαστή και εκπληκτική ιδιότητα του Τατχάγκατα. Εδώ, Άναντα, στον Τατχάγκατα τα αισθήματα εγείρονται γνωστά, διαρκούν γνωστά, παρέρχονται γνωστά· οι αντιλήψεις εγείρονται γνωστές, διαρκούν γνωστές, παρέρχονται γνωστές· οι λογισμοί εγείρονται γνωστοί, διαρκούν γνωστοί, παρέρχονται γνωστοί. Να θυμάσαι και αυτό, Άναντα, ως θαυμαστή και εκπληκτική ιδιότητα του Τατχάγκατα». «Επειδή, σεβάσμιε κύριε, στον Ευλογημένο τα αισθήματα εγείρονται γνωστά, διαρκούν γνωστά, παρέρχονται γνωστά· οι αντιλήψεις γνωστές... οι λογισμοί εγείρονται γνωστοί, διαρκούν γνωστοί, παρέρχονται γνωστοί. Αυτό, σεβάσμιε κύριε, θυμάμαι ως θαυμαστή και εκπληκτική ιδιότητα του Ευλογημένου».

Αυτά είπε ο σεβάσμιος Άναντα. Ο Διδάσκαλος συμφώνησε· και εκείνοι οι μοναχοί, ευχαριστημένοι, αγαλλίασαν με τα λόγια του σεβασμίου Άναντα.

Τέλος της ομιλίας Ατσαρίγια-αμπούτα, τρίτη.

4. Η ομιλία για τον Μπάκουλα

209. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο σεβάσμιος Μπάκουλα διέμενε στη Ρατζάγκαχα, στο Άλσος των Μπαμπού, στο καταφύγιο σίτισης σκιούρων. Τότε ο γυμνός ασκητής Κάσσαπα, παλιός φίλος του σεβασμίου Μπάκουλα από την κοσμική ζωή, πήγε εκεί όπου ήταν ο σεβάσμιος Μπάκουλα· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον σεβάσμιο

Μπάκουλα. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο γυμνός ασκητής Κάσσαπα είπε στον σεβάσμιο Μπάκουλα:

«Πόσο καιρό είσαι αναχωρητής, φίλε Μπάκουλα;» «Ογδόντα χρόνια, φίλε, είμαι αναχωρητής». «Σε αυτά όμως τα ογδόντα χρόνια, φίλε Μπάκουλα, πόσες φορές επιδόθηκες στη συνουσία;» «Δεν πρέπει, φίλε Κάσσαπα, να με ρωτάς έτσι - 'σε αυτά όμως τα ογδόντα χρόνια, φίλε Μπάκουλα, πόσες φορές επιδόθηκες στη συνουσία;' Έτσι όμως πρέπει να με ρωτάς, φίλε Κάσσαπα - 'σε αυτά όμως τα ογδόντα χρόνια, φίλε Μπάκουλα, πόσες φορές εγέρθηκε ηδονική αντίληψη;»

210. «Ογδόντα χρόνια, φίλε, είμαι αναχωρητής και δεν γνωρίζω άμεσα να έχει εγερθεί ποτέ ηδονική αντίληψη. Επειδή ο σεβάσμιος Μπάκουλα σε ογδόντα χρόνια δεν γνωρίζει άμεσα να έχει εγερθεί ποτέ ηδονική αντίληψη, αυτό επίσης θυμόμαστε ως θαυμαστή και εκπληκτική ιδιότητα του σεβάσμιου Μπάκουλα.

«Ογδόντα χρόνια, φίλε, είμαι αναχωρητής και δεν γνωρίζω άμεσα να έχει εγερθεί ποτέ αντίληψη του θυμού... κ.λπ... αντίληψη της βίας. Επειδή ο σεβάσμιος Μπάκουλα σε ογδόντα χρόνια δεν γνωρίζει άμεσα να έχει εγερθεί ποτέ αντίληψη της βίας, αυτό επίσης θυμόμαστε ως θαυμαστή και εκπληκτική ιδιότητα του σεβάσμιου Μπάκουλα.

«Ογδόντα χρόνια, φίλε, είμαι αναχωρητής και δεν γνωρίζω άμεσα να έχει εγερθεί ποτέ ηδονικός λογισμός. Επειδή ο σεβάσμιος Μπάκουλα σε ογδόντα χρόνια δεν γνωρίζει άμεσα να έχει εγερθεί ποτέ ηδονικός λογισμός, αυτό επίσης θυμόμαστε ως θαυμαστή και εκπληκτική ιδιότητα του σεβάσμιου Μπάκουλα.

«Ογδόντα χρόνια, φίλε, είμαι αναχωρητής και δεν γνωρίζω άμεσα να έχει εγερθεί ποτέ λογισμός του θυμού... κ.λπ... λογισμός της βίας. Επειδή ο σεβάσμιος Μπάκουλα σε ογδόντα χρόνια δεν γνωρίζει άμεσα να έχει εγερθεί ποτέ λογισμός της βίας, αυτό επίσης θυμόμαστε ως θαυμαστή και εκπληκτική ιδιότητα του σεβάσμιου Μπάκουλα.

211. «Ογδόντα χρόνια, φίλε, είμαι αναχωρητής και δεν γνωρίζω άμεσα να έχω αποδεχτεί χιτώνα δοσμένο από οικοδεσπότη. Επειδή ο σεβάσμιος Μπάκουλα σε ογδόντα χρόνια δεν γνωρίζει άμεσα να έχει αποδεχτεί χιτώνα δοσμένο από οικοδεσπότη, αυτό επίσης θυμόμαστε ως θαυμαστή και εκπληκτική ιδιότητα του σεβάσμιου Μπάκουλα.

«Ογδόντα χρόνια, φίλε, είμαι αναχωρητής και δεν γνωρίζω άμεσα να έχω κόψει χιτώνα με μαχαίρι. Επειδή ο σεβάσμιος Μπάκουλα σε ογδόντα χρόνια δεν γνωρίζει άμεσα να έχει κόψει χιτώνα με μαχαίρι... κ.λπ... θυμόμαστε.

«Ογδόντα χρόνια, φίλε, είμαι αναχωρητής και δεν γνωρίζω άμεσα να έχω ράψει χιτώνα με βελόνα... κ.λπ... δεν γνωρίζω άμεσα να έχω βάψει χιτώνα με βαφή... δεν γνωρίζω άμεσα να έχω ράψει χιτώνα κατχίνα... δεν γνωρίζω άμεσα να έχω απασχοληθεί στην κατασκευή χιτώνων για τους συντρόφους στην άγια ζωή... δεν γνωρίζω άμεσα να έχω αποδεχτεί πρόσκληση... δεν γνωρίζω άμεσα να έχει εγερθεί ποτέ τέτοια σκέψη - 'Αχ, μακάρι κάποιος να με προσκαλούσε'... δεν γνωρίζω άμεσα να έχω καθίσει μέσα σε κατοικημένη περιοχή... δεν γνωρίζω άμεσα να έχω φάει μέσα σε κατοικημένη περιοχή... δεν γνωρίζω άμεσα να έχω πιάσει το σημάδι μιας γυναίκας ως προς τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά... δεν γνωρίζω άμεσα να έχω διδάξει τη Διδασκαλία σε γυναίκα, ακόμη και έναν στίχο τεσσάρων γραμμών... δεν γνωρίζω άμεσα να έχω πλησιάσει γυναικείο μοναστήρι... δεν γνωρίζω άμεσα να έχω διδάξει

τη Διδασκαλία σε μοναχή... δεν γνωρίζω άμεσα να έχω διδάξει τη Διδασκαλία σε μαθήτρια υπό εξάσκηση... δεν γνωρίζω άμεσα να έχω διδάξει τη Διδασκαλία σε δόκιμη... δεν γνωρίζω άμεσα να έχω δώσει την αναχώρηση... δεν γνωρίζω άμεσα να έχω δώσει πλήρη χειροτονία... δεν γνωρίζω άμεσα να έχω δώσει καθοδήγηση... δεν γνωρίζω άμεσα να έχω εγκαταστήσει δόκιμο... δεν γνωρίζω άμεσα να έχω κάνει μπάνιο σε ατμόλουτρο... δεν γνωρίζω άμεσα να έχω κάνει μπάνιο με σκόνη για μπάνιο... δεν γνωρίζω άμεσα να έχω απασχοληθεί στην προκαταρκτική εργασία για το σώμα συντρόφου στην άγια ζωή... δεν γνωρίζω άμεσα να έχει εγερθεί ποτέ ασθένεια, ακόμη και για όσο χρειάζεται να αρμέξεις μια αγελάδα... δεν γνωρίζω άμεσα να έχω χρησιμοποιήσει φάρμακο, ακόμη και ένα κομμάτι χαριτάκι... δεν γνωρίζω άμεσα να έχω ακουμπήσει σε στήριγμα πλάτης... δεν γνωρίζω άμεσα να έχω ετοιμάσει τόπο ύπνου. Επειδή ο σεβάσμιος... κ.λπ... θυμόμαστε.

«Ογδόντα χρόνια, φίλε, είμαι αναχωρητής και δεν γνωρίζω άμεσα να έχω περάσει την βροχερή εποχή σε κατάλυμα κοντά σε χωριό. Επειδή ο σεβάσμιος Μπάκουλα σε ογδόντα χρόνια δεν γνωρίζει άμεσα να έχει περάσει την βροχερή εποχή σε κατάλυμα κοντά σε χωριό, αυτό επίσης θυμόμαστε ως θαυμαστή και εκπληκτική ιδιότητα του σεβάσμιου Μπάκουλα.

«Μόνο επτά ημέρες, φίλε, έτρωγα προσφερόμενη τροφή από το βασίλειο ενώ ήμουν ακόμα με διαμάχη· έπειτα την όγδοη ημέρα εγέρθηκε η τελική απελευθερωτική γνώση. Επειδή ο σεβάσμιος Μπάκουλα μόνο επτά ημέρες ενώ ήταν ακόμα με διαμάχη έτρωγε προσφερόμενη τροφή από το βασίλειο· έπειτα την όγδοη ημέρα εγέρθηκε η τελική απελευθερωτική γνώση, αυτό επίσης θυμόμαστε ως θαυμαστή και εκπληκτική ιδιότητα του σεβάσμιου Μπάκουλα.

212. «Είθε να λάβω, φίλε Μπάκουλα, την αναχώρηση σε αυτή τη Διδασκαλία και μοναστική διαγωγή, είθε να λάβω την πλήρη χειροτονία». Ο γυμνός ασκητής Κάσσαπα έλαβε την αναχώρηση σε αυτή τη Διδασκαλία και μοναστική διαγωγή, έλαβε την πλήρη χειροτονία. Λίγο μετά την πλήρη χειροτονία του, ο σεβάσμιος Κάσσαπα, μένοντας μόνος, αποτραβηγμένος, επιμελής, ενεργητικός, αποφασισμένος, σε σύντομο χρονικό διάστημα - για τον σκοπό που οι γιοι καλών οικογενειών σωστά αναχωρούν από την οικογενειακή ζωή στην άστεγη ζωή, αυτό το ανυπέρβλητο - τον τελικό στόχο της άγιας ζωής, έχοντας ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση στην παρούσα ζωή, έχοντας επιτύχει, παρέμεινε. Γνώρισε άμεσα: «η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης». Και ο σεβάσμιος Κάσσαπα έγινε ένας από τους Άξιους.

Τότε ο σεβάσμιος Μπάκουλα, αργότερα, παίρνοντας το κλειδί, πηγαίνοντας από μοναστήρι σε μοναστήρι, είπε έτσι - «Ελάτε, σεβάσμιοι, ελάτε, σεβάσμιοι. Σήμερα θα συμβεί το τελικό Νιμπάνα μου». «Επειδή ο σεβάσμιος Μπάκουλα, παίρνοντας το κλειδί, πηγαίνοντας από μοναστήρι σε μοναστήρι, είπε έτσι - 'Ελάτε, σεβάσμιοι, ελάτε, σεβάσμιοι· σήμερα θα συμβεί το τελικό Νιμπάνα μου', αυτό επίσης θυμόμαστε ως θαυμαστή και εκπληκτική ιδιότητα του σεβάσμιου Μπάκουλα».

Ο σεβάσμιος Μπάκουλα επέτυχε το τελικό Νιμπάνα ενώ καθόταν στη μέση της κοινότητας μοναχών. «Επειδή ο σεβάσμιος Μπάκουλα επέτυχε το τελικό Νιμπάνα ενώ καθόταν στη μέση της κοινότητας μοναχών, αυτό επίσης θυμόμαστε ως θαυμαστή και εκπληκτική ιδιότητα του σεβάσμιου Μπάκουλα».

5. Η ομιλία για το επίπεδο των δαμασμένων

213. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στο Ρατζάγκαχα, στο Άλσος των Μπαμπού, στο καταφύγιο σίτισης σκιούρων. Εκείνη την περίοδο ο δόκιμος Ατσιράβατα διέμενε σε μια καλύβα στο δάσος. Τότε ο πρίγκιπας Τζαγιασένα, περπατώντας εδώ κι εκεί για περίπατο, κατευθύνθηκε προς τον δόκιμο Ατσιράβατα· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον δόκιμο Ατσιράβατα. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο πρίγκιπας Τζαγιασένα είπε στον δόκιμο Ατσιράβατα:

«Έχω ακούσει αυτό, αγαπητέ Αγγιβέσσανα - 'εδώ ένας μοναχός, επιμελής, ενεργητικός, αποφασισμένος, διαμένοντας, θα μπορούσε να επιτύχει την ενιαία εστίαση του νου'». «Έτσι είναι, πρίγκιπα, έτσι είναι, πρίγκιπα. Εδώ ένας μοναχός, επιμελής, ενεργητικός, αποφασισμένος, διαμένοντας, θα μπορούσε να επιτύχει την ενιαία εστίαση του νου». «Καλώς, ας μου διδάξει ο αξιότιμος Αγγιβέσσανα τη Διδασκαλία όπως την έχει ακούσει και όπως την έχει μάθει». «Δεν μπορώ, πρίγκιπα, να σου διδάξω τη Διδασκαλία όπως την έχω ακούσει και όπως την έχω μάθει. Διότι αν εγώ σου δίδασκα, πρίγκιπα, τη Διδασκαλία όπως την έχω ακούσει και όπως την έχω μάθει, και εσύ δεν κατανοούσες το νόημα αυτού που είπα· αυτό θα ήταν κούραση για μένα, αυτό θα ήταν βλάβη για μένα». «Ας μου διδάξει ο αξιότιμος Αγγιβέσσανα τη Διδασκαλία όπως την έχει ακούσει και όπως την έχει μάθει. Ίσως εγώ να κατανοήσω το νόημα αυτού που είπε ο αξιότιμος Αγγιβέσσανα». «Θα μπορούσα να σου διδάξω, πρίγκιπα, τη Διδασκαλία όπως την έχω ακούσει και όπως την έχω μάθει. Αν εσύ κατανοήσεις το νόημα αυτού που είπα, αυτό είναι καλό· αν δεν κατανοήσεις το νόημα αυτού που είπα, να μείνεις στη δική σου θέση και να μη με ρωτήσεις περαιτέρω γι' αυτό». «Ας μου διδάξει ο αξιότιμος Αγγιβέσσανα τη Διδασκαλία όπως την έχει ακούσει και όπως την έχει μάθει. Αν εγώ κατανοήσω το νόημα αυτού που είπε ο αξιότιμος Αγγιβέσσανα, αυτό είναι καλό· αν δεν κατανοήσω το νόημα αυτού που είπε ο αξιότιμος Αγγιβέσσανα, θα μείνω στη δική μου θέση και δεν θα ρωτήσω τον αξιότιμο Αγγιβέσσανα περαιτέρω γι' αυτό».

214. Τότε ο δόκιμος Ατσιράβατα δίδαξε στον πρίγκιπα Τζαγιασένα τη Διδασκαλία όπως την είχε ακούσει και όπως την είχε μάθει. Όταν αυτό ειπώθηκε, ο πρίγκιπας Τζαγιασένα είπε στον δόκιμο Ατσιράβατα: «Αυτό είναι αδύνατον, αγαπητέ Αγγιβέσσανα, δεν υπάρχει δυνατότητα, ένας μοναχός, επιμελής, ενεργητικός, αποφασισμένος, διαμένοντας, να επιτύχει την ενιαία εστίαση του νου». Τότε ο πρίγκιπας Τζαγιασένα, αφού δήλωσε στον δόκιμο Ατσιράβατα ότι είναι αδύνατον και ότι δεν υπάρχει δυνατότητα, σηκώθηκε από τη θέση του και έφυγε.

Τότε ο δόκιμος Ατσιράβατα, λίγο μετά την αναχώρηση του πρίγκιπα Τζαγιασένα, πήγε εκεί όπου ήταν ο Ευλογημένος· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο δόκιμος Ατσιράβατα ανέφερε στον Ευλογημένο όλη τη συνομιλία που είχε με τον πρίγκιπα Τζαγιασένα.

Όταν αυτό ειπώθηκε, ο Ευλογημένος είπε στον δόκιμο Ατσιράβατα: «Πώς θα μπορούσε να είναι διαφορετικά εδώ, Αγγιβέσσανα; Αυτό που πρέπει να γνωστεί μέσω της απάρνησης, που πρέπει να ιδωθεί μέσω της απάρνησης, που πρέπει να επιτευχθεί μέσω της απάρνησης, που πρέπει να συνειδητοποιηθεί μέσω της απάρνησης, αυτό

βεβαίως ο πρίγκιπας Τζαγιασένα, ζώντας στη μέση των ηδονών, απολαμβάνοντας τις ηδονές, κατατρωγόμενος από ηδονικούς λογισμούς, καιγόμενος από τον πυρετό του πάθους για τις ηδονές, πρόθυμος στην αναζήτηση των ηδονών, θα γνωρίσει ή θα δει ή θα πραγματοποιήσει» - αυτό είναι αδύνατον.

215. «Ας υποθέσουμε, Αγγιβέσσανα, ότι υπήρχαν δύο ελέφαντες προς εκπαίδευση ή άλογα προς εκπαίδευση ή βόδια προς εκπαίδευση καλά δαμασμένα και καλά πειθαρχημένα, και δύο ελέφαντες προς εκπαίδευση ή άλογα προς εκπαίδευση ή βόδια προς εκπαίδευση αδάμαστα και απείθαρχα. Τι νομίζεις, Αγγιβέσσανα, εκείνοι οι δύο ελέφαντες προς εκπαίδευση ή άλογα προς εκπαίδευση ή βόδια προς εκπαίδευση καλά δαμασμένα και καλά πειθαρχημένα, άραγε αυτοί ως δαμασμένα θα πήγαιναν στην πράξη των δαμασμένων, ως δαμασμένα θα έφταναν στο επίπεδο των δαμασμένων;» «Ναι, σεβάσμιε κύριε». «Εκείνοι όμως οι δύο ελέφαντες προς εκπαίδευση ή άλογα προς εκπαίδευση ή βόδια προς εκπαίδευση αδάμαστα και απείθαρχα, άραγε αυτοί ως αδάμαστα θα πήγαιναν στην πράξη των δαμασμένων, ως αδάμαστα θα έφταναν στο επίπεδο των δαμασμένων, όπως εκείνοι οι δύο ελέφαντες προς εκπαίδευση ή άλογα προς εκπαίδευση ή βόδια προς εκπαίδευση καλά δαμασμένα και καλά πειθαρχημένα;» «Όχι, Σεβάσμιε Κύριε». «Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, Αγγιβέσσανα, αυτό που πρέπει να γνωστεί μέσω της απάρνησης, που πρέπει να ιδωθεί μέσω της απάρνησης, που πρέπει να επιτευχθεί μέσω της απάρνησης, που πρέπει να συνειδητοποιηθεί μέσω της απάρνησης, αυτό βεβαίως ο πρίγκιπας Τζαγιασένα, ζώντας στη μέση των ηδονών, απολαμβάνοντας τις ηδονές, κατατρωγόμενος από ηδονικούς λογισμούς, καιγόμενος από τον πυρετό του πάθους για τις ηδονές, πρόθυμος στην αναζήτηση των ηδονών, θα γνωρίσει ή θα δει ή θα πραγματοποιήσει» - αυτό είναι αδύνατον.

216. «Όπως, Αγγιβέσσανα, κοντά σε ένα χωριό ή μια κωμόπολη υπάρχει ένα μεγάλο βουνό. Δύο φίλοι, αφού έβγαιναν από εκείνο το χωριό ή την κωμόπολη, με τα χέρια ενωμένα θα κατευθύνονταν προς εκείνο το βουνό· αφού πλησίαζαν, ένας φίλος θα στεκόταν κάτω στους πρόποδες του βουνού, ένας φίλος θα ανέβαινε στην κορυφή του βουνού. Τότε ο φίλος που στεκόταν κάτω στους πρόποδες του βουνού θα ρωτούσε τον φίλο που στεκόταν στην κορυφή του βουνού έτσι - "Λοιπόν, φίλε, τι βλέπεις στεκόμενος στην κορυφή του βουνού;" Εκείνος θα έλεγε έτσι - "Βλέπω πράγματι, φίλε, στεκόμενος στην κορυφή του βουνού την ομορφιά των πάρκων, την ομορφιά των δασών, την ομορφιά του τοπίου, την ομορφιά των λιμνούλων"».

«Εκείνος θα έλεγε έτσι - "Αυτό είναι αδύνατον, φίλε, δεν υπάρχει δυνατότητα, εσύ στεκόμενος στην κορυφή του βουνού να βλέπεις την ομορφιά των πάρκων, την ομορφιά των δασών, την ομορφιά του τοπίου, την ομορφιά των λιμνούλων". Τότε ο φίλος που στεκόταν στην κορυφή του βουνού, αφού κατέβαινε στους πρόποδες του βουνού, αφού έπιανε εκείνον τον φίλο από το χέρι, αφού τον ανέβαζε στην κορυφή του βουνού, αφού τον άφηγε να ξεκουραστεί για λίγο, θα έλεγε έτσι - "Λοιπόν, φίλε, τι βλέπεις στεκόμενος στην κορυφή του βουνού;" Εκείνος θα έλεγε έτσι - "Βλέπω πράγματι, φίλε, στεκόμενος στην κορυφή του βουνού την ομορφιά των πάρκων, την ομορφιά των δασών, την ομορφιά του τοπίου, την ομορφιά των λιμνούλων"».

«Εκείνος θα έλεγε έτσι - "Μόλις τώρα, φίλε, ειπώθηκε από σένα - εμείς έτσι κατανοούμε - αυτό είναι αδύνατον, φίλε, δεν υπάρχει δυνατότητα, εσύ στεκόμενος στην κορυφή του βουνού να βλέπεις την ομορφιά των πάρκων, την ομορφιά των δασών, την ομορφιά του τοπίου, την ομορφιά των λιμνούλων". Και τώρα όμως ειπώθηκε από σένα, εμείς έτσι κατανοούμε - "Βλέπω πράγματι, φίλε, στεκόμενος

στην κορυφή του βουνού την ομορφιά των πάρκων, την ομορφιά των δασών, την ομορφιά του τοπίου, την ομορφιά των λιμνούλων". Εκείνος θα έλεγε έτσι - "Διότι πράγματι, φίλε, εγώ φραγμένος από αυτό το μεγάλο βουνό, αυτό που έπρεπε να δω δεν το είδα"».

«Από ακόμη μεγαλύτερο, Αγγιβέσσανα, σύνολο άγνοιας ο πρίγκιπας Τζαγιασένα είναι φραγμένος, εμποδισμένος, καλυμμένος και περιτυλιγμένος. Αυτός βεβαίως, αυτό που πρέπει να γνωστεί μέσω της απάρνησης, που πρέπει να ιδωθεί μέσω της απάρνησης, που πρέπει να επιτευχθεί μέσω της απάρνησης, που πρέπει να συνειδητοποιηθεί μέσω της απάρνησης, αυτό βεβαίως ο πρίγκιπας Τζαγιασένα, ζώντας στη μέση των ηδονών, απολαμβάνοντας τις ηδονές, κατατρωγόμενος από ηδονικούς λογισμούς, καιγόμενος από τον πυρετό του πάθους για τις ηδονές, πρόθυμος στην αναζήτηση των ηδονών, θα γνωρίσει ή θα δει ή θα πραγματοποιήσει - αυτό είναι αδύνατον. Αν όμως, Αγγιβέσσανα, στον πρίγκιπα Τζαγιασένα εμφανίζονταν αυτές οι δύο παρομοιώσεις, δεν θα ήταν καταπληκτικό αν ο πρίγκιπας Τζαγιασένα γέμιζε με πίστη σε σένα, και γεμάτος πίστη θα έδειχνε σημάδια εμπιστοσύνης σε σένα». «Πώς όμως, σεβάσμιε κύριε, θα εμφανιστούν σε μένα αυτές οι δύο αυθόρμητες παρομοιώσεις που δεν είχαν ακουστεί πριν για τον πρίγκιπα Τζαγιασένα, όπως στον Ευλογημένο;»

217. «Όπως, Αγγιβέσσανα, ένας βασιλιάς της πολεμικής κάστας χρισμένος στην κορυφή απευθύνεται σε έναν ιχνηλάτη ελεφάντων - "Έλα εσύ, αγαπητέ ιχνηλάτη ελεφάντων, αφού ανεβείς στον βασιλικό ελέφαντα, αφού μπεις στο δάσος ελεφάντων, αφού εντοπίσεις έναν δασόβιο ελέφαντα, δέσε τον στον λαιμό του βασιλικού ελέφαντα". "Ναι, μεγαλειότατε", Αγγιβέσσανα, ο ιχνηλάτης ελεφάντων, αφού υποσχέθηκε στον βασιλιά της πολεμικής κάστας χρισμένο στην κορυφή, αφού ανέβηκε στον βασιλικό ελέφαντα, αφού μπήκε στο δάσος ελεφάντων, αφού εντόπισε έναν δασόβιο ελέφαντα, τον δένει στον λαιμό του βασιλικού ελέφαντα. Αυτόν ο βασιλικός ελέφαντας τον βγάζει στο ύπαιθρο. Σε αυτό το σημείο, Αγγιβέσσανα, ο δασόβιος ελέφαντας έχει βγει στο ύπαιθρο. Διότι οι δασόβιοι ελέφαντες, Αγγιβέσσανα, έχουν προσκόλληση σε αυτό, δηλαδή - το δάσος ελεφάντων. Ο ιχνηλάτης ελεφάντων ανέφερε στον βασιλιά της πολεμικής κάστας χρισμένο στην κορυφή - "Ο δασόβιος ελέφαντας έχει βγει στο ύπαιθρο, μεγαλειότατε". Τότε, Αγγιβέσσανα, ο βασιλιάς της πολεμικής κάστας χρισμένος στην κορυφή απευθύνθηκε στον εκπαιδευτή ελεφάντων - "Έλα εσύ, αγαπητέ εκπαιδευτή ελεφάντων, δάμασε τον δασόβιο ελέφαντα για την καταστολή των δασόβιων συνηθειών, για την καταστολή των δασόβιων λογισμών, για την καταστολή της δασόβιας αναστάτωσης, κούρασης και πυρετού, για να τον κάνεις να ευχαριστείται κοντά στο χωριό, για να τον εδραιώσεις σε συνήθειες αρεστές στους ανθρώπους"».

«"Ναι, μεγαλειότατε", Αγγιβέσσανα, ο εκπαιδευτής ελεφάντων, αφού υποσχέθηκε στον βασιλιά της πολεμικής κάστας χρισμένο στην κορυφή, αφού έμπηξε έναν μεγάλο στύλο στη γη, δένει τον δασόβιο ελέφαντα στον λαιμό για την καταστολή των δασόβιων συνηθειών, για την καταστολή των δασόβιων λογισμών, για την καταστολή της δασόβιας αναστάτωσης, κούρασης και πυρετού, για να τον κάνει να ευχαριστείται κοντά στο χωριό, για να τον εδραιώσει σε συνήθειες αρεστές στους ανθρώπους. Ο εκπαιδευτής ελεφάντων του απευθύνεται με λόγια που είναι απαλά, ευχάριστα στο αυτί, στοργικά, που πηγαίνουν στην καρδιά, ευγενικά, αρεστά και ευχάριστα στους πολλούς, με τέτοιου είδους λόγια. Όταν, Αγγιβέσσανα, ο δασόβιος ελέφαντας, ενώ του απευθύνονται από τον εκπαιδευτή ελεφάντων με λόγια που είναι

απαλά, ευχάριστα στο αυτί, στοργικά, που πηγαίνουν στην καρδιά, ευγενικά, αρεστά και ευχάριστα στους πολλούς, με τέτοιου είδους λόγια, ακούει, δίνει το αυτί του, εδραιώνει τον νου του για κατανόηση· τότε ο εκπαιδευτής ελεφάντων του παρέχει περαιτέρω χόρτο για τροφή και νερό.

«Όταν, Αγγιβέσσανα, ο δασόβιος ελέφαντας δέχεται από τον εκπαιδευτή ελεφάντων χόρτο για τροφή και νερό, τότε στον εκπαιδευτή ελεφάντων έρχεται αυτή η σκέψη - "Ο δασόβιος ελέφαντας τώρα θα ζήσει". Τότε ο εκπαιδευτής ελεφάντων τον εκπαιδεύει περαιτέρω - "Σήκωσε, αγαπητέ, κατέβασε, αγαπητέ". Όταν, Αγγιβέσσανα, ο δασόβιος ελέφαντας υπακούει στον εκπαιδευτή ελεφάντων στο σήκωμα και κατέβασμα, ακολουθεί τη νουθεσία, τότε ο εκπαιδευτής ελεφάντων τον εκπαιδεύει περαιτέρω - "Προχώρα, αγαπητέ, οπισθοχώρα, αγαπητέ". Όταν, Αγγιβέσσανα, ο δασόβιος ελέφαντας υπακούει στον εκπαιδευτή ελεφάντων στο να προχωρά και να οπισθοχωρεί, ακολουθεί τη νουθεσία, τότε ο εκπαιδευτής ελεφάντων τον εκπαιδεύει περαιτέρω - "Σήκω, αγαπητέ, κάθισε, αγαπητέ". Όταν, Αγγιβέσσανα, ο δασόβιος ελέφαντας υπακούει στον εκπαιδευτή ελεφάντων στο σήκωμα και κάθισμα, ακολουθεί τη νουθεσία, τότε ο εκπαιδευτής ελεφάντων τον εκπαιδεύει περαιτέρω σε μια άσκηση που ονομάζεται αδιαταραξία· δένει μια σανίδα στην προβοσκίδα του, ένας άνδρας με λόγχη κάθεται πάνω στον λαιμό του, και άνδρες με λόγχες στέκονται ολόγυρα περικυκλώνοντάς τον, και ο εκπαιδευτής ελεφάντων, κρατώντας μια μακριά ράβδο με λόγχη, στέκεται μπροστά. Αυτός, ενώ εκπαιδεύεται στην άσκηση της αδιαταραξίας, δεν κουνά ούτε τα μπροστινά πόδια ούτε τα πίσω πόδια, δεν κουνά ούτε το μπροστινό σώμα ούτε το πίσω σώμα, δεν κουνά το κεφάλι, δεν κουνά τα αυτιά, δεν κουνά τα δόντια, δεν κουνά την ουρά, δεν κουνά την προβοσκίδα. Αυτός ο δασόβιος ελέφαντας γίνεται υπομονετικός στα χτυπήματα από λόγχες, στα χτυπήματα από σπαθιά, στα χτυπήματα από βέλη, στα χτυπήματα από βέλη με φτερά, στους ήχους τυμπάνων, μικρών τυμπάνων, φλάουτων, κοχυλιών και ντίντιμα· έχοντας αποθέσει κάθε στραβοπάτημα και ελάττωμα, έχοντας αφαιρέσει τη διαφθορά, γίνεται άξιος για βασιλιά, χρήσιμος για βασιλιά, θεωρείται ως μέρος του βασιλιά.

218. «Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, Αγγιβέσσανα, εδώ ο Τατχάγκατα εγείρεται στον κόσμο, ο Άξιος, ο Πλήρως Αυτοφωτισμένος, ο τέλειος στην αληθινή γνώση και στην καλή συμπεριφορά, ο Καλότυχος, ο γνώστης του κόσμου, ο ανυπέρβλητος οδηγός των ανθρώπων που πρέπει να εκπαιδευτούν, ο Διδάσκαλος θεών και ανθρώπων, ο Φωτισμένος, ο Ευλογημένος. Αυτός, έχοντας ο ίδιος κατανοήσει πλήρως με άμεση γνώση αυτόν τον κόσμο μαζί με τους θεούς, τον Μάρα, τον Βράχμα, αυτή τη γενιά μαζί με τους ασκητές και τους βραχμάνους, μαζί με τους θεούς και τους ανθρώπους, τον διακηρύσσει. Αυτός διδάσκει τη Διδασκαλία που είναι καλή στην αρχή, καλή στη μέση, καλή στο τέλος, με νόημα και φρασεολογία, και φανερώνει την άγια ζωή ολοκληρωμένη και αγνή. Αυτή τη Διδασκαλία την ακούει ένας οικοδεσπότης ή ο γιος ενός οικοδεσπότη ή κάποιος που γεννήθηκε σε κάποια άλλη οικογένεια. Αφού ακούσει αυτή τη Διδασκαλία, αποκτά πίστη στον Τατχάγκατα. Προικισμένος με αυτή την απόκτηση πίστης, σκέφτεται έτσι: "Η οικογενειακή ζωή είναι εγκλεισμός, ένα μονοπάτι σκόνης· η αναχώρηση είναι σαν τον ανοιχτό ουρανό. Δεν είναι εύκολο για κάποιον που ζει εντός οικίας να ακολουθήσει την άγια ζωή απόλυτα ολοκληρωμένη, απόλυτα αγνή, γυαλισμένη σαν κοχύλι. Γιατί να μην ξυρίσω τα μαλλιά και τα γένια μου, να ντυθώ με ωχρίνα ρούχα και να εγκαταλείψω την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή;»

«Και αργότερα, εγκαταλείποντας είτε λίγα είτε πολλά πλούτη, εγκαταλείποντας είτε μικρό είτε μεγάλο κύκλο συγγενών, αφού ξύρισε τα μαλλιά και τα γένια του και ντύθηκε με ώχρινα ρούχα, αναχωρεί από την οικογενειακή ζωή για την άστεγη ζωή. Σε αυτό το σημείο, Αγγιβέσσανα, ο ευγενής μαθητής έχει βγει στο ύπαιθρο. Διότι οι θεοί και οι άνθρωποι, Αγγιβέσσανα, έχουν προσκόλληση σε αυτό, δηλαδή - τα πέντε είδη αισθησιακής ηδονής. Τότε ο Τατχάγκατα τον πειθαρχεί περαιτέρω - "Έλα εσύ, μοναχέ, να είσαι ηθικός, να διαμένεις συγκρατημένος με την αυτοσυγκράτηση του Πάττιμοκχα, τέλειος στην καλή συμπεριφορά και στον νόμιμο τρόπο που συχνάζεις, βλέποντας κίνδυνο στα ελάχιστα σφάλματα, αφού αναλάβεις τους κανόνες εξάσκησης εξασκήσου σε αυτούς".

«Όταν, Αγγιβέσσανα, ένας ευγενής μαθητής είναι ηθικός, διαμένει συγκρατημένος με την αυτοσυγκράτηση του Πάττιμοκχα, τέλειος στην καλή συμπεριφορά και στον νόμιμο τρόπο που συχνάζει, βλέποντας κίνδυνο στα ελάχιστα σφάλματα, αφού αναλάβει τους κανόνες εξάσκησης εξασκείται σε αυτούς, τότε ο Τατχάγκατα τον πειθαρχεί περαιτέρω - "Έλα εσύ, μοναχέ, να έχεις φυλαγμένες τις θύρες στις ικανότητες, έχοντας δει μια μορφή με το μάτι, μη συλλαμβάνεις το χαρακτηριστικό της... κ.λπ...

219. «Αυτός, έχοντας εγκαταλείψει αυτά τα πέντε νοητικά εμπόδια, τις ακαθαρσίες του νου που εξασθενίζουν τη σοφία, διαμένει παρατηρώντας το σώμα στο σώμα, ενεργητικός, με πλήρη επίγνωση, μνήμων, έχοντας απομακρύνει την πλεονεξία και τη δυσαρέσκεια για τον κόσμο. Στα αισθήματα... κ.λπ... στη συνείδηση... κ.λπ... στα νοητικά φαινόμενα παρατηρών τα νοητικά φαινόμενα διαμένει, ενεργητικός, με πλήρη επίγνωση, μνήμων, έχοντας απομακρύνει την πλεονεξία και τη δυσαρέσκεια για τον κόσμο. Όπως, Αγγιβέσσανα, ένας εκπαιδευτής ελεφάντων, αφού έμπηξε έναν μεγάλο στύλο στη γη, δένει τον δασόβιο ελέφαντα στον λαιμό για την καταστολή των δασόβιων συνηθειών, για την καταστολή των δασόβιων λογισμών, για την καταστολή της δασόβιας αναστάτωσης, κούρασης και πυρετού, για να τον κάνει να ευχαριστείται κοντά στο χωριό, για να τον εδραιώσει σε συνήθειες αρεστές στους ανθρώπους· ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, Αγγιβέσσανα, για τον ευγενή μαθητή αυτές οι τέσσερις εφαρμογές της μνήμης είναι δεσμοί του νου για την καταστολή των συνηθειών που βασίζονται στην οικογενειακή ζωή, για την καταστολή των λογισμών που βασίζονται στην οικογενειακή ζωή, για την καταστολή της αναστάτωσης, κούρασης και πυρετού που βασίζονται στην οικογενειακή ζωή, για την επίτευξη της πραγματικής μεθόδου, για την πραγμάτωση του Νιμπάνα.

220. Τον Τατχάγκατα τον πειθαρχεί περαιτέρω - "Έλα εσύ, μοναχέ, διαμένε παρατηρώντας το σώμα στο σώμα, και μη σκέφτεσαι λογισμούς συνδεδεμένους με την αισθησιακή ηδονή. Στα αισθήματα... στη συνείδηση... διαμένε παρατηρώντας τα νοητικά φαινόμενα στα νοητικά φαινόμενα, και μη σκέφτεσαι λογισμούς συνδεδεμένους με την αισθησιακή ηδονή".

Αυτός, με τον κατευνασμό του λογισμού και του συλλογισμού, έχοντας επιτύχει τη δεύτερη διαλογιστική έκσταση, που χαρακτηρίζεται από εσωτερική ηρεμία και ενότητα του νου, χωρίς λογισμό και συλλογισμό, με αγαλλίαση και ευτυχία που γεννιούνται από την αυτοσυγκέντρωση... κ.λπ... την τρίτη διαλογιστική έκσταση... εισέρχεται και παραμένει στην τέταρτη διαλογιστική έκσταση. Αυτός, με τον νου έτσι αυτοσυγκεντρωμένο, αγνό, λαμπερό, χωρίς νοητική κηλίδα, απαλλαγμένο από ακαθαρσίες, εύπλαστο, εργάσιμο, σταθερό, που έχει φτάσει στην αδιαταραξία,

στρέφει τον νου προς τη γνώση της ανάμνησης προηγούμενων ζωών. Θυμάται πολλές προηγούμενες υπάρξεις, δηλαδή: μία γέννηση, δύο γεννήσεις... κ.λπ... έτσι θυμάται πολλές προηγούμενες υπάρξεις με τις λεπτομέρειες και τα χαρακτηριστικά τους.

221. Αυτός, με τον νου έτσι αυτοσυγκεντρωμένο, αγνό, λαμπερό, χωρίς νοητική κηλίδα, απαλλαγμένο από ακαθαρσίες, εύπλαστο, εργάσιμο, σταθερό, που έχει φτάσει στην αδιαταραξία, στρέφει τον νου προς τη γνώση του θανάτου και της επαναγέννησης των όντων. Με τον θείο οφθαλμό, καθαρό, που υπερβαίνει τον ανθρώπινο, βλέπει τα όντα να πεθαίνουν και να ξαναγεννιούνται, κατώτερα και ανώτερα, όμορφα και άσχημα, σε καλούς και κακούς προορισμούς... κ.λπ... κατανοεί τα όντα που επαναγεννιούνται σύμφωνα με τις πράξεις τους.

Αυτός, με τον νου έτσι αυτοσυγκεντρωμένο, αγνό, λαμπερό, χωρίς νοητική κηλίδα, απαλλαγμένο από ακαθαρσίες, εύπλαστο, εργάσιμο, σταθερό, που έχει φτάσει στην αδιαταραξία, στρέφει τον νου προς τη γνώση της εξάλειψης των νοητικών διαφθορών. Αυτός κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτός είναι ο υπαρξιακός πόνος», κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η προέλευση του υπαρξιακού πόνου», κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η παύση του υπαρξιακού πόνου», κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση του υπαρξιακού πόνου»· κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτές είναι οι νοητικές διαφθορές», κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η προέλευση των νοητικών διαφθορών», κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η παύση των νοητικών διαφθορών», κατανοεί όπως πραγματικά είναι: «αυτή είναι η πρακτική που οδηγεί στην παύση των νοητικών διαφθορών». Καθώς αυτός γνωρίζει έτσι και βλέπει έτσι, ο νους απελευθερώνεται από τη νοητική διαφθορά της φιληδονίας, ο νους απελευθερώνεται από τη νοητική διαφθορά της προσκόλλησης στην ύπαρξη, ο νους απελευθερώνεται από τη νοητική διαφθορά της άγνοιας. Υπάρχει η γνώση: «στον απελευθερωμένο, υπάρχει απελευθέρωση». Κατανοεί: «η γέννηση έχει εξαλειφθεί, η άγια ζωή έχει βιωθεί, αυτό που έπρεπε να γίνει έχει γίνει, δεν υπάρχει τίποτα περισσότερο για αυτή την κατάσταση ύπαρξης».

Αυτός γίνεται μοναχός υπομονετικός στο κρύο και τη ζέστη, στην πείνα και τη δίψα, στην επαφή με αλογόμυγες, κουνούπια, άνεμο, ήλιο και ερπετά, στους κακόβουλους και προσβλητικούς τρόπους ομιλίας· είναι από τη φύση του ανεκτικός στα εγερμένα σωματικά αισθήματα που είναι οδυνηρά, έντονα, σκληρά, δριμέα, δυσάρεστα, αηδή και απειλητικά για τη ζωή· έχοντας αποθέσει και αφαιρέσει κάθε διαφθορά λαγνείας, μίσους και αυταπάτης, είναι άξιος προσφορών, άξιος φιλοξενίας, άξιος δώρων, άξιος χαιρετισμού με ενωμένες παλάμες, το ανυπέρβλητο πεδίο αξιέπαινων πράξεων για τον κόσμο.

222. «Ακόμη κι αν, Αγγιβέσσανα, ένας γηραιός βασιλικός ελέφαντας αδάμαστος και απείθαρχος πεθαίνει, θεωρείται ότι 'ο γηραιός βασιλικός ελέφαντας πέθανε με αδάμαστο θάνατο'· ακόμη κι αν, Αγγιβέσσανα, ένας μεσήλικας βασιλικός ελέφαντας. Ακόμη κι αν, Αγγιβέσσανα, ένας νεαρός βασιλικός ελέφαντας αδάμαστος και απείθαρχος πεθαίνει, θεωρείται ότι 'ο νεαρός βασιλικός ελέφαντας πέθανε με αδάμαστο θάνατο'· ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, Αγγιβέσσανα, ακόμη κι αν ένας πρεσβύτερος μοναχός που δεν έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές πεθαίνει, θεωρείται ότι 'ο πρεσβύτερος μοναχός πέθανε με αδάμαστο θάνατο'· ακόμη κι αν, Αγγιβέσσανα, ένας μεσήλικας μοναχός. Ακόμη κι αν, Αγγιβέσσανα, ένας νέος

μοναχός που δεν έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές πεθαίνει, θεωρείται ότι 'ο νέος μοναχός πέθανε με αδάμαστο θάνατο'.

«Ακόμη κι αν, Αγγιβέσσανα, ένας γηραιός βασιλικός ελέφαντας καλά δαμασμένος και καλά πειθαρχημένος πεθαίνει, θεωρείται ότι 'ο γηραιός βασιλικός ελέφαντας πέθανε με δαμασμένο θάνατο'· ακόμη κι αν, Αγγιβέσσανα, ένας μεσήλικας βασιλικός ελέφαντας... ακόμη κι αν, Αγγιβέσσανα, ένας νεαρός βασιλικός ελέφαντας καλά δαμασμένος και καλά πειθαρχημένος πεθαίνει, θεωρείται ότι 'ο νεαρός βασιλικός ελέφαντας πέθανε με δαμασμένο θάνατο'· ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, Αγγιβέσσανα, ακόμη κι αν ένας πρεσβύτερος μοναχός που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές πεθαίνει, θεωρείται ότι 'ο πρεσβύτερος μοναχός πέθανε με δαμασμένο θάνατο'· ακόμη κι αν, Αγγιβέσσανα, ένας μεσήλικας μοναχός. Ακόμη κι αν, Αγγιβέσσανα, ένας νέος μοναχός που έχει εξαλείψει τις νοητικές διαφθορές πεθαίνει, θεωρείται ότι 'ο νέος μοναχός πέθανε με δαμασμένο θάνατο'».

Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Ο δόκιμος Ατσιράβατα, ευχαριστημένος, αγαλλίασε με τα λόγια του Ευλογημένου.

Τέλος της ομιλίας για το επίπεδο των δαμασμένων, πέμπτη.

6. Η ομιλία για τον Μπούμιτζα

223. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στο Ρατζάγκαχα, στο Άλσος των Μπαμπού, στο καταφύγιο σίτισης σκιούρων. Τότε ο σεβάσμιος Μπούμιτζα, αφού ντύθηκε το πρωί και πήρε το κύπελλο και τους χιτώνες του, πήγε στην κατοικία του πρίγκιπα Τζαγιασένα· αφού έφτασε, κάθισε στο προετοιμασμένο κάθισμα. Τότε ο πρίγκιπας Τζαγιασένα πήγε εκεί όπου ήταν ο σεβάσμιος Μπούμιτζα· αφού πλησίασε, χαιρέτησε τον σεβάσμιο Μπούμιτζα. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο πρίγκιπας Τζαγιασένα είπε στον σεβάσμιο Μπούμιτζα: «Υπάρχουν, αγαπητέ Μπούμιτζα, κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που λένε έτσι και έχουν τέτοια άποψη - 'ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία ασκούν την άγια ζωή, είναι ανίκανοι για το επίτευγμα του καρπού· ακόμη κι αν κάνοντας μη-επιθυμία ασκούν την άγια ζωή, είναι ανίκανοι για το επίτευγμα του καρπού· ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία και μη-επιθυμία ασκούν την άγια ζωή, είναι ανίκανοι για το επίτευγμα του καρπού· ακόμη κι αν κάνοντας ούτε επιθυμία ούτε μη-επιθυμία ασκούν την άγια ζωή, είναι ανίκανοι για το επίτευγμα του καρπού'. Εδώ τι υποστηρίζει ο Διδάσκαλος του αξιότιμου Μπούμιτζα, τι διδάσκει;» «Αυτό, πρίγκιπα, δεν το έχω ακούσει μπροστά στον Ευλογημένο, δεν το έχω λάβει μπροστά του. Είναι όμως δυνατόν ο Ευλογημένος να απαντούσε έτσι - 'ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία ασκούν ασύνετα την άγια ζωή, είναι ανίκανοι για το επίτευγμα του καρπού· ακόμη κι αν κάνοντας μη-επιθυμία ασκούν ασύνετα την άγια ζωή, είναι ανίκανοι για το επίτευγμα του καρπού· ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία και μη-επιθυμία ασκούν ασύνετα την άγια ζωή, είναι ανίκανοι για το επίτευγμα του καρπού· ακόμη κι αν κάνοντας ούτε επιθυμία ούτε μη-επιθυμία ασκούν ασύνετα την άγια ζωή, είναι ανίκανοι για το επίτευγμα του καρπού. Ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία ασκούν συνετά την άγια ζωή, είναι ικανοί για το επίτευγμα του καρπού· ακόμη κι αν κάνοντας μη-επιθυμία ασκούν συνετά την άγια ζωή, είναι ικανοί για το επίτευγμα του καρπού· ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία και μη-επιθυμία ασκούν συνετά την άγια ζωή, είναι ικανοί για το επίτευγμα του καρπού· ακόμη κι αν κάνοντας ούτε επιθυμία ούτε μη-επιθυμία ασκούν συνετά την άγια ζωή, είναι ικανοί για το επίτευγμα του

καρπού'. Αυτό, πρίγκιπα, δεν το έχω ακούσει μπροστά στον Ευλογημένο, δεν το έχω λάβει μπροστά του. Είναι όμως δυνατόν ο Ευλογημένος να απαντούσε έτσι». «Αν ο Διδάσκαλος του αξιότιμου Μπούμιτζα υποστηρίζει έτσι και διδάσκει έτσι, σίγουρα ο Διδάσκαλος του αξιότιμου Μπούμιτζα στέκεται, θα έλεγα, αγγίζοντας την κορυφή όλων των πολλών ασκητών και βραχμάνων». Τότε ο πρίγκιπας Τζαγιασένα σέρβιρε τον σεβάσμιο Μπούμιτζα με το δικό του μαγειρεμένο φαγητό.

224. Τότε ο σεβάσμιος Μπούμιτζα, μετά το γεύμα, έχοντας επιστρέψει από τη συλλογή τροφής, πήγε εκεί όπου ήταν ο Ευλογημένος· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο σεβάσμιος Μπούμιτζα είπε στον Ευλογημένο: «Εδώ εγώ, σεβάσμιε κύριε, αφού ντύθηκα το πρωί και πήρα το κύπελλο και τους χιτώνες μου, πήγα στην κατοικία του πρίγκιπα Τζαγιασένα· αφού έφτασα, κάθισα στο προετοιμασμένο κάθισμα. Τότε, σεβάσμιε κύριε, ο πρίγκιπας Τζαγιασένα ήρθε σε μένα· αφού πλησίασε, με χαιρέτησε. Αφού ολοκλήρωσε την ευγενική και αξιομνημόνευτη συζήτηση, κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, σεβάσμιε κύριε, ο πρίγκιπας Τζαγιασένα μου είπε: 'Υπάρχουν, αγαπητέ Μπούμιτζα, κάποιοι ασκητές και βραχμάνοι που λένε έτσι και έχουν τέτοια άποψη - ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία ασκούν την άγια ζωή, είναι ανίκανοι για το επίτευγμα του καρπού· ακόμη κι αν κάνοντας μη-επιθυμία... κ.λπ... ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία και μη-επιθυμία ασκούν την άγια ζωή, είναι ανίκανοι για το επίτευγμα του καρπού· ακόμη κι αν κάνοντας ούτε επιθυμία ούτε μη-επιθυμία ασκούν την άγια ζωή, είναι ανίκανοι για το επίτευγμα του καρπού'. Εδώ τι υποστηρίζει ο Διδάσκαλος του αξιότιμου Μπούμιτζα, τι διδάσκει;» Όταν αυτό ειπώθηκε, εγώ, σεβάσμιε κύριε, είπα στον πρίγκιπα Τζαγιασένα: 'Αυτό, πρίγκιπα, δεν το έχω ακούσει μπροστά στον Ευλογημένο, δεν το έχω λάβει μπροστά του. Είναι όμως δυνατόν ο Ευλογημένος να απαντούσε έτσι - ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία ασκούν ασύνετα την άγια ζωή, είναι ανίκανοι για το επίτευγμα του καρπού· ακόμη κι αν κάνοντας μη-επιθυμία ασκούν ασύνετα την άγια ζωή, είναι ανίκανοι για το επίτευγμα του καρπού· ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία και μη-επιθυμία ασκούν ασύνετα την άγια ζωή, είναι ανίκανοι για το επίτευγμα του καρπού· ακόμη κι αν κάνοντας ούτε επιθυμία ούτε μη-επιθυμία ασκούν ασύνετα την άγια ζωή, είναι ανίκανοι για το επίτευγμα του καρπού. Ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία ασκούν συνετά την άγια ζωή, είναι ικανοί για το επίτευγμα του καρπού· ακόμη κι αν κάνοντας μη-επιθυμία... κ.λπ... ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία και μη-επιθυμία... κ.λπ... ακόμη κι αν κάνοντας ούτε επιθυμία ούτε μη-επιθυμία ασκούν συνετά την άγια ζωή, είναι ικανοί για το επίτευγμα του καρπού. Αυτό, πρίγκιπα, δεν το έχω ακούσει μπροστά στον Ευλογημένο, δεν το έχω λάβει μπροστά του. Είναι όμως δυνατόν ο Ευλογημένος να απαντούσε έτσι'. 'Αν ο Διδάσκαλος του αξιότιμου Μπούμιτζα υποστηρίζει έτσι και διδάσκει έτσι, σίγουρα ο Διδάσκαλος του αξιότιμου Μπούμιτζα στέκεται, θα έλεγα, αγγίζοντας την κορυφή όλων των πολλών ασκητών και βραχμάνων'. 'Μήπως εγώ, σεβάσμιε κύριε, έτσι ερωτηθείς και έτσι απαντώντας, λέω αυτό που έχει πει ο Ευλογημένος, και δεν συκοφαντώ τον Ευλογημένο με ψέματα, και εξηγώ σύμφωνα με τη Διδασκαλία, και καμία εύλογη επίκριση δεν οδηγεί σε αξιόμεμπτη θέση;»

«Πράγματι εσύ, Μπούμιτζα, έτσι ερωτηθείς και έτσι απαντώντας, λες αυτό που έχω πει, και δεν με συκοφαντείς με ψέματα, και εξηγείς σύμφωνα με τη Διδασκαλία, και καμία εύλογη επίκριση δεν οδηγεί σε αξιόμεμπτη θέση. Οποιοι, Μπούμιτζα, ασκητές ή βραχμάνοι έχουν λανθασμένη άποψη, λανθασμένο λογισμό, λανθασμένη ομιλία, λανθασμένη πράξη, λανθασμένο βιοπορισμό, λανθασμένη προσπάθεια, λανθασμένη

μνήμη, λανθασμένη αυτοσυγκέντρωση, αυτοί ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία ασκούν την άγια ζωή, είναι ανίκανοι για το επίτευγμα του καρπού· ακόμη κι αν κάνοντας μη-επιθυμία ασκούν την άγια ζωή, είναι ανίκανοι για το επίτευγμα του καρπού· ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία και μη-επιθυμία ασκούν την άγια ζωή, είναι ανίκανοι για το επίτευγμα του καρπού· ακόμη κι αν κάνοντας ούτε επιθυμία ούτε μη-επιθυμία ασκούν την άγια ζωή, είναι ανίκανοι για το επίτευγμα του καρπού. Για ποιο λόγο; Διότι αυτός είναι ασύνετος τρόπος, Μπούμιτζα, για το επίτευγμα του καρπού.

225. «Όπως, Μπούμιτζα, ένας άνθρωπος που θέλει λάδι, που αναζητά λάδι, που περιφέρεται ψάχνοντας για λάδι, αφού ρίξει άμμο σε μια λεκάνη, θα την πιάζε ραντίζοντάς την ξανά και ξανά με νερό. Ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία ρίξει άμμο σε μια λεκάνη και την πιάζει ραντίζοντάς την ξανά και ξανά με νερό, είναι ανίκανος για το επίτευγμα του λαδιού· ακόμη κι αν κάνοντας μη-επιθυμία ρίξει άμμο σε μια λεκάνη και την πιάζει ραντίζοντάς την ξανά και ξανά με νερό, είναι ανίκανος για το επίτευγμα του λαδιού· ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία και μη-επιθυμία ρίξει άμμο σε μια λεκάνη και την πιάζει ραντίζοντάς την ξανά και ξανά με νερό, είναι ανίκανος για το επίτευγμα του λαδιού· ακόμη κι αν κάνοντας ούτε επιθυμία ούτε μη-επιθυμία ρίξει άμμο σε μια λεκάνη και την πιάζει ραντίζοντάς την ξανά και ξανά με νερό, είναι ανίκανος για το επίτευγμα του λαδιού. Για ποιο λόγο; Διότι αυτός είναι ασύνετος τρόπος, Μπούμιτζα, για το επίτευγμα του λαδιού. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, Μπούμιτζα, όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι έχουν λανθασμένη άποψη, λανθασμένο λογισμό, λανθασμένη ομιλία, λανθασμένη πράξη, λανθασμένο βιοπορισμό, λανθασμένη προσπάθεια, λανθασμένη μνήμη, λανθασμένη αυτοσυγκέντρωση, αυτοί ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία ασκούν την άγια ζωή, είναι ανίκανοι για το επίτευγμα του καρπού· ακόμη κι αν κάνοντας μη-επιθυμία ασκούν την άγια ζωή, είναι ανίκανοι για το επίτευγμα του καρπού· ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία και μη-επιθυμία ασκούν την άγια ζωή, είναι ανίκανοι για το επίτευγμα του καρπού· ακόμη κι αν κάνοντας ούτε επιθυμία ούτε μη-επιθυμία ασκούν την άγια ζωή, είναι ανίκανοι για το επίτευγμα του καρπού. Για ποιο λόγο; Διότι αυτός είναι ασύνετος τρόπος, Μπούμιτζα, για το επίτευγμα του καρπού.

«Όπως, Μπούμιτζα, ένας άνθρωπος που θέλει γάλα, που αναζητά γάλα, που περιφέρεται ψάχνοντας για γάλα, θα έσερνε μια αγελάδα με νεαρό μοσχάρι από το κέρατο. Ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία έσερνε μια αγελάδα με νεαρό μοσχάρι από το κέρατο, είναι ανίκανος για το επίτευγμα του γάλακτος· ακόμη κι αν κάνοντας μη-επιθυμία... κ.λπ... ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία και μη-επιθυμία... κ.λπ... ακόμη κι αν κάνοντας ούτε επιθυμία ούτε μη-επιθυμία έσερνε μια αγελάδα με νεαρό μοσχάρι από το κέρατο, είναι ανίκανος για το επίτευγμα του γάλακτος. Για ποιο λόγο; Διότι αυτός είναι ασύνετος τρόπος, Μπούμιτζα, για το επίτευγμα του γάλακτος. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, Μπούμιτζα, όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι έχουν λανθασμένη άποψη... κ.λπ... λανθασμένη αυτοσυγκέντρωση, αυτοί ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία ασκούν την άγια ζωή, είναι ανίκανοι για το επίτευγμα του καρπού· ακόμη κι αν κάνοντας μη-επιθυμία... κ.λπ... ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία και μη-επιθυμία... κ.λπ... ακόμη κι αν κάνοντας ούτε επιθυμία ούτε μη-επιθυμία ασκούν την άγια ζωή, είναι ανίκανοι για το επίτευγμα του καρπού. Για ποιο λόγο; Διότι αυτός είναι ασύνετος τρόπος, Μπούμιτζα, για το επίτευγμα του καρπού.

226. «Όπως, Μπούμιτζα, ένας άνθρωπος που θέλει βούτυρο, που αναζητά βούτυρο, που περιφέρεται ψάχνοντας για βούτυρο, αφού ρίξει νερό σε μια στάμνα, θα το ανακάτεψε με έναν ανακατευτήρα. Ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία έριχνε νερό σε μια στάμνα και το ανακάτεψε με έναν ανακατευτήρα, είναι ανίκανος για το επίτευγμα του βουτύρου· ακόμη κι αν κάνοντας μη-επιθυμία... κ.λπ... ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία και μη-επιθυμία... κ.λπ... ακόμη κι αν κάνοντας ούτε επιθυμία ούτε μη-επιθυμία έριχνε νερό σε μια στάμνα και το ανακάτεψε με έναν ανακατευτήρα, είναι ανίκανος για το επίτευγμα του βουτύρου. Για ποιο λόγο; Διότι αυτός είναι ασύνετος τρόπος, Μπούμιτζα, για το επίτευγμα του βουτύρου. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, Μπούμιτζα, όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι έχουν λανθασμένη άποψη... κ.λπ... λανθασμένη αυτοσυγκέντρωση, αυτοί ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία ασκούν την άγια ζωή, είναι ανίκανοι για το επίτευγμα του καρπού· ακόμη κι αν κάνοντας μη-επιθυμία... κ.λπ... ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία και μη-επιθυμία... κ.λπ... ακόμη κι αν κάνοντας ούτε επιθυμία ούτε μη-επιθυμία ασκούν την άγια ζωή, είναι ανίκανοι για το επίτευγμα του καρπού. Για ποιο λόγο; Διότι αυτός είναι ασύνετος τρόπος, Μπούμιτζα, για το επίτευγμα του καρπού.

«Όπως, Μπούμιτζα, ένας άνθρωπος που θέλει φωτιά, που αναζητά φωτιά, που περιφέρεται ψάχνοντας για φωτιά, παίρνοντας ένα νωπό ξύλο με υγρασία ως πάνω ξύλο για άναμμα φωτιάς, θα το έτριβε. Ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία, παίρνοντας ένα νωπό ξύλο με υγρασία ως πάνω ξύλο για άναμμα φωτιάς, το έτριβε, είναι ανίκανος για το επίτευγμα της φωτιάς· ακόμη κι αν κάνοντας μη-επιθυμία... κ.λπ... ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία και μη-επιθυμία... κ.λπ... ακόμη κι αν κάνοντας ούτε επιθυμία ούτε μη-επιθυμία, παίρνοντας ένα νωπό ξύλο με υγρασία ως πάνω ξύλο για άναμμα φωτιάς, το έτριβε, είναι ανίκανος για το επίτευγμα της φωτιάς. Για ποιο λόγο; Διότι αυτός είναι ασύνετος τρόπος, Μπούμιτζα, για το επίτευγμα της φωτιάς. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, Μπούμιτζα, όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι έχουν λανθασμένη άποψη... κ.λπ... λανθασμένη αυτοσυγκέντρωση, αυτοί ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία ασκούν την άγια ζωή, είναι ανίκανοι για το επίτευγμα του καρπού· ακόμη κι αν κάνοντας μη-επιθυμία... κ.λπ... ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία και μη-επιθυμία... κ.λπ... ακόμη κι αν κάνοντας ούτε επιθυμία ούτε μη-επιθυμία ασκούν την άγια ζωή, είναι ανίκανοι για το επίτευγμα του καρπού. Για ποιο λόγο; Διότι αυτός είναι ασύνετος τρόπος, Μπούμιτζα, για το επίτευγμα του καρπού. Όποιοι, Μπούμιτζα, ασκητές ή βραχμάνοι έχουν ορθή άποψη, ορθό λογισμό, ορθή ομιλία, ορθή πράξη, ορθό βιοπορισμό, ορθή προσπάθεια, ορθή μνήμη, ορθή αυτοσυγκέντρωση, αυτοί ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία ασκούν την άγια ζωή, είναι ικανοί για το επίτευγμα του καρπού· ακόμη κι αν κάνοντας μη-επιθυμία ασκούν την άγια ζωή, είναι ικανοί για το επίτευγμα του καρπού· ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία και μη-επιθυμία ασκούν την άγια ζωή, είναι ικανοί για το επίτευγμα του καρπού· ακόμη κι αν κάνοντας ούτε επιθυμία ούτε μη-επιθυμία ασκούν την άγια ζωή, είναι ικανοί για το επίτευγμα του καρπού. Για ποιο λόγο; Διότι αυτός είναι συνετός τρόπος, Μπούμιτζα, για το επίτευγμα του καρπού.

227. «Όπως, Μπούμιτζα, ένας άνθρωπος που θέλει λάδι, που αναζητά λάδι, που περιφέρεται ψάχνοντας για λάδι, αφού ρίξει αλεσμένο σουσάμι σε μια λεκάνη, θα το πίζε ραντίζοντάς το ξανά και ξανά με νερό. Ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία ρίξει αλεσμένο σουσάμι σε μια λεκάνη και το πιέζει ραντίζοντάς το ξανά και ξανά με νερό, είναι ικανός για το επίτευγμα του λαδιού· ακόμη κι αν κάνοντας μη-επιθυμία... κ.λπ... ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία και μη-επιθυμία... κ.λπ... ακόμη κι αν κάνοντας ούτε

επιθυμία ούτε μη-επιθυμία ρίξει αλεσμένο σουσάμι σε μια λεκάνη και το πιέζει ραντίζοντάς το ξανά και ξανά με νερό, είναι ικανός για το επίτευγμα του λαδιού. Για ποιο λόγο; Διότι αυτός είναι συνετός τρόπος, Μπούμιτζα, για το επίτευγμα του λαδιού. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, Μπούμιτζα, όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι έχουν ορθή άποψη... κ.λπ... ορθή αυτοσυγκέντρωση, αυτοί ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία ασκούν την άγια ζωή, είναι ικανοί για το επίτευγμα του καρπού· ακόμη κι αν κάνοντας μη-επιθυμία... κ.λπ... ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία και μη-επιθυμία... κ.λπ... ακόμη κι αν κάνοντας ούτε επιθυμία ούτε μη-επιθυμία ασκούν την άγια ζωή, είναι ικανοί για το επίτευγμα του καρπού. Για ποιο λόγο; Διότι αυτός είναι συνετός τρόπος, Μπούμιτζα, για το επίτευγμα του καρπού.

«Όπως, Μπούμιτζα, ένας άνθρωπος που θέλει γάλα, που αναζητά γάλα, που περιφέρεται ψάχνοντας για γάλα, θα έσερνε μια αγελάδα με νεαρό μοσχάρι από τη θηλή. Ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία έσερνε μια αγελάδα με νεαρό μοσχάρι από τη θηλή, είναι ικανός για το επίτευγμα του γάλακτος· ακόμη κι αν κάνοντας μη-επιθυμία... κ.λπ... ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία και μη-επιθυμία... κ.λπ... ακόμη κι αν κάνοντας ούτε επιθυμία ούτε μη-επιθυμία έσερνε μια αγελάδα με νεαρό μοσχάρι από τη θηλή, είναι ικανός για το επίτευγμα του γάλακτος. Για ποιο λόγο; Διότι αυτός είναι συνετός τρόπος, Μπούμιτζα, για το επίτευγμα του γάλακτος. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, Μπούμιτζα, όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι έχουν ορθή άποψη... κ.λπ... ορθή αυτοσυγκέντρωση, αυτοί ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία... κ.λπ... ακόμη κι αν κάνοντας μη-επιθυμία... κ.λπ... ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία και μη-επιθυμία... κ.λπ... ακόμη κι αν κάνοντας ούτε επιθυμία ούτε μη-επιθυμία ασκούν την άγια ζωή, είναι ικανοί για το επίτευγμα του καρπού. Για ποιο λόγο; Διότι αυτός είναι συνετός τρόπος, Μπούμιτζα, για το επίτευγμα του καρπού.

228. «Όπως, Μπούμιτζα, ένας άνθρωπος που θέλει βούτυρο, που αναζητά βούτυρο, που περιφέρεται ψάχνοντας για βούτυρο, αφού ρίξει γιαούρτι σε μια στάμνα, θα το ανακάτεψε με έναν ανακατευτήρα. Ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία έριχνε γιαούρτι σε μια στάμνα και το ανακάτεψε με έναν ανακατευτήρα, είναι ικανός για το επίτευγμα του βουτύρου· ακόμη κι αν κάνοντας μη-επιθυμία... ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία και μη-επιθυμία... ακόμη κι αν κάνοντας ούτε επιθυμία ούτε μη-επιθυμία έριχνε γιαούρτι σε μια στάμνα και το ανακάτεψε με έναν ανακατευτήρα, είναι ικανός για το επίτευγμα του βουτύρου. Για ποιο λόγο; Διότι αυτός είναι συνετός τρόπος, Μπούμιτζα, για το επίτευγμα του βουτύρου. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, Μπούμιτζα, όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι έχουν ορθή άποψη... κ.λπ... ορθή αυτοσυγκέντρωση, αυτοί ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία ασκούν την άγια ζωή, είναι ικανοί για το επίτευγμα του καρπού· ακόμη κι αν κάνοντας μη-επιθυμία... ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία και μη-επιθυμία... ακόμη κι αν κάνοντας ούτε επιθυμία ούτε μη-επιθυμία ασκούν την άγια ζωή, είναι ικανοί για το επίτευγμα του καρπού. Για ποιο λόγο; Διότι αυτός είναι συνετός τρόπος, Μπούμιτζα, για το επίτευγμα του καρπού.

«Όπως, Μπούμιτζα, ένας άνθρωπος που θέλει φωτιά, που αναζητά φωτιά, που περιφέρεται ψάχνοντας για φωτιά, παίρνοντας ένα στεγνό ξύλο χωρίς υγρασία ως πάνω ξύλο για άναμμα φωτιάς, θα το έτριβε· ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία... ακόμη κι αν κάνοντας μη-επιθυμία... ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία και μη-επιθυμία... ακόμη κι αν κάνοντας ούτε επιθυμία ούτε μη-επιθυμία, παίρνοντας ένα στεγνό ξύλο χωρίς υγρασία ως πάνω ξύλο για άναμμα φωτιάς, το έτριβε, είναι ικανός για το επίτευγμα της φωτιάς. Για ποιο λόγο; Διότι αυτός είναι συνετός τρόπος, Μπούμιτζα, για το

επίτευγμα της φωτιάς. Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, Μπούμιτζα, όποιοι ασκητές ή βραχμάνοι έχουν ορθή άποψη... κ.λπ... ορθή αυτοσυγκέντρωση, αυτοί ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία ασκούν την άγια ζωή, είναι ικανοί για το επίτευγμα του καρπού· ακόμη κι αν κάνοντας μη-επιθυμία ασκούν την άγια ζωή, είναι ικανοί για το επίτευγμα του καρπού· ακόμη κι αν κάνοντας επιθυμία και μη-επιθυμία ασκούν την άγια ζωή, είναι ικανοί για το επίτευγμα του καρπού· ακόμη κι αν κάνοντας ούτε επιθυμία ούτε μη-επιθυμία ασκούν την άγια ζωή, είναι ικανοί για το επίτευγμα του καρπού. Για ποιο λόγο; Διότι αυτός είναι συνετός τρόπος, Μπούμιτζα, για το επίτευγμα του καρπού.

«Αν όμως, Μπούμιτζα, στον πρίγκιπα Τζαγιασένα εμφανίζονταν αυτές οι τέσσερις παρομοιώσεις, δεν θα ήταν καταπληκτικό αν ο πρίγκιπας Τζαγιασένα γέμιζε με πίστη σε σένα, και γεμάτος πίστη θα έδειχνε σημάδια εμπιστοσύνης σε σένα». «Πώς όμως, σεβάσμιε κύριε, θα εμφανιστούν σε μένα αυτές οι τέσσερις αυθόρμητες παρομοιώσεις που δεν είχαν ακουστεί πριν για τον πρίγκιπα Τζαγιασένα, όπως στον Ευλογημένο;»

Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Ο σεβάσμιος Μπούμιτζα, ευχαριστημένος, αγαλλίασε με τα λόγια του Ευλογημένου.

Τέλος της ομιλίας Μπουμίτζα, έκτη.

7. Η ομιλία για τον Ανουρούντα

229. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Τότε ο αρχιτέκτονας Παντσακάνγκα απευθύνθηκε σε κάποιον άνθρωπο: «Έλα εσύ, άνθρωπε, πήγαινε εκεί όπου είναι ο σεβάσμιος Ανουρούντα· αφού πας, εκ μέρους μου απόδωσε σεβασμό με το κεφάλι σου στα πόδια του σεβάσμιου Ανουρούντα: "Ο αρχιτέκτονας Παντσακάνγκα, σεβάσμιε κύριε, αποδίδει σεβασμό με το κεφάλι του στα πόδια του σεβάσμιου Ανουρούντα"· και πες έτσι: "Ας αποδεχθεί, λοιπόν, σεβάσμιε κύριε, ο σεβάσμιος Ανουρούντα το αυριανό γεύμα του αρχιτέκτονα Παντσακάνγκα ως τέταρτος μαζί με τρεις άλλους· και, σεβάσμιε κύριε, ας έρθει ο σεβάσμιος Ανουρούντα νωρίτερα· ο αρχιτέκτονας Παντσακάνγκα, σεβάσμιε κύριε, έχει πολλές υποχρεώσεις και πολλά καθήκοντα λόγω των βασιλικών υποθέσεων"». «Ναι, σεβάσμιε κύριε», απάντησε εκείνος ο άνθρωπος στον αρχιτέκτονα Παντσακάνγκα και πήγε εκεί όπου ήταν ο σεβάσμιος Ανουρούντα· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον σεβάσμιο Ανουρούντα και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, εκείνος ο άνθρωπος είπε στον σεβάσμιο Ανουρούντα: «Ο αρχιτέκτονας Παντσακάνγκα, σεβάσμιε κύριε, αποδίδει σεβασμό με το κεφάλι του στα πόδια του σεβάσμιου Ανουρούντα, και λέει επίσης: "Ας αποδεχθεί, λοιπόν, σεβάσμιε κύριε, ο σεβάσμιος Ανουρούντα το αυριανό γεύμα του αρχιτέκτονα Παντσακάνγκα ως τέταρτος μαζί με τρεις άλλους· και, σεβάσμιε κύριε, ας έρθει ο σεβάσμιος Ανουρούντα νωρίτερα· ο αρχιτέκτονας Παντσακάνγκα, σεβάσμιε κύριε, έχει πολλές υποχρεώσεις και πολλά καθήκοντα λόγω των βασιλικών υποθέσεων"». Ο σεβάσμιος Ανουρούντα αποδέχθηκε με σιωπή.

230. Τότε ο σεβάσμιος Ανουρούντα, αφού πέρασε εκείνη η νύχτα, ντύθηκε το πρωί και παίρνοντας το κύπελλο και τους χιτώνες του, πήγε στην κατοικία του αρχιτέκτονα Παντσακάνγκα· αφού έφτασε, κάθισε στο προετοιμασμένο κάθισμα. Τότε ο αρχιτέκτονας Παντσακάνγκα ιδιοχείρως ικανοποίησε και περιποιήθηκε τον

σεβάσμιο Ανουρούντα με εξαίσια στερεά και μαλακή τροφή. Τότε ο αρχιτέκτονας Παντσακάνγκα, όταν ο σεβάσμιος Ανουρούντα τελείωσε να τρώει και είχε απομακρύνει το χέρι του από το κύπελλο, πήρε κάποιο χαμηλό κάθισμα και κάθισε στο πλάι. Καθισμένος στο πλάι, ο αρχιτέκτονας Παντσακάνγκα είπε στον σεβάσμιο Ανουρούντα:

«Εδώ, σεβάσμιε κύριε, πρεσβύτεροι μοναχοί με πλησίασαν και είπαν έτσι: "Ανάπτυξε, οικοδεσπότη, την απεριόριστη απελευθέρωση του νου". Κάποιοι πρεσβύτεροι είπαν έτσι: "Ανάπτυξε, οικοδεσπότη, την εξυψωμένη απελευθέρωση του νου". Αυτή η απεριόριστη απελευθέρωση του νου, σεβάσμιε κύριε, και η εξυψωμένη απελευθέρωση του νου - αυτά τα φαινόμενα έχουν διαφορετικό νόημα και διαφορετική φρασεολογία ή έχουν το ίδιο νόημα και μόνο η φρασεολογία είναι διαφορετική;» «Τότε λοιπόν, οικοδεσπότη, ας σου έρθει αυτό εδώ. Θα είναι αδιαμφισβήτητο για σένα από αυτό». «Σε μένα, σεβάσμιε κύριε, έτσι γίνεται: "αυτή η απεριόριστη απελευθέρωση του νου και η εξυψωμένη απελευθέρωση του νου, αυτά τα φαινόμενα έχουν το ίδιο νόημα και μόνο η φρασεολογία είναι διαφορετική"». «Αυτή η απεριόριστη απελευθέρωση του νου, οικοδεσπότη, και η εξυψωμένη απελευθέρωση του νου, αυτά τα φαινόμενα έχουν διαφορετικό νόημα και διαφορετική φρασεολογία. Και αυτό, οικοδεσπότη, πρέπει να γίνει κατανοητό με αυτή τη μέθοδο, πώς αυτά τα φαινόμενα έχουν διαφορετικό νόημα και διαφορετική φρασεολογία».

«Και ποια, οικοδεσπότη, είναι η απεριόριστη απελευθέρωση του νου; Εδώ, οικοδεσπότη, ένας μοναχός, με νου συνοδευόμενο από φιλικότητα, έχοντας διαπεράσει μια κατεύθυνση, διαμένει· ομοίως τη δεύτερη, ομοίως την τρίτη, ομοίως την τέταρτη· έτσι προς τα πάνω, προς τα κάτω, οριζοντίως, παντού, σε όλους τους εαυτούς, ολόκληρο τον κόσμο, με νου συνοδευόμενο από φιλικότητα, ευρύ, εξυψωμένο, απεριόριστο, χωρίς έχθρα, χωρίς κακία, έχοντας διαπεράσει, διαμένει. Με νου συνοδευόμενο από συμπόνια... με νου συνοδευόμενο από αλτρουιστική χαρά... με νου συνοδευόμενο από αταραξία, έχοντας διαπεράσει μια κατεύθυνση, διαμένει· ομοίως τη δεύτερη, ομοίως την τρίτη, ομοίως την τέταρτη· Έτσι προς τα πάνω, προς τα κάτω, οριζοντίως, παντού, σε όλους τους εαυτούς, ολόκληρο τον κόσμο, με νου συνοδευόμενο από αταραξία, ευρύ, εξυψωμένο, απεριόριστο, χωρίς έχθρα, χωρίς κακία, έχοντας διαπεράσει, διαμένει. Αυτή ονομάζεται, οικοδεσπότη, απεριόριστη απελευθέρωση του νου.

231. «Και ποια, οικοδεσπότη, είναι η εξυψωμένη απελευθέρωση του νου; Εδώ, οικοδεσπότη, ένας μοναχός, όσο μια βάση δένδρου, έχοντας διαπεράσει ως εξυψωμένη, έχοντας αποφασίσει, διαμένει. Αυτή ονομάζεται, οικοδεσπότη, εξυψωμένη απελευθέρωση του νου. Εδώ επίσης, οικοδεσπότη, ένας μοναχός, όσο δύο ή τρεις βάσεις δένδρων, έχοντας διαπεράσει ως εξυψωμένη, έχοντας αποφασίσει, διαμένει. Αυτή επίσης ονομάζεται, οικοδεσπότη, εξυψωμένη απελευθέρωση του νου. Εδώ επίσης, οικοδεσπότη, ένας μοναχός, όσο μια περιοχή χωριού, έχοντας διαπεράσει ως εξυψωμένη, έχοντας αποφασίσει, διαμένει. Αυτή επίσης ονομάζεται, οικοδεσπότη, εξυψωμένη απελευθέρωση του νου. Εδώ επίσης, οικοδεσπότη, ένας μοναχός, όσο ένα μεγάλο βασίλειο, έχοντας διαπεράσει ως εξυψωμένη, έχοντας αποφασίσει, διαμένει. Αυτή επίσης ονομάζεται, οικοδεσπότη, εξυψωμένη απελευθέρωση του νου. Εδώ επίσης,

οικοδεσπότη, ένας μοναχός, όσο δύο ή τρία μεγάλα βασίλεια, έχοντας διαπεράσει ως εξυψωμένη, έχοντας αποφασίσει, διαμένει. Αυτή επίσης ονομάζεται, οικοδεσπότη, εξυψωμένη απελευθέρωση του νου. Εδώ επίσης, οικοδεσπότη, ένας μοναχός, όσο η γη που περιβάλλεται από τη θάλασσα, έχοντας διαπεράσει ως εξυψωμένη, έχοντας αποφασίσει, διαμένει. Αυτή επίσης ονομάζεται, οικοδεσπότη, εξυψωμένη απελευθέρωση του νου. Με αυτή τη μέθοδο, οικοδεσπότη, πρέπει να γίνει κατανοητό πώς αυτά τα φαινόμενα έχουν διαφορετικό νόημα και διαφορετική φρασεολογία.

232. «Αυτές, οικοδεσπότη, είναι οι τέσσερις επαναγεννήσεις στην ύπαρξη. Ποιοι τέσσερις; Εδώ, οικοδεσπότη, κάποιος έχοντας διαπεράσει ως 'περιορισμένη λάμψη', έχοντας αποφασίσει, διαμένει. Αυτός με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται ως σύντροφος των θεών με περιορισμένη λάμψη. Εδώ επίσης, οικοδεσπότη, κάποιος έχοντας διαπεράσει ως 'απεριόριστη λάμψη', έχοντας αποφασίσει, διαμένει. Αυτός με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται ως σύντροφος των θεών με απεριόριστη λάμψη. Εδώ επίσης, οικοδεσπότη, κάποιος έχοντας διαπεράσει ως 'μολυσμένη λάμψη', έχοντας αποφασίσει, διαμένει. Αυτός με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται ως σύντροφος των θεών με μολυσμένη λάμψη. Εδώ επίσης, οικοδεσπότη, κάποιος έχοντας διαπεράσει ως 'αγνή λάμψη', έχοντας αποφασίσει, διαμένει. Αυτός με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται ως σύντροφος των θεών με αγνή λάμψη. Αυτές, οικοδεσπότη, είναι οι τέσσερις επαναγεννήσεις στην ύπαρξη.

«Έρχεται, οικοδεσπότη, ο καιρός, που εκείνες οι θεότητες συναθροίζονται μαζί· όταν αυτές συναθροίζονται μαζί, είναι εμφανής η ποικιλομορφία του χρώματος, αλλά όχι η ποικιλομορφία της λάμψης. Όπως, οικοδεσπότη, ένας άνθρωπος θα έβαζε πολλά λυχνάρια λαδιού σε ένα σπίτι. Όταν αυτά μπουν σε ένα σπίτι, θα ήταν εμφανής η ποικιλομορφία της φλόγας, αλλά όχι η ποικιλομορφία της λάμψης· ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, οικοδεσπότη, έρχεται ο καιρός, που εκείνες οι θεότητες συναθροίζονται μαζί· όταν αυτές συναθροίζονται μαζί, είναι εμφανής η ποικιλομορφία του χρώματος, αλλά όχι η ποικιλομορφία της λάμψης.

«Έρχεται, οικοδεσπότη, ο καιρός, που εκείνες οι θεότητες διασκορπίζονται από εκεί· όταν αυτές διασκορπίζονται από εκεί, είναι εμφανής τόσο η ποικιλομορφία του χρώματος όσο και η ποικιλομορφία της λάμψης. Όπως, οικοδεσπότη, ένας άνθρωπος θα έβγαζε εκείνα τα πολλά λυχνάρια λαδιού από εκείνο το σπίτι. Όταν αυτά βγουν από εκεί, θα ήταν εμφανής τόσο η ποικιλομορφία της φλόγας όσο και η ποικιλομορφία της λάμψης· ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, οικοδεσπότη, έρχεται ο καιρός, που εκείνες οι θεότητες διασκορπίζονται από εκεί· όταν αυτές διασκορπίζονται από εκεί, είναι εμφανής τόσο η ποικιλομορφία του χρώματος όσο και η ποικιλομορφία της λάμψης.

«Όχι, οικοδεσπότη, εκείνες οι θεότητες δεν σκέφτονται έτσι - 'αυτό είναι μόνιμο για εμάς' ή 'σταθερό' ή 'αιώνιο', αλλά όπου κι αν εκείνες οι θεότητες εγκαθίστανται, εκεί ακριβώς εκείνες οι θεότητες ευχαριστιούνται. Όπως, οικοδεσπότη, οι μύγες που μεταφέρονται με καλάθι ή κοφίνι δεν σκέφτονται έτσι - 'αυτό είναι μόνιμο για εμάς' ή 'σταθερό' ή 'αιώνιο', αλλά όπου κι αν εκείνες οι μύγες εγκαθίστανται, εκεί ακριβώς εκείνες οι μύγες ευχαριστιούνται· ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, οικοδεσπότη, εκείνες οι θεότητες δεν σκέφτονται έτσι - 'αυτό είναι μόνιμο για εμάς' ή 'σταθερό' ή 'αιώνιο', αλλά όπου κι αν εκείνες οι θεότητες εγκαθίστανται, εκεί ακριβώς εκείνες οι

θεότητες ευχαριστιούνται».

233. Όταν αυτό ειπώθηκε, ο σεβάσμιος Σαμπχίγιο Κατσάνα είπε στον σεβάσμιο Ανουρούντχα: «Καλώς, σεβάσμιε κύριε Ανουρούντχα! Και υπάρχει κάτι εδώ που θέλω να ρωτήσω περαιτέρω. Εκείνες οι θεότητες, σεβάσμιε κύριε, που είναι λαμπερές, είναι όλες αυτές περιορισμένης λάμψης ή μήπως υπάρχουν εδώ κάποιες θεότητες απεριόριστης λάμψης;» «Από μια άποψη πράγματι, φίλε Κατσάνα, υπάρχουν εδώ κάποιες θεότητες περιορισμένης λάμψης, αλλά υπάρχουν επίσης εδώ κάποιες θεότητες απεριόριστης λάμψης». «Ποια άραγε, σεβάσμιε κύριε Ανουρούντχα, είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία εκείνων των θεοτήτων που έχουν γεννηθεί στην ίδια τάξη θεών, υπάρχουν εδώ κάποιες θεότητες περιορισμένης λάμψης, αλλά υπάρχουν επίσης εδώ κάποιες θεότητες απεριόριστης λάμψης;»

«Τότε λοιπόν, φίλε Κατσάνα, θα σε ρωτήσω κάτι σχετικά με αυτό. Όπως σου αρέσει, έτσι να απαντήσεις. Τι νομίζεις, φίλε Κατσάνα, αυτός ο μοναχός που, όσο μια βάση δένδρου, έχοντας διαπεράσει ως 'εξυψωμένη', έχοντας αποφασίσει, διαμένει, και αυτός ο μοναχός που, όσο δύο ή τρεις βάσεις δένδρων, έχοντας διαπεράσει ως 'εξυψωμένη', έχοντας αποφασίσει, διαμένει - από αυτές τις δύο αναπτύξεις της συνείδησης, ποια ανάπτυξη της συνείδησης είναι πιο εξυψωμένη;» «Αυτός, σεβάσμιε κύριε, ο μοναχός που, όσο δύο ή τρεις βάσεις δένδρων, έχοντας διαπεράσει ως 'εξυψωμένη', έχοντας αποφασίσει, διαμένει - αυτή από αυτές τις δύο αναπτύξεις της συνείδησης είναι πιο εξυψωμένη».

«Τι νομίζεις, φίλε Κατσάνα, αυτός ο μοναχός που, όσο δύο ή τρεις βάσεις δένδρων, έχοντας διαπεράσει ως 'εξυψωμένη', έχοντας αποφασίσει, διαμένει, και αυτός ο μοναχός που, όσο μια περιοχή χωριού, έχοντας διαπεράσει ως 'εξυψωμένη', έχοντας αποφασίσει, διαμένει - από αυτές τις δύο αναπτύξεις της συνείδησης, ποια ανάπτυξη της συνείδησης είναι πιο εξυψωμένη;» «Αυτός, σεβάσμιε κύριε, ο μοναχός που, όσο μια περιοχή χωριού, έχοντας διαπεράσει ως 'εξυψωμένη', έχοντας αποφασίσει, διαμένει - αυτή από αυτές τις δύο αναπτύξεις της συνείδησης είναι πιο εξυψωμένη».

«Τι νομίζεις, φίλε Κατσάνα, αυτός ο μοναχός που, όσο μια περιοχή χωριού, έχοντας διαπεράσει ως 'εξυψωμένη', έχοντας αποφασίσει, διαμένει, και αυτός ο μοναχός που, όσο δύο ή τρεις περιοχές χωριών, έχοντας διαπεράσει ως 'εξυψωμένη', έχοντας αποφασίσει, διαμένει - από αυτές τις δύο αναπτύξεις της συνείδησης, ποια ανάπτυξη της συνείδησης είναι πιο εξυψωμένη;» «Αυτός, σεβάσμιε κύριε, ο μοναχός που, όσο δύο ή τρεις περιοχές χωριών, έχοντας διαπεράσει ως 'εξυψωμένη', έχοντας αποφασίσει, διαμένει - αυτή από αυτές τις δύο αναπτύξεις της συνείδησης είναι πιο εξυψωμένη».

«Τι νομίζεις, φίλε Κατσάνα, αυτός ο μοναχός που, όσο δύο ή τρεις περιοχές χωριών, έχοντας διαπεράσει ως 'εξυψωμένη', έχοντας αποφασίσει, διαμένει, και αυτός ο μοναχός που, όσο ένα μεγάλο βασίλειο, έχοντας διαπεράσει ως 'εξυψωμένη', έχοντας αποφασίσει, διαμένει - από αυτές τις δύο αναπτύξεις της συνείδησης, ποια ανάπτυξη της συνείδησης είναι πιο εξυψωμένη;» «Αυτός, σεβάσμιε κύριε, ο μοναχός που, όσο ένα μεγάλο βασίλειο, έχοντας διαπεράσει ως 'εξυψωμένη', έχοντας αποφασίσει, διαμένει - αυτή από αυτές τις δύο αναπτύξεις της συνείδησης είναι πιο εξυψωμένη».

«Τι νομίζεις, φίλε Κατσάνα, αυτός ο μοναχός που, όσο ένα μεγάλο βασίλειο, έχοντας διαπεράσει ως 'εξυψωμένη', έχοντας αποφασίσει, διαμένει, και αυτός ο μοναχός που, όσο δύο ή τρία μεγάλα βασίλεια, έχοντας διαπεράσει ως 'εξυψωμένη', έχοντας

αποφασίσει, διαμένει - από αυτές τις δύο αναπτύξεις της συνείδησης, ποια ανάπτυξη της συνείδησης είναι πιο εξυψωμένη;» «Αυτός, σεβάσμιε κύριε, ο μοναχός που, όσο δύο ή τρία μεγάλα βασίλεια, έχοντας διαπεράσει ως 'εξυψωμένη', έχοντας αποφασίσει, διαμένει - αυτή από αυτές τις δύο αναπτύξεις της συνείδησης είναι πιο εξυψωμένη».

«Τι νομίζεις, φίλε Κατσάνα, αυτός ο μοναχός που, όσο δύο ή τρία μεγάλα βασίλεια, έχοντας διαπεράσει ως 'εξυψωμένη', έχοντας αποφασίσει, διαμένει, και αυτός ο μοναχός που, όσο η γη που περιβάλλεται από τη θάλασσα, έχοντας διαπεράσει ως 'εξυψωμένη', έχοντας αποφασίσει, διαμένει - από αυτές τις δύο αναπτύξεις της συνείδησης, ποια ανάπτυξη της συνείδησης είναι πιο εξυψωμένη;» «Αυτός, σεβάσμιε κύριε, ο μοναχός που, όσο η γη που περιβάλλεται από τη θάλασσα, έχοντας διαπεράσει ως 'εξυψωμένη', έχοντας αποφασίσει, διαμένει - αυτή από αυτές τις δύο αναπτύξεις της συνείδησης είναι πιο εξυψωμένη». «Αυτή πράγματι, φίλε Κατσάνα, είναι η αιτία, αυτή η συνθήκη για την οποία εκείνων των θεοτήτων που έχουν γεννηθεί στην ίδια τάξη θεών, υπάρχουν εδώ κάποιες θεότητες περιορισμένης λάμψης, αλλά υπάρχουν επίσης εδώ κάποιες θεότητες απεριόριστης λάμψης».

234. «Καλώς, σεβάσμιε κύριε Ανουρούντχα! Και υπάρχει κάτι εδώ που θέλω να ρωτήσω περαιτέρω. Όσες θεότητες, σεβάσμιε κύριε, είναι λαμπερές, είναι όλες αυτές μολυσμένης λάμψης ή μήπως υπάρχουν εδώ κάποιες θεότητες αγνής λάμψης;» «Από μια άποψη πράγματι, φίλε Κατσάνα, υπάρχουν εδώ κάποιες θεότητες μολυσμένης λάμψης, αλλά υπάρχουν επίσης εδώ κάποιες θεότητες αγνής λάμψης». «Ποια άραγε, σεβάσμιε κύριε Ανουρούντχα, είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία εκείνων των θεοτήτων που έχουν γεννηθεί στην ίδια τάξη θεών, υπάρχουν εδώ κάποιες θεότητες μολυσμένης λάμψης, αλλά υπάρχουν επίσης εδώ κάποιες θεότητες αγνής λάμψης;»

«Τότε λοιπόν, φίλε Κατσάνα, θα σου δώσω μια παρομοίωση. Με μια παρομοίωση μερικοί νοήμονες άνθρωποι εδώ κατανοούν το νόημα αυτού που ειπώθηκε. Όπως, φίλε Κατσάνα, ενός λαδολύχνου που καίει, και το λάδι είναι μη αγνό και το φτιλί είναι μη αγνό. Αυτός λόγω της μη αγνότητας του λαδιού και λόγω της μη αγνότητας του φτιλιού καίει σαν θαμπός· ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, φίλε Κατσάνα, εδώ κάποιος μοναχός έχοντας διαπεράσει ως 'μολυσμένη λάμψη', έχοντας αποφασίσει, διαμένει· η σωματική του αδράνεια δεν είναι καλά καταπραϊμένη, η νωθρότητα και υπνηλία του δεν είναι καλά εξαλειμμένη, η ανησυχία και τύψη του δεν είναι καλά απομακρυσμένη. Αυτός λόγω της μη καλής καταπράυνσης της σωματικής αδράνειας, λόγω της μη καλής εξάλειψης της νωθρότητας και υπνηλίας, λόγω της μη καλής απομάκρυνσης της ανησυχίας και τύψης, καίει σαν θαμπός. Αυτός με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται ως σύντροφος των θεών με μολυσμένη λάμψη. Όπως, φίλε Κατσάνα, ενός λαδολύχνου που καίει, και το λάδι είναι αγνό και το φτιλί είναι αγνό. Αυτός λόγω της αγνότητας του λαδιού και λόγω της αγνότητας του φτιλιού δεν καίει σαν θαμπός· ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, φίλε Κατσάνα, εδώ κάποιος μοναχός έχοντας διαπεράσει ως 'αγνή λάμψη', έχοντας αποφασίσει, διαμένει. Η σωματική του αδράνεια είναι καλά καταπραϊμένη, η νωθρότητα και υπνηλία του είναι καλά εξαλειμμένη, η ανησυχία και τύψη του είναι καλά απομακρυσμένη. Αυτός λόγω της καλής καταπράυνσης της σωματικής αδράνειας, λόγω της καλής εξάλειψης της νωθρότητας και υπνηλίας, λόγω της καλής απομάκρυνσης της ανησυχίας και τύψης, δεν καίει σαν θαμπός. Αυτός με την

κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται ως σύντροφος των θεών με αγνή λάμψη. Αυτή πράγματι, φίλε Κατσάνα, είναι η αιτία, αυτή η συνθήκη για την οποία εκείνων των θεοτήτων που έχουν γεννηθεί στην ίδια τάξη θεών, υπάρχουν εδώ κάποιες θεότητες μολυσμένης λάμψης, αλλά υπάρχουν επίσης εδώ κάποιες θεότητες αγνής λάμψης».

235. Όταν αυτό ειπώθηκε, ο σεβάσμιος Σαμπχίγιο Κατσάνα είπε στον σεβάσμιο Ανουρούντχα: «Καλώς, σεβάσμιε κύριε Ανουρούντχα! Ο σεβάσμιος Ανουρούντχα, σεβάσμιε κύριε, δεν λέει έτσι - 'έτσι έχω ακούσει' ή 'έτσι πρέπει να είναι'· και όμως, σεβάσμιε κύριε, ο σεβάσμιος Ανουρούντχα μιλά λέγοντας 'έτσι είναι εκείνες οι θεότητες, έτσι είναι εκείνες οι θεότητες'. Σε μένα, σεβάσμιε κύριε, έρχεται αυτή η σκέψη: 'σίγουρα ο σεβάσμιος Ανουρούντχα έχει ζηήσει μαζί με εκείνες τις θεότητες, έχει συνομιλήσει και έχει συμμετάσχει σε συζήτηση'». «Σίγουρα αυτή η ρήση, φίλε Κατσάνα, ειπώθηκε προσβάλλοντας και επιτιθέμενη, αλλά όμως θα σου απαντήσω - 'για πολύ καιρό πράγματι, φίλε Κατσάνα, έχω ζηήσει μαζί με εκείνες τις θεότητες, έχω συνομιλήσει και έχω συμμετάσχει σε συζήτηση'».

Όταν αυτό ειπώθηκε, ο σεβάσμιος Σαμπχίγιο Κατσάνα είπε στον αρχιτέκτονα Παντσακάνγκκα: «Είσαι τυχερός, οικοδεσπότη, είναι καλή τύχη για σένα, οικοδεσπότη, που εσύ εγκατέλειψες εκείνη την κατάσταση αβεβαιότητας, και εμείς λάβαμε αυτή την επεξήγηση της Διδασκαλίας για ακρόαση».

Τέλος της ομιλίας Ανουρούντα, έβδομη.

8. Η ομιλία για τις νοητικές ακαθαρσίες

236. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στην Κοσάμπι, στο μοναστήρι του Γκοσίτα. Εκείνη την περίοδο στην Κοσάμπι οι μοναχοί φιλονικούντες, διαμαχόμενοι, εμπλεκόμενοι σε αντιδικία, διαβιούσαν τρυπώντας ο ένας τον άλλον με λεκτικά βέλη. Τότε κάποιος μοναχός πλησίασε τον Ευλογημένο· αφού πλησίασε, απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο και στάθηκε στο πλάι. Καθώς στεκόταν στο πλάι, εκείνος ο μοναχός είπε στον Ευλογημένο: «Εδώ, σεβάσμιε κύριε, στην Κοσάμπι οι μοναχοί φιλονικούντες, διαμαχόμενοι, εμπλεκόμενοι σε αντιδικία, διαβιούν τρυπώντας ο ένας τον άλλον με λεκτικά βέλη. Καλό θα ήταν, σεβάσμιε κύριε, ο Ευλογημένος να πάει εκεί όπου είναι εκείνοι οι μοναχοί από συμπόνια». Ο Ευλογημένος αποδέχθηκε με σιωπή. Τότε ο Ευλογημένος πήγε εκεί όπου ήταν εκείνοι οι μοναχοί· αφού τους πλησίασε, είπε στους μοναχούς: «Αρκεί, μοναχοί, μη φιλονικία, μη διαμάχη, μη διαφωνία, μη αντιδικία».

Όταν αυτό ειπώθηκε, κάποιος μοναχός είπε στον Ευλογημένο: «Ας περιμένει, σεβάσμιε κύριε! Ο Ευλογημένος είναι ο κύριος της Διδασκαλίας·ας ζει άνετα, σεβάσμιε κύριε, ο Ευλογημένος αφοσιωμένος στην ευχάριστη διαμονή στην παρούσα ζωή· εμείς θα γίνουμε γνωστοί μέσω αυτής της φιλονικίας, της διαμάχης, της διαφωνίας, της αντιδικίας». Για δεύτερη φορά ο Ευλογημένος είπε σε εκείνους τους μοναχούς: «Αρκεί, μοναχοί, μη φιλονικία, μη διαμάχη, μη διαφωνία, μη αντιδικία». Για δεύτερη φορά εκείνος ο μοναχός είπε στον Ευλογημένο: «Ας περιμένει, σεβάσμιε κύριε! Ο Ευλογημένος είναι ο κύριος της Διδασκαλίας·ας ζει άνετα, σεβάσμιε κύριε, ο Ευλογημένος αφοσιωμένος στην ευχάριστη διαμονή στην παρούσα ζωή· εμείς θα γίνουμε γνωστοί μέσω αυτής της φιλονικίας, της διαμάχης, της διαφωνίας, της αντιδικίας». Για τρίτη φορά ο Ευλογημένος είπε σε εκείνους τους μοναχούς: «Αρκεί,

μοναχοί, μη φιλονικία, μη διαμάχη, μη διαφωνία, μη αντιδικία». Για τρίτη φορά εκείνος ο μοναχός είπε στον Ευλογημένο: «Ας περιμένει, σεβάσμιε κύριε, ο Ευλογημένος είναι ο κύριος της Διδασκαλίας· ας ζει άνετα, σεβάσμιε κύριε, ο Ευλογημένος αφοσιωμένος στην ευχάριστη διαμονή στην παρούσα ζωή· εμείς θα γίνουμε γνωστοί μέσω αυτής της φιλονικίας, της διαμάχης, της διαφωνίας, της αντιδικίας».

Τότε ο Ευλογημένος, αφού ντύθηκε το πρωί και πήρε το κύπελλο και τους χιτώνες του, μπήκε στην Κοσάμπι για προσφερόμενη τροφή. Αφού περπάτησε στην Κοσάμπι για προσφερόμενη τροφή, μετά το γεύμα, έχοντας επιστρέψει από τη συλλογή τροφής, τακτοποίησε το κατάλυμά του, πήρε το κύπελλο και τους χιτώνες του και ενώ στεκόταν όρθιος απήγγειλε αυτούς τους στίχους:

237. «Πολύβουος ο ομοιόμορφος λαός, κανείς δεν θεωρούσε τον εαυτό του αδαή· όταν η Κοινότητα διασπάται, δεν θεωρούσαν κανέναν άλλον περισσότερο υπεύθυνο.

«Ξεχασμένοι, φαινομενικά σοφοί, μιλώντας μόνο στο πεδίο των λόγων· ανοίγουν το στόμα τους όσο θέλουν, δεν γνωρίζουν από πού οδηγήθηκαν.

«Με ύβρισε, με χτύπησε, με νίκησε, μου πήρε·
όσοι κρατούν μνησικακία για αυτό, η έχθρα τους δεν καταλαγιάζει.

«Με ύβρισε, με χτύπησε, με νίκησε, μου πήρε·
όσοι δεν κρατούν μνησικακία για αυτό, η έχθρα τους καταλαγιάζει.

«Διότι ποτέ εδώ οι έχθρες δεν καταλαγιάζουν με έχθρα·
με μη-έχθρα καταλαγιάζουν, αυτή είναι η αιώνια αρχή.

«Οι άλλοι δεν συνειδητοποιούν ότι εμείς εδώ πεθαίνουμε·
όσοι εκεί συνειδητοποιούν, από αυτό καταλαγιάζουν οι διαμάχες.

«Αυτοί που σπάνε κόκαλα, που αφαιρούν ζωές, που κλέβουν βόδια, άλογα και πλούτη·
ακόμη και αυτοί που λεηλατούν το βασίλειο, έχουν συμφιλίωση·
γιατί εσείς να μην την έχετε;

«Αν βρεις συνετό σύντροφο,
που περπατά μαζί, ζει καλά, σοφό·
υπερβαίνοντας όλους τους κινδύνους,
ας περπατά μαζί του ευχαριστημένος, με επίγνωση.

«Αν δεν βρεις συνετό σύντροφο,
που περπατά μαζί, ζει καλά, σοφό·
όπως βασιλιάς εγκαταλείποντας κατακτημένο βασίλειο,
ας περπατά μόνος, όπως ελέφαντας στο δάσος.

«Καλύτερη η μοναχική πορεία, δεν υπάρχει συντροφιά με τον αδαή·
ας περπατά μόνος και να μην κάνει κακά,
ζώντας άνετα, όπως ελέφαντας στο δάσος».

238. Τότε ο Ευλογημένος, αφού απήγγειλε αυτούς τους στίχους ενώ στεκόταν όρθιος, πήγε προς το χωριό Μπαλακαλονακάρα. Εκείνη την περίοδο ο σεβάσμιος Μπάγκου διέμενε στο χωριό Μπαλακαλονακάρα. Ο σεβάσμιος Μπάγκου είδε τον Ευλογημένο να έρχεται από μακριά. Αφού τον είδε, ετοίμασε ένα κάθισμα και νερό για το πλύσιμο των ποδιών. Ο Ευλογημένος κάθισε στο προετοιμασμένο κάθισμα. Αφού κάθισε, έπλυνε τα πόδια του. Και ο σεβάσμιος Μπάγκου, αφού απέδωσε σεβασμό στον Ευλογημένο, κάθισε στο πλάι. Στον σεβάσμιο Μπάγκου που καθόταν στο πλάι, ο Ευλογημένος είπε αυτό: «Μήπως, μοναχέ, είσαι καλά, μήπως τα βγάζεις πέρα, μήπως δεν δυσκολεύεσαι να αποκτήσεις προσφερόμενη τροφή;» «Είμαι καλά, Ευλογημένε, τα βγάζω πέρα, Ευλογημένε· και δεν δυσκολεύομαι, σεβάσμιε κύριε, να αποκτήσω προσφερόμενη τροφή». Τότε ο Ευλογημένος, αφού δίδαξε, παρακίνησε, ενθάρρυνε και ευχαρίστησε τον σεβάσμιο Μπάγκου με μια ομιλία για το Ντάμμα, σηκώθηκε από τη θέση του και πήγε προς το δασικό πάρκο Πατσινάβαμσα.

Εκείνη την περίοδο ο σεβάσμιος Ανουρούντα και ο σεβάσμιος Νάντιγια και ο σεβάσμιος Κίμιλα διέμεναν στο δασικό πάρκο Πατσινάβαμσα. Ο φύλακας του πάρκου είδε τον Ευλογημένο να έρχεται από μακριά. Αφού είδε τον Ευλογημένο, είπε: «Μην μπεις, μεγάλε ασκητή, σε αυτό το πάρκο. Εδώ διαμένουν τρεις γιοι καλών οικογενειών που επιθυμούν το καλό του εαυτού τους. Μην τους προκαλέσεις ενόχληση». Ο σεβάσμιος Ανουρούντα άκουσε τον φύλακα του πάρκου να συνομιλεί με τον Ευλογημένο. Αφού άκουσε, είπε στον φύλακα του πάρκου: «Μην εμποδίζεις, φίλε φύλακα του πάρκου, τον Ευλογημένο. Ο Διδάσκαλός μας, ο Ευλογημένος, έφτασε».

239. Τότε ο σεβάσμιος Ανουρούντα πήγε εκεί όπου ήταν ο σεβάσμιος Νάντιγια και ο σεβάσμιος Κίμιλα· αφού πλησίασε, είπε στον σεβάσμιο Νάντιγια και στον σεβάσμιο Κίμιλα: «Ελάτε, σεβάσμιοι, ελάτε, σεβάσμιοι, ο Διδάσκαλός μας, ο Ευλογημένος, έφτασε». Τότε ο σεβάσμιος Ανουρούντα και ο σεβάσμιος Νάντιγια και ο σεβάσμιος Κίμιλα, αφού πήγαν να προϋπαντήσουν τον Ευλογημένο, ο ένας δέχτηκε το κύπελλο και τους χιτώνες του Ευλογημένου, ο ένας ετοίμασε κάθισμα, ο ένας παρείχε νερό για το πλύσιμο των ποδιών. Ο Ευλογημένος κάθισε στο προετοιμασμένο κάθισμα. Αφού κάθισε, έπλυνε τα πόδια του. Και εκείνοι οι σεβάσμιοι, αφού απέδωσαν σεβασμό στον Ευλογημένο, κάθισαν στο πλάι. Στον σεβάσμιο Ανουρούντα που καθόταν στο πλάι, ο Ευλογημένος είπε αυτό: «Μήπως, Ανουρούντα, είστε καλά, μήπως τα βγάζετε πέρα, μήπως δεν δυσκολεύεστε να αποκτήσετε προσφερόμενη τροφή;» «Είμαστε καλά, Ευλογημένε, τα βγάζουμε πέρα, Ευλογημένε· και δεν δυσκολευόμαστε, σεβάσμιε κύριε, να αποκτήσουμε προσφερόμενη τροφή». «Μήπως όμως, Ανουρούντα, ζείτε ενωμένοι, χαιρόμενοι μαζί, χωρίς να διαφωνείτε, σαν γάλα και νερό, κοιτάζοντας ο ένας τον άλλον με στοργικά μάτια;» «Πράγματι εμείς, σεβάσμιε κύριε, ζούμε ενωμένοι, χαιρόμενοι μαζί, χωρίς να διαφωνούμε, σαν γάλα και νερό, κοιτάζοντας ο ένας τον άλλον με στοργικά μάτια». «Πώς όμως εσείς, Ανουρούντα, ζείτε ενωμένοι, χαιρόμενοι μαζί, χωρίς να διαφωνείτε, σαν γάλα και νερό, κοιτάζοντας ο ένας τον άλλον με στοργικά μάτια;» «Εδώ σε μένα, σεβάσμιε κύριε, έρχεται αυτή η σκέψη: 'τι κέρδος πράγματι για μένα, τι καλή τύχη πράγματι για μένα, που ζω μαζί με τέτοιους συντρόφους στην άγια ζωή'. Σε μένα, σεβάσμιε κύριε, προς αυτούς τους σεβάσμιους η σωματική πράξη με φιλικότητα είναι εδραιωμένη, τόσο φανερά όσο και ιδιωτικά, η λεκτική πράξη με φιλικότητα είναι εδραιωμένη, τόσο φανερά όσο και ιδιωτικά, η νοητική πράξη με φιλικότητα είναι εδραιωμένη, τόσο φανερά όσο και ιδιωτικά. Σε μένα, σεβάσμιε κύριε, έρχεται αυτή η σκέψη: 'γιατί να μην αφήσω κατά μέρος τη δική μου θέληση και να ζω σύμφωνα με τη θέληση αυτών

των σεβάσμιων; Έτσι εγώ, σεβάσμιε κύριε, αφήνοντας κατά μέρος τη δική μου θέληση, ζω σύμφωνα με τη θέληση αυτών των σεβάσμιων. Διαφορετικά πράγματι είναι τα σώματά μας, σεβάσμιε κύριε, αλλά θα έλεγα ότι ο νους είναι ένας».

Και ο σεβάσμιος Νάντιγια... κ.λπ... και ο σεβάσμιος Κίμιλα είπε αυτό στον Ευλογημένο: «Και σε μένα, σεβάσμιε κύριε, έρχεται αυτή η σκέψη: 'τι κέρδος πράγματι για μένα, τι καλή τύχη πράγματι για μένα, που ζω μαζί με τέτοιους συντρόφους στην άγια ζωή'. Σε μένα, σεβάσμιε κύριε, προς αυτούς τους σεβάσμιους η σωματική πράξη με φιλικότητα είναι εδραιωμένη, τόσο φανερά όσο και ιδιωτικά, η λεκτική πράξη με φιλικότητα είναι εδραιωμένη, τόσο φανερά όσο και ιδιωτικά, η νοητική πράξη με φιλικότητα είναι εδραιωμένη, τόσο φανερά όσο και ιδιωτικά. Σε μένα, σεβάσμιε κύριε, έρχεται αυτή η σκέψη: 'γιατί να μην αφήσω κατά μέρος τη δική μου θέληση και να ζω σύμφωνα με τη θέληση αυτών των σεβάσμιων; Έτσι εγώ, σεβάσμιε κύριε, αφήνοντας κατά μέρος τη δική μου θέληση, ζω σύμφωνα με τη θέληση αυτών των σεβάσμιων. Διαφορετικά πράγματι είναι τα σώματά μας, σεβάσμιε κύριε, αλλά θα έλεγα ότι ο νους είναι ένας. Έτσι εμείς, σεβάσμιε κύριε, ζούμε ενωμένοι, χαιρόμενοι μαζί, χωρίς να διαφωνούμε, σαν γάλα και νερό, κοιτάζοντας ο ένας τον άλλον με στοργικά μάτια».

240. «Καλώς, καλώς, Ανουρούντα! Μήπως όμως εσείς, Ανουρούντα, ζείτε επιμελείς, ενεργητικοί και αποφασισμένοι;» «Πράγματι εμείς, σεβάσμιε κύριε, ζούμε επιμελείς, ενεργητικοί και αποφασισμένοι». «Πώς όμως εσείς, Ανουρούντα, ζείτε επιμελείς, ενεργητικοί και αποφασισμένοι;» «Εδώ, σεβάσμιε κύριε, από εμάς όποιος επιστρέφει πρώτος από το χωριό για προσφερόμενη τροφή, αυτός ετοιμάζει τα καθίσματα, τοποθετεί πόσιμο νερό και νερό για πλύσιμο, τοποθετεί το δοχείο για τα υπολείμματα. Όποιος επιστρέφει τελευταίος από το χωριό για προσφερόμενη τροφή - αν υπάρχει υπόλοιπο τροφής και αν επιθυμεί, τρώει· αν δεν επιθυμεί, είτε το πετάει σε μέρος χωρίς πράσινη βλάστηση, είτε το βυθίζει σε νερό χωρίς έμβια όντα - αυτός τακτοποιεί τα καθίσματα, τακτοποιεί το πόσιμο νερό και το νερό για πλύσιμο, πλένει και τακτοποιεί το δοχείο για τα υπολείμματα, σκουπίζει την τραπεζαρία. Όποιος βλέπει τη στάμνα του πόσιμου νερού ή τη στάμνα του νερού για πλύσιμο ή τη στάμνα του αποχωρητηρίου άδεια και κενή, αυτός τη γεμίζει. Αν είναι πολύ βαρύ για αυτόν, με χειρονομία καλεί έναν δεύτερο και με τα χέρια ενωμένα το τοποθετούμε, αλλά εμείς, σεβάσμιε κύριε, δεν σπάμε τη σιωπή για αυτόν τον λόγο. Κάθε πέντε ημέρες όμως εμείς, σεβάσμιε κύριε, συγκεντρωνόμαστε όλη τη νύχτα για συζήτηση σχετική με τη Διδασκαλία. Έτσι εμείς, σεβάσμιε κύριε, ζούμε επιμελείς, ενεργητικοί και αποφασισμένοι».

241. «Καλώς, καλώς, Ανουρούντα! Υπάρχει όμως σε εσάς, Ανουρούντα, που διαμένετε έτσι επιμελείς, ενεργητικοί και αποφασισμένοι, κάποιο υπερανθρώπινο επίτευγμα, διάκριση γνώσης και ενόρασης άξια των ευγενών, που έχει επιτευχθεί ως άνετη διαμονή;» «Εδώ εμείς, σεβάσμιε κύριε, διαμένοντας επιμελείς, ενεργητικοί και αποφασισμένοι, αντιλαμβανόμαστε φως και όραση υλικών φαινομένων. Εκείνο όμως το φως μας σε σύντομο χρόνο εξαφανίζεται καθώς και η όραση των υλικών φαινομένων· και δεν διεισδύουμε σε εκείνο το σημάδι».

«Εκείνο όμως το σημάδι, Ανουρούντα, πρέπει να διεισδύσετε. Κι εγώ, Ανουρούντα, πριν ακόμα από την ανώτατη φώτιση, όταν δεν είχα ακόμα αφυπνιστεί πλήρως, όντας ακόμα Μπόντχισαττα, αντιλαμβανόμουν φως και όραση υλικών φαινομένων. Εκείνο όμως το φως μου σε σύντομο χρόνο εξαφανιζόταν καθώς και η όραση των

υλικών φαινομένων. Σε μένα, Ανουρούντα, ήρθε αυτή η σκέψη: 'Ποια άραγε είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία το φως μου εξαφανίζεται καθώς και η όραση των υλικών φαινομένων;' Σε μένα, Ανουρούντα, ήρθε αυτή η σκέψη: 'Σκεπτικιστική αμφιβολία εγέρθηκε σε μένα, και εξαιτίας της σκεπτικιστικής αμφιβολίας η αυτοσυγκέντρωσή μου έπεσε. Όταν η αυτοσυγκέντρωση έπεσε, το φως εξαφανίζεται καθώς και η όραση των υλικών φαινομένων. Εγώ λοιπόν θα κάνω έτσι ώστε να μην εγερθεί ξανά σε μένα σκεπτικιστική αμφιβολία'».

«Έτσι εγώ, Ανουρούντα, διαμένοντας επιμελής, ενεργητικός και αποφασισμένος, αντιλαμβάνομαι φως και όραση υλικών φαινομένων. Εκείνο όμως το φως μου σε σύντομο χρόνο εξαφανιζόταν καθώς και η όραση των υλικών φαινομένων. Σε μένα, Ανουρούντα, ήρθε αυτή η σκέψη: 'Ποια άραγε είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία το φως μου εξαφανίζεται καθώς και η όραση των υλικών φαινομένων;' Σε μένα, Ανουρούντα, ήρθε αυτή η σκέψη: 'Έλλειψη προσοχής εγέρθηκε σε μένα, και εξαιτίας της έλλειψης προσοχής η αυτοσυγκέντρωσή μου έπεσε. Όταν η αυτοσυγκέντρωση έπεσε, το φως εξαφανίζεται καθώς και η όραση των υλικών φαινομένων. Εγώ λοιπόν θα κάνω έτσι ώστε να μην εγερθεί ξανά σε μένα σκεπτικιστική αμφιβολία ούτε έλλειψη προσοχής'».

«Έτσι εγώ, Ανουρούντα... κ.λπ... σε μένα, Ανουρούντα, ήρθε αυτή η σκέψη: 'Νωθρότητα και υπνηλία εγέρθηκε σε μένα, και εξαιτίας της νωθρότητας και υπνηλίας η αυτοσυγκέντρωσή μου έπεσε. Όταν η αυτοσυγκέντρωση έπεσε, το φως εξαφανίζεται καθώς και η όραση των υλικών φαινομένων. Εγώ λοιπόν θα κάνω έτσι ώστε να μην εγερθεί ξανά σε μένα σκεπτικιστική αμφιβολία ούτε έλλειψη προσοχής ούτε νωθρότητα και υπνηλία'».

«Έτσι εγώ, Ανουρούντα... κ.λπ... σε μένα, Ανουρούντα, ήρθε αυτή η σκέψη: 'Τρόμος εγέρθηκε σε μένα, και εξαιτίας του τρόμου η αυτοσυγκέντρωσή μου έπεσε. Όταν η αυτοσυγκέντρωση έπεσε, το φως εξαφανίζεται καθώς και η όραση των υλικών φαινομένων. Όπως, Ανουρούντα, ένας άνθρωπος που ταξιδεύει σε κεντρικό δρόμο, και από τις δύο πλευρές του πετάχτηκαν ορτύκια, και εξαιτίας αυτού θα εγειρόταν σε αυτόν τρόμος· ακριβώς έτσι σε μένα, Ανουρούντα, εγέρθηκε τρόμος, και εξαιτίας του τρόμου η αυτοσυγκέντρωσή μου έπεσε. Όταν η αυτοσυγκέντρωση έπεσε, το φως εξαφανίζεται καθώς και η όραση των υλικών φαινομένων. Εγώ λοιπόν θα κάνω έτσι ώστε να μην εγερθεί ξανά σε μένα σκεπτικιστική αμφιβολία ούτε έλλειψη προσοχής ούτε νωθρότητα και υπνηλία ούτε τρόμος'».

«Έτσι εγώ, Ανουρούντα... κ.λπ... σε μένα, Ανουρούντα, ήρθε αυτή η σκέψη: "εγέρθηκε σε μένα ενθουσιασμός, και εξαιτίας του ενθουσιασμού η αυτοσυγκέντρωσή μου έπεσε. Όταν η αυτοσυγκέντρωση έπεσε, το φως εξαφανίζεται καθώς και η όραση των υλικών φαινομένων. Όπως, Ανουρούντα, ένας άνθρωπος αναζητώντας μία είσοδο θησαυρού θα ανακάλυπτε μονομιάς πέντε εισόδους θησαυρών, σε αυτόν εξαιτίας αυτού θα εγειρόταν ενθουσιασμός· ακριβώς έτσι, Ανουρούντα, εγέρθηκε σε μένα ενθουσιασμός, και εξαιτίας του ενθουσιασμού η αυτοσυγκέντρωσή μου έπεσε. Όταν η αυτοσυγκέντρωση έπεσε, το φως εξαφανίζεται καθώς και η όραση των υλικών φαινομένων. Εγώ λοιπόν θα κάνω έτσι ώστε να μην εγερθεί ξανά σε μένα σκεπτικιστική αμφιβολία, ούτε έλλειψη προσοχής, ούτε νωθρότητα και υπνηλία, ούτε τρόμος, ούτε ενθουσιασμός".

«Έτσι εγώ, Ανουρούντα... κ.λπ... σε μένα, Ανουρούντα, ήρθε αυτή η σκέψη: "εγέρθηκε σε μένα αδράνεια, και εξαιτίας της αδράνειας η αυτοσυγκέντρωσή μου έπεσε. Όταν η αυτοσυγκέντρωση έπεσε, το φως εξαφανίζεται καθώς και η όραση των υλικών φαινομένων. Εγώ λοιπόν θα κάνω έτσι ώστε να μην εγερθεί ξανά σε μένα σκεπτικιστική αμφιβολία, ούτε έλλειψη προσοχής, ούτε νωθρότητα και υπνηλία, ούτε τρόμος, ούτε ενθουσιασμός, ούτε αδράνεια".

«Έτσι εγώ, Ανουρούντα... κ.λπ... σε μένα, Ανουρούντα, ήρθε αυτή η σκέψη: "εγέρθηκε σε μένα υπερβολική ενεργητικότητα, και εξαιτίας της υπερβολικής ενεργητικότητας η αυτοσυγκέντρωσή μου έπεσε. Όταν η αυτοσυγκέντρωση έπεσε, το φως εξαφανίζεται καθώς και η όραση των υλικών φαινομένων. Όπως, Ανουρούντα, ένας άνθρωπος θα έπιανε ένα ορτύκι σφιχτά και με τα δύο χέρια, αυτό θα πέθαινε εκεί ακριβώς· ακριβώς έτσι, Ανουρούντα, εγέρθηκε σε μένα υπερβολική ενεργητικότητα, και εξαιτίας της υπερβολικής ενεργητικότητας η αυτοσυγκέντρωσή μου έπεσε. Όταν η αυτοσυγκέντρωση έπεσε, το φως εξαφανίζεται καθώς και η όραση των υλικών φαινομένων. Εγώ λοιπόν θα κάνω έτσι ώστε να μην εγερθεί ξανά σε μένα σκεπτικιστική αμφιβολία, ούτε έλλειψη προσοχής, ούτε νωθρότητα και υπνηλία, ούτε τρόμος, ούτε ενθουσιασμός, ούτε αδράνεια, ούτε υπερβολική ενεργητικότητα".

«Έτσι εγώ, Ανουρούντα... κ.λπ... σε μένα, Ανουρούντα, ήρθε αυτή η σκέψη: "εγέρθηκε σε μένα υπερβολικά χαλαρή ενεργητικότητα, και εξαιτίας της υπερβολικά χαλαρής ενεργητικότητας η αυτοσυγκέντρωσή μου έπεσε. Όταν η αυτοσυγκέντρωση έπεσε, το φως εξαφανίζεται καθώς και η όραση των υλικών φαινομένων. Όπως, Ανουρούντα, ένας άνθρωπος θα έπιανε ένα ορτύκι χαλαρά, αυτό θα πετούσε μακριά από το χέρι του· ακριβώς έτσι, Ανουρούντα, εγέρθηκε σε μένα υπερβολικά χαλαρή ενεργητικότητα, και εξαιτίας της υπερβολικά χαλαρής ενεργητικότητας η αυτοσυγκέντρωσή μου έπεσε. Όταν η αυτοσυγκέντρωση έπεσε, το φως εξαφανίζεται καθώς και η όραση των υλικών φαινομένων. Εγώ λοιπόν θα κάνω έτσι ώστε να μην εγερθεί ξανά σε μένα σκεπτικιστική αμφιβολία, ούτε έλλειψη προσοχής, ούτε νωθρότητα και υπνηλία, ούτε τρόμος, ούτε ενθουσιασμός, ούτε αδράνεια, ούτε υπερβολική ενεργητικότητα, ούτε υπερβολικά χαλαρή ενεργητικότητα".

«Έτσι εγώ, Ανουρούντα... κ.λπ... σε μένα, Ανουρούντα, ήρθε αυτή η σκέψη: "εγέρθηκε σε μένα λαχτάρα, και εξαιτίας της λαχτάρας η αυτοσυγκέντρωσή μου έπεσε. Όταν η αυτοσυγκέντρωση έπεσε, το φως εξαφανίζεται καθώς και η όραση των υλικών φαινομένων. Εγώ λοιπόν θα κάνω έτσι ώστε να μην εγερθεί ξανά σε μένα σκεπτικιστική αμφιβολία, ούτε έλλειψη προσοχής, ούτε νωθρότητα και υπνηλία, ούτε τρόμος, ούτε ενθουσιασμός, ούτε αδράνεια, ούτε υπερβολική ενεργητικότητα, ούτε υπερβολικά χαλαρή ενεργητικότητα, ούτε λαχτάρα".

«Έτσι εγώ, Ανουρούντα... κ.λπ... σε μένα, Ανουρούντα, ήρθε αυτή η σκέψη: "Σε μένα εγέρθηκε η αντίληψη της ποικιλομορφίας, και εξαιτίας της αντίληψης της ποικιλομορφίας η αυτοσυγκέντρωσή μου έπεσε. Όταν η αυτοσυγκέντρωση έπεσε, το φως εξαφανίζεται καθώς και η όραση των υλικών φαινομένων. Εγώ λοιπόν θα κάνω έτσι ώστε να μην εγερθεί ξανά σε μένα σκεπτικιστική αμφιβολία, ούτε έλλειψη προσοχής, ούτε νωθρότητα και υπνηλία, ούτε τρόμος, ούτε ευφορία, ούτε αδράνεια, ούτε υπερβολικά έντονη ενεργητικότητα, ούτε υπερβολικά χαλαρή ενεργητικότητα, ούτε επιθυμία, ούτε αντίληψη της ποικιλομορφίας'.

«Έτσι εγώ, Ανουρούντα, διαμένοντας επιμελής, ενεργητικός και αποφασισμένος, αντιλαμβάνομαι φως και όραση υλικών φαινομένων. Εκείνο όμως το φως μου σε σύντομο χρόνο εξαφανιζόταν καθώς και η όραση των υλικών φαινομένων. Σε μένα, Ανουρούντα, ήρθε αυτή η σκέψη: 'Ποια άραγε είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία το φως μου εξαφανίζεται και η όραση των μορφών;' Σε μένα, Ανουρούντα, ήρθε αυτή η σκέψη: 'Σε μένα εγέρθηκε ο υπέρμετρος διαλογισμός στις μορφές, και εξαιτίας του υπέρμετρου διαλογισμού στις μορφές η αυτοσυγκέντρωσή μου έπεσε. Όταν η αυτοσυγκέντρωση έπεσε, το φως εξαφανίζεται καθώς και η όραση των υλικών φαινομένων. Εγώ λοιπόν θα κάνω έτσι ώστε να μην εγερθεί ξανά σε μένα σκεπτικιστική αμφιβολία, ούτε έλλειψη προσοχής, ούτε νωθρότητα και υπνηλία, ούτε τρόμος, ούτε ευφορία, ούτε αδράνεια, ούτε υπερβολικά έντονη ενεργητικότητα, ούτε υπερβολικά χαλαρή ενεργητικότητα, ούτε επιθυμία, ούτε αντίληψη της ποικιλομορφίας, ούτε υπέρμετρος διαλογισμός στις μορφές'».

242. «Έτσι εγώ, Ανουρούντα, 'η σκεπτικιστική αμφιβολία είναι ακαθαρσία του νου' - έτσι γνωρίζοντας, εγκατέλειψα τη σκεπτικιστική αμφιβολία, την ακαθαρσία του νου, 'η έλλειψη προσοχής είναι ακαθαρσία του νου' - έτσι γνωρίζοντας, εγκατέλειψα την έλλειψη προσοχής, την ακαθαρσία του νου, 'η νωθρότητα και η υπνηλία είναι ακαθαρσία του νου' - έτσι γνωρίζοντας, εγκατέλειψα τη νωθρότητα και την υπνηλία, την ακαθαρσία του νου, 'ο τρόμος είναι ακαθαρσία του νου' - έτσι γνωρίζοντας, εγκατέλειψα τον τρόπο, την ακαθαρσία του νου, 'ο ενθουσιασμός είναι ακαθαρσία του νου' - έτσι γνωρίζοντας, εγκατέλειψα τον ενθουσιασμό, την ακαθαρσία του νου, 'η αδράνεια είναι ακαθαρσία του νου' - έτσι γνωρίζοντας, εγκατέλειψα την αδράνεια, την ακαθαρσία του νου, 'η υπερβολική ενεργητικότητα είναι ακαθαρσία του νου' - έτσι γνωρίζοντας, εγκατέλειψα την υπερβολική ενεργητικότητα, την ακαθαρσία του νου, 'η υπερβολικά χαλαρή ενεργητικότητα είναι ακαθαρσία του νου' - έτσι γνωρίζοντας, εγκατέλειψα την υπερβολικά χαλαρή ενεργητικότητα, την ακαθαρσία του νου, 'η λαχτάρα είναι ακαθαρσία του νου' - έτσι γνωρίζοντας, εγκατέλειψα τη λαχτάρα, την ακαθαρσία του νου, 'η αντίληψη της ποικιλομορφίας είναι ακαθαρσία του νου' - έτσι γνωρίζοντας, εγκατέλειψα την αντίληψη της ποικιλομορφίας, την ακαθαρσία του νου, 'ο υπέρμετρος διαλογισμός στις μορφές είναι ακαθαρσία του νου' - έτσι γνωρίζοντας, εγκατέλειψα τον υπέρμετρο διαλογισμό στις μορφές, την ακαθαρσία του νου.

243. «Έτσι εγώ, Ανουρούντα, διαμένοντας επιμελής, ενεργητικός και αποφασισμένος, αντιλαμβάνομαι φως, αλλά δεν βλέπω υλικά φαινόμενα· βλέπω υλικά φαινόμενα, αλλά δεν αντιλαμβάνομαι φως - ακόμη και ολόκληρη τη νύχτα, ακόμη και ολόκληρη τη μέρα, ακόμη και ολόκληρη τη νύχτα και μέρα». Σε μένα, Ανουρούντα, ήρθε αυτή η σκέψη: «Ποια άραγε είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία εγώ αντιλαμβάνομαι φως αλλά δεν βλέπω υλικά φαινόμενα· βλέπω υλικά φαινόμενα αλλά δεν αντιλαμβάνομαι φως - ακόμη και ολόκληρη τη νύχτα, ακόμη και ολόκληρη τη μέρα, ακόμη και ολόκληρη τη νύχτα και μέρα;» Σε μένα, Ανουρούντα, ήρθε αυτή η σκέψη: «Όταν εγώ, μη δίνοντας προσοχή στο χαρακτηριστικό της υλικής μορφής, δίνω προσοχή στο χαρακτηριστικό του φωτός, εκείνη την περίοδο αντιλαμβάνομαι φως, αλλά δεν βλέπω υλικά φαινόμενα. Όταν όμως εγώ, μη δίνοντας προσοχή στο χαρακτηριστικό του φωτός, δίνω προσοχή στο χαρακτηριστικό της υλικής μορφής, εκείνη την περίοδο βλέπω υλικά φαινόμενα αλλά δεν αντιλαμβάνομαι φως - ακόμη και ολόκληρη τη νύχτα, ακόμη και ολόκληρη τη μέρα, ακόμη και ολόκληρη τη νύχτα και μέρα».

«Έτσι εγώ, Ανουρούντα, διαμένοντας επιμελής, ενεργητικός και αποφασισμένος, αντιλαμβάνομαι περιορισμένο φως και βλέπω περιορισμένα υλικά φαινόμενα· αντιλαμβάνομαι απεριόριστο φως και βλέπω απεριόριστα υλικά φαινόμενα -ακόμη και ολόκληρη τη νύχτα, ακόμη και ολόκληρη τη μέρα, ακόμη και ολόκληρη τη νύχτα και μέρα. Σε μένα, Ανουρούντα, ήρθε αυτή η σκέψη: «Ποια άραγε είναι η αιτία, ποια η συνθήκη για την οποία εγώ αντιλαμβάνομαι περιορισμένο φως και βλέπω περιορισμένα υλικά φαινόμενα· αντιλαμβάνομαι απεριόριστο φως και βλέπω απεριόριστα υλικά φαινόμενα - ακόμη και ολόκληρη τη νύχτα, ακόμη και ολόκληρη τη μέρα, ακόμη και ολόκληρη τη νύχτα και μέρα;» Σε μένα, Ανουρούντα, ήρθε αυτή η σκέψη: «Όταν η αυτοσυγκέντρωσή μου είναι περιορισμένη, εκείνη την περίοδο ο οφθαλμός μου είναι περιορισμένος. Εγώ λοιπόν με περιορισμένο οφθαλμό αντιλαμβάνομαι περιορισμένο φως και βλέπω περιορισμένα υλικά φαινόμενα. Όταν όμως η αυτοσυγκέντρωσή μου είναι απεριόριστη, εκείνη την περίοδο ο οφθαλμός μου είναι απεριόριστος. Εγώ λοιπόν με απεριόριστο οφθαλμό αντιλαμβάνομαι απεριόριστο φως και βλέπω απεριόριστα υλικά φαινόμενα - ακόμη και ολόκληρη τη νύχτα, ακόμη και ολόκληρη τη μέρα, ακόμη και ολόκληρη τη νύχτα και μέρα».

244. Όταν, Ανουρούντα, 'η σκεπτικιστική αμφιβολία είναι ακαθαρσία του νου' -έτσι γνωρίζοντας, η σκεπτικιστική αμφιβολία, η ακαθαρσία του νου, εγκαταλείφθηκε· 'η έλλειψη προσοχής είναι ακαθαρσία του νου' - έτσι γνωρίζοντας, η έλλειψη προσοχής, η ακαθαρσία του νου, εγκαταλείφθηκε· 'η νωθρότητα και η υπνηλία είναι ακαθαρσία του νου' - έτσι γνωρίζοντας, η νωθρότητα και η υπνηλία, η ακαθαρσία του νου, εγκαταλείφθηκε· 'ο τρόμος είναι ακαθαρσία του νου' - έτσι γνωρίζοντας, ο τρόμος, η ακαθαρσία του νου, εγκαταλείφθηκε· 'ο ενθουσιασμός είναι ακαθαρσία του νου' - έτσι γνωρίζοντας, ο ενθουσιασμός, η ακαθαρσία του νου, εγκαταλείφθηκε· 'η αδράνεια είναι ακαθαρσία του νου' - έτσι γνωρίζοντας, η αδράνεια, η ακαθαρσία του νου, εγκαταλείφθηκε· 'η υπερβολική ενεργητικότητα είναι ακαθαρσία του νου' - έτσι γνωρίζοντας, η υπερβολική ενεργητικότητα, η ακαθαρσία του νου, εγκαταλείφθηκε· 'η υπερβολικά χαλαρή ενεργητικότητα είναι ακαθαρσία του νου' - έτσι γνωρίζοντας, η υπερβολικά χαλαρή ενεργητικότητα, η ακαθαρσία του νου, εγκαταλείφθηκε· 'η λαχτάρα είναι ακαθαρσία του νου' - έτσι γνωρίζοντας, η λαχτάρα, η ακαθαρσία του νου, εγκαταλείφθηκε· 'η αντίληψη της ποικιλομορφίας είναι ακαθαρσία του νου' - έτσι γνωρίζοντας, η αντίληψη της ποικιλομορφίας, η ακαθαρσία του νου, εγκαταλείφθηκε· 'ο υπέρμετρος διαλογισμός στις μορφές είναι ακαθαρσία του νου' - έτσι γνωρίζοντας, ο υπέρμετρος διαλογισμός στις μορφές, η ακαθαρσία του νου, εγκαταλείφθηκε.

245. «Σε μένα, Ανουρούντα, ήρθε αυτή η σκέψη: 'Οι ακαθαρσίες του νου μου έχουν εγκαταλειφθεί από μένα. Λοιπόν, τώρα θα αναπτύξω την αυτοσυγκέντρωση με τρεις τρόπους'. Έτσι εγώ, Ανουρούντα, ανέπτυξα την αυτοσυγκέντρωση με λογισμό και συλλογισμό, ανέπτυξα την αυτοσυγκέντρωση χωρίς λογισμό αλλά μόνο με συλλογισμό, ανέπτυξα την αυτοσυγκέντρωση χωρίς λογισμό και συλλογισμό, ανέπτυξα την αυτοσυγκέντρωση με αγαλλίαση, ανέπτυξα την αυτοσυγκέντρωση χωρίς αγαλλίαση, ανέπτυξα την αυτοσυγκέντρωση συνοδευόμενη από άνεση, ανέπτυξα την αυτοσυγκέντρωση συνοδευόμενη από αταραξία. Όταν, Ανουρούντα, η αυτοσυγκέντρωση με λογισμό και συλλογισμό είχε αναπτυχθεί από μένα, η αυτοσυγκέντρωση χωρίς λογισμό αλλά μόνο με συλλογισμό είχε αναπτυχθεί, η αυτοσυγκέντρωση χωρίς λογισμό και συλλογισμό είχε αναπτυχθεί, η αυτοσυγκέντρωση με αγαλλίαση είχε αναπτυχθεί, η αυτοσυγκέντρωση χωρίς

αγαλλίαση είχε αναπτυχθεί, η αυτοσυγκέντρωση συνοδευόμενη από άνεση είχε αναπτυχθεί, η αυτοσυγκέντρωση συνοδευόμενη από αταραξία είχε αναπτυχθεί. Και η γνώση και η ενόραση εγέρθηκαν σε μένα· ακλόνητη είναι η απελευθέρωση του νου μου. Αυτή είναι η τελευταία γέννηση, δεν υπάρχει πλέον επαναγέννηση».

Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Ο σεβάσμιος Ανουρούντα, ευχαριστημένος, αγαλλίασε με τα λόγια του Ευλογημένου.

Τέλος της ομιλίας Ουπακκίλέσα, όγδοη.

9. Η ομιλία για τους ανόητους και τους σοφούς

246. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Εκεί ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Μοναχοί». «Σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Αυτά τα τρία, μοναχοί, είναι τα χαρακτηριστικά του αδαούς, τα σημάδια του αδαούς, οι βιογραφίες του αδαούς. Ποια τρία; Εδώ, μοναχοί, ο αδαής σκέφτεται κακές σκέψεις και μιλάει προσβλητικά και κάνει ανάρμοστες πράξεις. Αν, μοναχοί, ο αδαής δεν σκεπτόταν κακές σκέψεις και δεν μιλούσε προσβλητικά και δεν έκανε ανάρμοστες πράξεις, πώς θα τον γνώριζαν οι σοφοί - 'αυτός ο σεβάσμιος είναι αδαής, ανάρετο άτομο'; Επειδή όμως, μοναχοί, ο αδαής σκέφτεται κακές σκέψεις και μιλάει προσβλητικά και κάνει ανάρμοστες πράξεις, για αυτό τον γνωρίζουν οι σοφοί - 'αυτός ο σεβάσμιος είναι αδαής, ανάρετο άτομο'. Αυτός ο αδαής, μοναχοί, βιώνει τριπλό πόνο και δυσαρέσκεια στην παρούσα ζωή. Αν, μοναχοί, ο αδαής κάθετα σε αίθουσα συνελεύσεων ή κάθετα σε δρόμο ή κάθετα σε σταυροδρόμι· αν εκεί ο κόσμος συζητά κατάλληλη και αρμόζουσα συζήτηση. Αν, μοναχοί, ο αδαής σκοτώνει έμβια όντα, παίρνει αυτό που δεν του έχει δοθεί, συμπεριφέρεται λανθασμένα στις αισθησιακές ηδονές, λέει ψέματα, καταναλώνει οινοπνευματώδη ποτά και ηδύποτα που προκαλούν αμέλεια, εκεί, μοναχοί, ο αδαής σκέφτεται έτσι - 'αυτό που ο κόσμος συζητά ως κατάλληλη και αρμόζουσα συζήτηση, αυτές οι νοητικές καταστάσεις υπάρχουν πράγματι σε μένα, και εγώ φαίνομαι σε αυτές τις νοητικές καταστάσεις'. Αυτό, μοναχοί, είναι το πρώτο που ο αδαής βιώνει ως πόνο και δυσαρέσκεια στην παρούσα ζωή.

247. «Επιπλέον, μοναχοί, ο αδαής βλέπει τους βασιλιάδες να πιάνουν έναν κλέφτη, έναν κακοποιό, και να του επιβάλλουν διάφορα βασανιστήρια - τον μαστιγώνουν με μαστίγια, τον χτυπούν με βέργες, τον χτυπούν με ρόπαλα, του κόβουν το χέρι, του κόβουν το πόδι, του κόβουν χέρια και πόδια, του κόβουν το αυτί, του κόβουν τη μύτη, του κόβουν αυτιά και μύτη, του κάνουν το βασανιστήριο του καυτού χυλού, του κάνουν το βασανιστήριο του κοχυλιού, του κάνουν το βασανιστήριο του στόματος του Ράχου, του κάνουν το βασανιστήριο του φλεγόμενου στεφανιού, του κάνουν το βασανιστήριο του φλεγόμενου χεριού, του κάνουν το βασανιστήριο των λωρίδων χόρτου, του κάνουν το βασανιστήριο του φλοιώδους ενδύματος, του κάνουν το βασανιστήριο της αντιλόπης, του κάνουν το βασανιστήριο του αγκιστριού κρέατος, του κάνουν το βασανιστήριο του νομίσματος, του κάνουν το βασανιστήριο του καυστικού τριψίματος, του κάνουν το βασανιστήριο του περιστρεφόμενου πασσάλου, του κάνουν το βασανιστήριο του αχυρένιου καθίσματος, τον περιχύνουν με καυτό λάδι, τον δίνουν στα σκυλιά να τον φάνε, τον καρφώνουν ζωντανό σε παλούκι, του

κόβουν το κεφάλι με σπαθί. Εκεί, μοναχοί, ο αδαής σκέφτεται έτσι - 'Εξαιτίας τέτοιων κακών πράξεων οι βασιλιάδες πιάνουν έναν κλέφτη, έναν κακοποιό, και του επιβάλλουν διάφορα βασανιστήρια - τον μαστιγώνουν με μαστίγια... κ.λπ... του κόβουν το κεφάλι με σπαθί· αυτές οι νοητικές καταστάσεις υπάρχουν πράγματι σε μένα, και εγώ φαίνομαι σε αυτές τις νοητικές καταστάσεις. Αν οι βασιλιάδες με γνώριζαν, κι εμένα οι βασιλιάδες θα με έπιαναν και θα μου επέβαλλαν διάφορα βασανιστήρια - θα με μαστιγώναν με μαστίγια... κ.λπ... θα με κάρφωναν ζωντανό σε παλούκι, θα μου έκοβαν το κεφάλι με σπαθί'. Αυτό επίσης, μοναχοί, είναι ο δεύτερος πόνος και δυσαρέσκεια που ο αδαής βιώνει στην παρούσα ζωή.

248. «Επιπλέον, μοναχοί, όταν ο αδαής είναι ανεβασμένος σε καρέκλα ή ανεβασμένος σε κρεβάτι ή ξαπλωμένος στο δάπεδο, όποιες κακόβουλες πράξεις έχει κάνει στο παρελθόν, κακή σωματική συμπεριφορά, κακή λεκτική συμπεριφορά, κακή νοητική συμπεριφορά, αυτές εκείνη τη στιγμή τον σκεπάζουν, τον καλύπτουν, τον περιτυλίζουν. Όπως, μοναχοί, οι σκιές των μεγάλων βουνοκορφών την απογευματινή περίοδο της ημέρας σκεπάζουν τη γη, την καλύπτουν, την περιτυλίζουν· ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, όταν ο αδαής είναι ανεβασμένος σε καρέκλα ή ανεβασμένος σε κρεβάτι ή ξαπλωμένος στο δάπεδο, όποιες κακόβουλες πράξεις έχει κάνει στο παρελθόν, κακή σωματική συμπεριφορά, κακή λεκτική συμπεριφορά, κακή νοητική συμπεριφορά, αυτές εκείνη τη στιγμή τον σκεπάζουν, τον καλύπτουν, τον περιτυλίζουν. Εκεί, μοναχοί, ο αδαής σκέφτεται έτσι - 'Δεν έχω κάνει πράγματι τίποτα καλό, δεν έχω κάνει τίποτα επιδέξιο, δεν έχω κάνει τίποτα ως καταφύγιο από τον φόβο· έχω κάνει κακό, έχω κάνει σκληρό, έχω κάνει αμάρτημα. Σε όλη την έκταση που είναι ο προορισμός αυτών που δεν έχουν κάνει καλό, που δεν έχουν κάνει επιδέξιο, που δεν έχουν κάνει καταφύγιο από τον φόβο, που έχουν κάνει κακό, που έχουν κάνει σκληρό, που έχουν κάνει αμάρτημα, σε εκείνον τον προορισμό πεθαίνοντας θα πάω'. Αυτός θλίβεται, εξαντλείται, θρηνεί, χτυπώντας το στήθος του κλαίει, περιπίπτει σε σύγχυση. Αυτό επίσης, μοναχοί, είναι ο τρίτος πόνος και δυσαρέσκεια που ο αδαής βιώνει στην παρούσα ζωή.

«Αυτός λοιπόν ο αδαής, μοναχοί, αφού συμπεριφέρθηκε με κακή σωματική συμπεριφορά, αφού συμπεριφέρθηκε με κακή λεκτική συμπεριφορά, αφού συμπεριφέρθηκε με κακή νοητική συμπεριφορά, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση. Αυτό λοιπόν, μοναχοί, κάποιος μιλώντας σωστά θα έλεγε - 'εντελώς ανεπιθύμητο, εντελώς μη αρεστό, εντελώς δυσάρεστο', για την κόλαση ακριβώς αυτό κάποιος μιλώντας σωστά θα έλεγε - 'εντελώς ανεπιθύμητο, εντελώς μη αρεστό, εντελώς δυσάρεστο'. Τόσο πολύ, μοναχοί, ούτε παρομοίωση δεν είναι εύκολη για το πόσο οδυνηρές είναι οι κολάσεις».

249. Όταν αυτό ειπώθηκε, κάποιος μοναχός είπε στον Ευλογημένο: «Είναι δυνατόν όμως, σεβάσμιε κύριε, να δοθεί μια παρομοίωση;» «Είναι δυνατόν, μοναχέ», είπε ο Ευλογημένος. Όπως, μοναχέ, αφού συνέλαβαν έναν κλέφτη, έναν κακοποιό, θα τον έφερναν στον βασιλιά - «Αυτός, μεγαλειότατε, είναι ο κλέφτης, ο κακοποιός· επίβαλέ του όποια τιμωρία θέλεις». Ο βασιλιάς θα έλεγε σε αυτόν έτσι: «Πηγαίνετε, αγαπητοί, χτυπήστε αυτόν τον άνθρωπο την πρωινή περίοδο της ημέρας με τριακόσια ακόντια». Θα τον χτυπούσαν την πρωινή περίοδο της ημέρας με τριακόσια ακόντια. Τότε ο βασιλιάς τη μεσημεριανή περίοδο της ημέρας θα έλεγε έτσι: «Ε, πώς είναι εκείνος ο άνθρωπος;» «Ακριβώς έτσι, μεγαλειότατε, ζει». Ο βασιλιάς θα έλεγε

σε αυτόν έτσι: «Πηγαίνετε, αγαπητοί, χτυπήστε εκείνον τον άνθρωπο τη μεσημεριανή περίοδο της ημέρας με τριακόσια ακόντια». Θα τον χτυπούσαν τη μεσημεριανή περίοδο της ημέρας με τριακόσια ακόντια. Τότε ο βασιλιάς την απογευματινή περίοδο της ημέρας θα έλεγε έτσι: «Ε, πώς είναι εκείνος ο άνθρωπος;» «Ακριβώς έτσι, μεγαλειότατε, ζει». Ο βασιλιάς θα έλεγε σε αυτόν έτσι: «Πηγαίνετε, αγαπητοί, χτυπήστε εκείνον τον άνθρωπο την απογευματινή περίοδο της ημέρας με τριακόσια ακόντια». Θα τον χτυπούσαν την απογευματινή περίοδο της ημέρας με τριακόσια ακόντια. Τι νομίζετε, μοναχοί, θα βίωνε άραγε εκείνος ο άνθρωπος, χτυπημένος με εννιακόσια ακόντια, εξαιτίας αυτού πόνο και δυσσάρεσκεια;» «Ακόμη και με ένα ακόντιο χτυπημένος, σεβάσμιε κύριε, εκείνος ο άνθρωπος θα βίωνε εξαιτίας αυτού πόνο και δυσσάρεσκεια, τι να πει κανείς για εννιακόσια ακόντια;»

250. Τότε ο Ευλογημένος, αφού πήρε μια μικρή πέτρα στο μέγεθος της παλάμης, απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Τι νομίζετε, μοναχοί, ποιο άραγε είναι μεγαλύτερο - αυτή η μικρή πέτρα στο μέγεθος της παλάμης που πήρα εγώ, ή τα Ιμαλάια, ο βασιλιάς των βουνών;» «Αυτή είναι ασήμαντη, σεβάσμιε κύριε, η μικρή πέτρα στο μέγεθος της παλάμης που πήρε ο Ευλογημένος· σε σύγκριση με τα Ιμαλάια, τον βασιλιά των βουνών, δεν φτάνει ούτε σε υπολογισμό, δεν φτάνει ούτε σε κλάσμα, δεν φτάνει ούτε σε σύγκριση». «Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, ο πόνος και η δυσσάρεσκεια που βιώνει εκείνος ο άνθρωπος χτυπημένος με εννιακόσια ακόντια εξαιτίας αυτού, σε σύγκριση με τον πόνο της κόλασης δεν φτάνει ούτε σε υπολογισμό, δεν φτάνει ούτε σε κλάσμα, δεν φτάνει ούτε σε σύγκριση».

«Αυτόν, μοναχοί, οι φύλακες της κόλασης του κάνουν το βασανιστήριο που ονομάζεται πενταπλό δέσιμο - καρφώνουν πυρακτωμένο σιδερένιο καρφί στο χέρι, καρφώνουν πυρακτωμένο σιδερένιο καρφί στο δεύτερο χέρι, καρφώνουν πυρακτωμένο σιδερένιο καρφί στο πόδι, καρφώνουν πυρακτωμένο σιδερένιο καρφί στο δεύτερο πόδι, καρφώνουν πυρακτωμένο σιδερένιο καρφί στη μέση του στήθους. Αυτός εκεί βιώνει οδυνηρά, έντονα, σκληρά, δριμέα αισθήματα, και δεν πεθαίνει μέχρι να εξαντληθεί εκείνη η κακόβουλη πράξη. Αυτόν, μοναχοί, οι φύλακες της κόλασης, αφού τον ξαπλώσουν, τον πελεκούν με τσεκούρια. Αυτός εκεί βιώνει οδυνηρά, έντονα... κ.λπ... εξαντληθεί. Αυτόν, μοναχοί, οι φύλακες της κόλασης, αφού τον πιάνουν με τα πόδια προς τα πάνω και το κεφάλι προς τα κάτω, τον πελεκούν με σκεπάρνια. Αυτός εκεί βιώνει οδυνηρά, έντονα... κ.λπ... εξαντληθεί. Αυτόν, μοναχοί, οι φύλακες της κόλασης, αφού τον ζέψουν σε άρμα, τον σέρνουν μπρος και πίσω πάνω σε γη φλεγόμενη, αναμμένη, ολόφωτη. Αυτός εκεί βιώνει οδυνηρά, έντονα... κ.λπ... εξαντληθεί. Αυτόν, μοναχοί, οι φύλακες της κόλασης τον ανεβάζουν και τον κατεβάζουν σε μεγάλο βουνό από αναμμένα κάρβουνα, φλεγόμενο, αναμμένο, ολόφωτο. Αυτός εκεί βιώνει οδυνηρά, έντονα, σκληρά, δριμέα αισθήματα, και δεν πεθαίνει μέχρι να εξαντληθεί εκείνη η κακόβουλη πράξη. Αυτόν, μοναχοί, οι φύλακες της κόλασης, αφού τον πιάνουν με τα πόδια προς τα πάνω και το κεφάλι προς τα κάτω, τον ρίχνουν σε πυρακτωμένο χάλκινο καζάνι, φλεγόμενο, αναμμένο, ολόφωτο. Αυτός εκεί βράζει βγάζοντας αφρό. Αυτός εκεί, βράζοντας και βγάζοντας αφρό, μια πηγαίνει προς τα πάνω, μια πηγαίνει προς τα κάτω, μια πηγαίνει οριζοντίως. Αυτός εκεί βιώνει οδυνηρά, έντονα, σκληρά, δριμέα αισθήματα, και δεν πεθαίνει μέχρι να εξαντληθεί εκείνη η κακόβουλη πράξη. Αυτόν, μοναχοί, οι φύλακες της κόλασης τον ρίχνουν στη μεγάλη κόλαση. Αυτή όμως, μοναχοί, η μεγάλη κόλαση -

«Τετράγωνη με τέσσερις πόρτες, χωρισμένη σε μέρη και μετρημένη·

περιτριγυρισμένη από σιδερένιο τοίχο, σκεπασμένη με σίδηρο.

«Το έδαφός της είναι σιδερένιο, φλεγόμενο, γεμάτο θερμότητα· εκατό γιότζανα ολόγυρα, έχοντας εξαπλωθεί, παραμένει για πάντα».

«Με πολλούς τρόπους, μοναχοί, θα μπορούσα να μιλήσω για την κόλαση· τόσο πολύ, μοναχοί, δεν είναι εύκολο να αποδοθεί με περιγραφή πόσο οδυνηρές είναι οι κολάσεις.

251. «Υπάρχουν, μοναχοί, ζώα που τρέφονται με χορτάρι. Αυτά τρώνε και νωπά χορτάρια και ξερά χορτάρια ξεριζώνοντάς τα με τα δόντια. Και ποια, μοναχοί, είναι τα ζώα που τρέφονται με χορτάρι; Ελέφαντες, άλογα, βόδια, γαϊδούρια, κατσίκες, ελάφια, ή οποιαδήποτε άλλα ζώα που τρέφονται με χορτάρι. Αυτός ο αδαής, μοναχοί, που εδώ στο παρελθόν ήταν λαίμαργος για γεύσεις, αφού έκανε εδώ κακές πράξεις, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται ως σύντροφος εκείνων των όντων που τρέφονται με χορτάρι.

«Υπάρχουν, μοναχοί, ζώα που τρέφονται με περιττώματα. Αυτά, μυρίζοντας την οσμή των περιττωμάτων από μακριά, τρέχουν - 'εδώ θα φάμε, εδώ θα φάμε'. Όπως ακριβώς οι βραχμάνοι τρέχουν προς την οσμή της θυσίας - 'εδώ θα φάμε, εδώ θα φάμε'· ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, υπάρχουν ζώα που τρέφονται με περιττώματα, αυτά, μυρίζοντας την οσμή των περιττωμάτων από μακριά, τρέχουν - 'εδώ θα φάμε, εδώ θα φάμε'. Και ποια, μοναχοί, είναι τα ζώα που τρέφονται με περιττώματα; Κοτόπουλα, χοίροι, σκύλοι, τσακάλια, ή οποιαδήποτε άλλα ζώα που τρέφονται με περιττώματα. Αυτός ο αδαής, μοναχοί, που εδώ στο παρελθόν ήταν λαίμαργος για γεύσεις, αφού έκανε εδώ κακές πράξεις, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται ως σύντροφος εκείνων των όντων που τρέφονται με περιττώματα.

«Υπάρχουν, μοναχοί, ζώα που γεννιούνται στο σκοτάδι, γερνούν στο σκοτάδι, πεθαίνουν στο σκοτάδι. Και ποια, μοναχοί, είναι τα ζώα που γεννιούνται στο σκοτάδι, γερνούν στο σκοτάδι, πεθαίνουν στο σκοτάδι; Σκαθάρια, σκουλήκια, γαιοσκώληκες, ή οποιαδήποτε άλλα ζώα που γεννιούνται στο σκοτάδι, γερνούν στο σκοτάδι, πεθαίνουν στο σκοτάδι. Αυτός ο αδαής, μοναχοί, που εδώ στο παρελθόν ήταν λαίμαργος για γεύσεις, αφού έκανε εδώ κακές πράξεις, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται ως σύντροφος εκείνων των όντων που γεννιούνται στο σκοτάδι, γερνούν στο σκοτάδι, πεθαίνουν στο σκοτάδι.

«Υπάρχουν, μοναχοί, ζώα που γεννιούνται στο νερό, γερνούν στο νερό, πεθαίνουν στο νερό. Και ποια, μοναχοί, είναι τα ζώα που γεννιούνται στο νερό, γερνούν στο νερό, πεθαίνουν στο νερό; Ψάρια, χελώνες, κροκόδειλοι, ή οποιαδήποτε άλλα ζώα που γεννιούνται στο νερό, γερνούν στο νερό, πεθαίνουν στο νερό. Αυτός ο αδαής, μοναχοί, που εδώ στο παρελθόν ήταν λαίμαργος για γεύσεις, αφού έκανε εδώ κακές πράξεις, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται ως σύντροφος εκείνων των όντων που γεννιούνται στο νερό, γερνούν στο νερό, πεθαίνουν στο νερό.

«Υπάρχουν, μοναχοί, ζώα που γεννιούνται στην ακαθαρσία, γερνούν στην ακαθαρσία, πεθαίνουν στην ακαθαρσία. Και ποια, μοναχοί, είναι τα ζώα που γεννιούνται στην ακαθαρσία, γερνούν στην ακαθαρσία, πεθαίνουν στην ακαθαρσία; Εκείνα, μοναχοί,

τα όντα που γεννιούνται σε σάπια ψάρια ή γερνούν σε σάπια ψάρια ή πεθαίνουν σε σάπια ψάρια, ή σε σάπια πτώματα... κ.λπ... ή σε σάπια αρτοπαρασκευάσματα... ή σε δεξαμενές λουτρού... ή γεννιούνται σε βαλτότοπους. Αυτός ο αδαής, μοναχοί, που εδώ στο παρελθόν ήταν λαίμαργος για γεύσεις, αφού έκανε εδώ κακές πράξεις, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται ως σύντροφος εκείνων των όντων που γεννιούνται στην ακαθαρσία, γερνούν στην ακαθαρσία, πεθαίνουν στην ακαθαρσία.

«Με πολλούς τρόπους, μοναχοί, θα μπορούσα να μιλήσω για το ζωικό βασίλειο· τόσο πολύ, μοναχοί, δεν είναι εύκολο να αποδοθεί με περιγραφή πόσο οδυνηρό είναι το ζωικό βασίλειο.

252. «Όπως, μοναχοί, ένας άνθρωπος θα έριχνε στον μεγάλο ωκεανό έναν ζυγό με μία τρύπα. Αυτόν ο ανατολικός άνεμος θα τον έσπρωχνε προς τα δυτικά, ο δυτικός άνεμος θα τον έσπρωχνε προς τα ανατολικά, ο βόρειος άνεμος θα τον έσπρωχνε προς τα νότια, ο νότιος άνεμος θα τον έσπρωχνε προς τα βόρεια. Εκεί θα υπήρχε μια τυφλή χελώνα, που θα αναδυόταν μία φορά κάθε εκατό χρόνια. Τι νομίζετε, μοναχοί, θα μπορούσε άραγε εκείνη η τυφλή χελώνα να περάσει τον λαιμό της σε εκείνον τον ζυγό με τη μία τρύπα;» «Ίσως, σεβάσμιε κύριε, κάποτε μετά από ένα μεγάλο χρονικό διάστημα». «Πιο γρήγορα, μοναχοί, εκείνη η τυφλή χελώνα θα περνούσε τον λαιμό της σε εκείνον τον ζυγό με τη μία τρύπα· πιο δυσεύρετη από αυτό, μοναχοί, λέω ότι είναι η ανθρώπινη ύπαρξη για τον αδαή που έχει πέσει μία φορά στον κόσμο του ξεπεσμού. Για ποιο λόγο; Διότι εκεί, μοναχοί, δεν υπάρχει συμπεριφορά σύμφωνα με τη Διδασκαλία, γαλήνια συμπεριφορά, πράξη του καλού, αξιέπαινη πράξη. Εκεί, μοναχοί, επικρατεί αμοιβαία κατανάλωση, κατανάλωση των αδύναμων».

«Αυτός λοιπόν ο αδαής, μοναχοί, αν κάποτε μετά από ένα μεγάλο χρονικό διάστημα φτάσει στην ανθρώπινη ύπαρξη, σε εκείνες τις χαμηλές οικογένειες - οικογένεια παρία ή οικογένεια κυνηγού ή οικογένεια καλαθοπλέκτη ή οικογένεια αμαξοποιού ή οικογένεια σκουπιδιάρη. Σε τέτοια οικογένεια επαναγεννιέται, φτωχή, με λίγη τροφή και ρόφημα, με δύσκολη διαβίωση, όπου με δυσκολία αποκτάται τροφή και ένδυμα. Και αυτός είναι άσχημος, δυσθέατος, νάνος, με πολλές ασθένειες, τυφλός ή κουλός ή καμπούρης ή παράλυτος, μη αποδέκτης τροφής, ροφήματος, ενδύματος, οχήματος, στεφανιών, αρωμάτων και αλοιφών, κρεβατιού, καταλύματος και φωτισμού. Αυτός συμπεριφέρεται με κακή σωματική συμπεριφορά, συμπεριφέρεται με κακή λεκτική συμπεριφορά, συμπεριφέρεται με κακή νοητική συμπεριφορά. Αυτός, αφού συμπεριφέρθηκε με κακή σωματική συμπεριφορά, αφού συμπεριφέρθηκε με κακή λεκτική συμπεριφορά, αφού συμπεριφέρθηκε με κακή νοητική συμπεριφορά, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση.

«Όπως, μοναχοί, ένας απατεώνας των ζαριών με την πρώτη κιάλας ήττα θα έχανε τον γιο του, θα έχανε τη γυναίκα του, θα έχανε όλη την περιουσία του, και επιπλέον θα υφίστατο φυλάκιση. Μικρή είναι αυτή, μοναχοί, η ήττα, που εκείνος ο απατεώνας των ζαριών με την πρώτη κιάλας ήττα θα έχανε τον γιο του, θα έχανε τη γυναίκα του, θα έχανε όλη την περιουσία του, και επιπλέον θα υφίστατο φυλάκιση. Αλλά αυτή ακριβώς είναι μεγαλύτερη ήττα από εκείνη, που ο αδαής αφού συμπεριφέρθηκε με κακή σωματική συμπεριφορά, αφού συμπεριφέρθηκε με κακή λεκτική συμπεριφορά, αφού συμπεριφέρθηκε με κακή νοητική συμπεριφορά, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον κόσμο της αθλιότητας, στον

κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση. Αυτό, μοναχοί, είναι το ολοκληρωμένο και πλήρες επίπεδο του αδαούς».

253. «Αυτά τα τρία, μοναχοί, είναι τα χαρακτηριστικά του σοφού, τα σημάδια του σοφού, οι βιογραφίες του σοφού. Ποια τρία; Εδώ, μοναχοί, ο σοφός σκέφτεται καλές σκέψεις και μιλάει καλά και κάνει καλές πράξεις. Αν, μοναχοί, ο σοφός δεν σκεφτόταν καλές σκέψεις και δεν μιλούσε καλά και δεν έκανε καλές πράξεις, πώς θα τον γνώριζαν οι σοφοί - 'αυτός ο σεβάσμιος είναι σοφός, ενάρετο άτομο'; Επειδή όμως, μοναχοί, ο σοφός σκέφτεται καλές σκέψεις και μιλάει καλά και κάνει καλές πράξεις, για αυτό τον γνωρίζουν οι σοφοί - 'αυτός ο σεβάσμιος είναι σοφός, ενάρετο άτομο'. Αυτός ο σοφός, μοναχοί, βιώνει τριπλή ευτυχία και ευαρέσκεια στην παρούσα ζωή. Αν, μοναχοί, ο σοφός κάθετα σε αίθουσα συνελεύσεων ή κάθετα σε δρόμο ή κάθετα σε σταυροδρόμι· αν εκεί ο κόσμος συζητά κατάλληλη και αρμόζουσα συζήτηση. Αν, μοναχοί, ο σοφός απέχει από τον φόνο έμβιων όντων, απέχει από τη λήψη του μη δοσμένου, απέχει από τη λανθασμένη σεξουαλική συμπεριφορά, απέχει από την ψευδολογία, απέχει από οινοπνευματώδη ποτά, ηδύποτα και μεθυστικά που προξενούν απροσεξία· εκεί, μοναχοί, ο σοφός σκέφτεται έτσι - 'αυτό που ο κόσμος συζητά ως κατάλληλη και αρμόζουσα συζήτηση· αυτές οι νοητικές καταστάσεις υπάρχουν πράγματι σε μένα, και εγώ φαίνομαι σε αυτές τις νοητικές καταστάσεις'. Αυτό, μοναχοί, είναι το πρώτο που ο σοφός βιώνει ως ευτυχία και ευαρέσκεια στην παρούσα ζωή.

254. «Επιπλέον, μοναχοί, ο σοφός βλέπει τους βασιλιάδες να πιάνουν έναν κλέφτη, έναν κακοποιό, και να του επιβάλλουν διάφορα βασανιστήρια - τον μαστιγώνουν με μαστίγια, τον χτυπούν με βέργες, τον χτυπούν με ρόπαλα, του κόβουν το χέρι, του κόβουν το πόδι, του κόβουν χέρια και πόδια, του κόβουν το αυτί, του κόβουν τη μύτη, του κόβουν αυτιά και μύτη, του κάνουν το βασανιστήριο του καυτού χυλού, του κάνουν το βασανιστήριο του κοχυλιού, του κάνουν το βασανιστήριο του στόματος του Ράχου, του κάνουν το βασανιστήριο του φλεγόμενου στεφανιού, του κάνουν το βασανιστήριο του φλεγόμενου χεριού, του κάνουν το βασανιστήριο των λωρίδων χόρτου, του κάνουν το βασανιστήριο του φλοιώδους ενδύματος, του κάνουν το βασανιστήριο της αντιλόπης, του κάνουν το βασανιστήριο του αγκιστριού κρέατος, του κάνουν το βασανιστήριο του νομίσματος, του κάνουν το βασανιστήριο του καυστικού τριψίματος, του κάνουν το βασανιστήριο του περιστρεφόμενου πασσάλου, του κάνουν το βασανιστήριο του αχυρένιου καθίσματος, τον περιχύνουν με καυτό λάδι, τον δίνουν στα σκυλιά να τον φάνε, τον καρφώνουν ζωντανό σε παλούκι, του κόβουν το κεφάλι με σπαθί. Εκεί, μοναχοί, ο σοφός σκέφτεται έτσι - 'Εξαιτίας τέτοιων κακών πράξεων οι βασιλιάδες πιάνουν έναν κλέφτη, έναν κακοποιό, και του επιβάλλουν διάφορα βασανιστήρια - τον μαστιγώνουν με μαστίγια, τον χτυπούν με βέργες, τον χτυπούν με ρόπαλα, του κόβουν το χέρι, του κόβουν το πόδι, του κόβουν χέρια και πόδια, του κόβουν το αυτί, του κόβουν τη μύτη, του κόβουν αυτιά και μύτη, του κάνουν το βασανιστήριο του καυτού χυλού, του κάνουν το βασανιστήριο του κοχυλιού, του κάνουν το βασανιστήριο του στόματος του Ράχου, του κάνουν το βασανιστήριο του φλεγόμενου στεφανιού, του κάνουν το βασανιστήριο του φλεγόμενου χεριού, του κάνουν το βασανιστήριο των λωρίδων χόρτου, του κάνουν το βασανιστήριο του φλοιώδους ενδύματος, του κάνουν το βασανιστήριο της αντιλόπης, του κάνουν το βασανιστήριο του αγκιστριού κρέατος, του κάνουν το βασανιστήριο του νομίσματος, του κάνουν το βασανιστήριο του καυστικού τριψίματος, του κάνουν το βασανιστήριο του περιστρεφόμενου πασσάλου, του

κάνουν το βασανιστήριο του αχυρένιου καθίσματος, τον περιχύνουν με καυτό λάδι, τον δίνουν στα σκυλιά να τον φάνε, τον καρφώνουν ζωντανό σε παλούκι, του κόβουν το κεφάλι με σπαθί· αυτές οι νοητικές καταστάσεις δεν υπάρχουν σε μένα, και εγώ δεν φαίνομαι σε αυτές τις νοητικές καταστάσεις'. Αυτό επίσης, μοναχοί, είναι η δεύτερη ευτυχία και ευαρέσκεια που ο σοφός βιώνει στην παρούσα ζωή.

255. «Επιπλέον, μοναχοί, όταν ο σοφός είναι ανεβασμένος σε καρέκλα ή ανεβασμένος σε κρεβάτι ή ξαπλωμένος στο δάπεδο, όποιες καλές πράξεις έχει κάνει στο παρελθόν, καλή σωματική συμπεριφορά, καλή λεκτική συμπεριφορά, καλή νοητική συμπεριφορά, αυτές εκείνη τη στιγμή τον σκεπάζουν... κ.λπ... Όπως, μοναχοί, οι σκιές των μεγάλων βουνοκορφών την απογευματινή περίοδο της ημέρας σκεπάζουν τη γη, την καλύπτουν, την περιτυλίζουν· ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, όταν ο σοφός είναι ανεβασμένος σε καρέκλα ή ανεβασμένος σε κρεβάτι ή ξαπλωμένος στο δάπεδο, όποιες καλές πράξεις έχει κάνει στο παρελθόν, καλή σωματική συμπεριφορά, καλή λεκτική συμπεριφορά, καλή νοητική συμπεριφορά, αυτές εκείνη τη στιγμή τον σκεπάζουν, τον καλύπτουν, τον περιτυλίζουν. Εκεί, μοναχοί, ο σοφός σκέφτεται έτσι - 'Δεν έχω κάνει πράγματι τίποτα κακό, δεν έχω κάνει τίποτα σκληρό, δεν έχω κάνει κανένα αμάρτημα· έχω κάνει καλό, έχω κάνει επιδέξιο, έχω κάνει καταφύγιο από τον φόβο. Σε όλη την έκταση που είναι ο προορισμός αυτών που δεν έχουν κάνει κακό, που δεν έχουν κάνει σκληρό, που δεν έχουν κάνει αμάρτημα, που έχουν κάνει καλό, που έχουν κάνει επιδέξιο, που έχουν κάνει καταφύγιο από τον φόβο, σε εκείνον τον προορισμό πεθαίνοντας θα πάω'. Αυτός δεν θλίβεται, δεν εξαντλείται, δεν θρηνεί, δεν κλαίει χτυπώντας το στήθος του, δεν περιπίπτει σε σύγχυση. Αυτό επίσης, μοναχοί, είναι η τρίτη ευτυχία και ευαρέσκεια που ο σοφός βιώνει στην παρούσα ζωή.

«Αυτός λοιπόν ο σοφός, μοναχοί, αφού συμπεριφέρθηκε με καλή σωματική συμπεριφορά, αφού συμπεριφέρθηκε με καλή λεκτική συμπεριφορά, αφού συμπεριφέρθηκε με καλή νοητική συμπεριφορά, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο. Αυτό λοιπόν, μοναχοί, κάποιος μιλώντας σωστά θα έλεγε - 'εντελώς επιθυμητό, εντελώς αρεστό, εντελώς ευχάριστο', για τον ευδαιμονικό κόσμο ακριβώς αυτό κάποιος μιλώντας σωστά θα έλεγε - 'εντελώς επιθυμητό, εντελώς αρεστό, εντελώς ευχάριστο'. Τόσο πολύ, μοναχοί, ούτε παρομοίωση δεν είναι εύκολη για το πόσο ευτυχισμένοι είναι οι ευδαιμονικοί κόσμοι».

256. Όταν αυτό ειπώθηκε, κάποιος μοναχός είπε στον Ευλογημένο: «Είναι δυνατόν όμως, σεβάσμιε κύριε, να δοθεί μια παρομοίωση;» «Είναι δυνατόν, μοναχέ», είπε ο Ευλογημένος. «Όπως, μοναχοί, ένας βασιλιάς παγκόσμιος μονάρχης προικισμένος με επτά κοσμήματα και τέσσερις υπερφυσικές δυνάμεις, εξαιτίας αυτών βιώνει ευτυχία και ευαρέσκεια. Με ποια επτά; Εδώ, μοναχοί, σε έναν βασιλιά της πολεμικής κάστας που έχει χριστεί στην κορυφή του κεφαλιού, την ημέρα της τήρησης των κανόνων, τη δέκατη πέμπτη, αφού έχει λούσει το κεφάλι του, τηρώντας τους κανόνες, έχοντας ανέβει στον επάνω όροφο του υπέροχου ανακτόρου, εμφανίζεται το θεϊκό κόσμημα του τροχού με χίλιες ακτίνες, με στεφάνη, με πλήμνη, πλήρες σε κάθε πτυχή. Αφού το είδε, στον βασιλιά της πολεμικής κάστας που είχε χριστεί στην κορυφή έρχεται αυτή η σκέψη: «Έχω ακούσει αυτό: σε όποιον βασιλιά της πολεμικής κάστας που έχει χριστεί στην κορυφή του κεφαλιού, την ημέρα της τήρησης των κανόνων, τη δέκατη πέμπτη, αφού έχει λούσει το κεφάλι του, τηρώντας τους κανόνες, έχοντας ανέβει

στον επάνω όροφο του υπέροχου ανακτόρου, εμφανίζεται το θεϊκό κόσμημα του τροχού με χίλιες ακτίνες, με στεφάνη, με πλήμνη, πλήρες σε κάθε πτυχή, αυτός γίνεται βασιλιάς παγκόσμιος μονάρχης. Άραγε είμαι εγώ βασιλιάς παγκόσμιος μονάρχης;»

«Τότε, μοναχοί, ο βασιλιάς της πολεμικής κάστας που είχε χριστεί στην κορυφή, αφού πήρε με το αριστερό χέρι τη στάμνα, με το δεξί χέρι ραντίζει το κόσμημα του τροχού: "Ας κυλήσει το σεβάσμιο κόσμημα του τροχού, ας κατακτήσει το σεβάσμιο κόσμημα του τροχού". Τότε, μοναχοί, εκείνο το κόσμημα του τροχού κυλά προς την ανατολική κατεύθυνση. Ακολουθεί ακριβώς πίσω ο βασιλιάς παγκόσμιος μονάρχης μαζί με τον στρατό τεσσάρων σωμάτων. Σε όποια περιοχή όμως, μοναχοί, το κόσμημα του τροχού σταματά, εκεί ο βασιλιάς παγκόσμιος μονάρχης εγκαθιστά την κατοικία του μαζί με τον στρατό τεσσάρων σωμάτων. Όσοι όμως, μοναχοί, αντίπαλοι βασιλιάδες υπάρχουν στην ανατολική κατεύθυνση, αυτοί πλησιάζουν τον βασιλιά παγκόσμιο μονάρχη και λένε: "Έλα, μεγάλε βασιλιά! Καλώς ήρθες, μεγάλε βασιλιά! Είναι δικό σου, μεγάλε βασιλιά! Καθοδήγησέ μας, μεγάλε βασιλιά". Ο βασιλιάς παγκόσμιος μονάρχης είπε έτσι: "Τα έμβια όντα δεν πρέπει να σκοτώνονται, το μη δοσμένο δεν πρέπει να παίρνεται, δεν πρέπει να υπάρχει λανθασμένη συμπεριφορά στις αισθησιακές ηδονές, δεν πρέπει να λέγονται ψέματα, δεν πρέπει να πίνονται μεθυστικά ποτά, και να τρώτε σύμφωνα με αυτά που έχετε φάει". Όσοι όμως, μοναχοί, αντίπαλοι βασιλιάδες υπάρχουν στην ανατολική κατεύθυνση, αυτοί γίνονται ακόλουθοι του βασιλιά παγκόσμιου μονάρχη.

257. «Τότε, μοναχοί, εκείνο το κόσμημα του τροχού, αφού βυθίστηκε στην ανατολική θάλασσα και βγήκε, κυλά προς τη νότια κατεύθυνση... κ.λπ... αφού βυθίστηκε στη νότια θάλασσα και βγήκε, κυλά προς τη δυτική κατεύθυνση... αφού βυθίστηκε στη δυτική θάλασσα και βγήκε, κυλά προς τη βόρεια κατεύθυνση, και ο βασιλιάς παγκόσμιος μονάρχης ακολουθεί ακριβώς πίσω μαζί με τον στρατό τεσσάρων σωμάτων. Σε όποια περιοχή όμως, μοναχοί, το κόσμημα του τροχού σταματά, εκεί ο βασιλιάς παγκόσμιος μονάρχης εγκαθιστά την κατοικία του μαζί με τον στρατό τεσσάρων σωμάτων.

«Όσοι όμως, μοναχοί, αντίπαλοι βασιλιάδες υπάρχουν στη βόρεια κατεύθυνση, αυτοί πλησιάζουν τον βασιλιά παγκόσμιο μονάρχη και λένε: "Έλα, μεγάλε βασιλιά! Καλώς ήρθες, μεγάλε βασιλιά! Είναι δικό σου, μεγάλε βασιλιά! Καθοδήγησέ μας, μεγάλε βασιλιά". Ο βασιλιάς παγκόσμιος μονάρχης είπε έτσι: "Τα έμβια όντα δεν πρέπει να σκοτώνονται, το μη δοσμένο δεν πρέπει να παίρνεται, δεν πρέπει να υπάρχει λανθασμένη συμπεριφορά στις αισθησιακές ηδονές, δεν πρέπει να λέγονται ψέματα, δεν πρέπει να πίνονται μεθυστικά ποτά· και να τρώτε σύμφωνα με αυτά που έχετε φάει". Όσοι όμως, μοναχοί, αντίπαλοι βασιλιάδες υπάρχουν στη βόρεια κατεύθυνση, αυτοί γίνονται ακόλουθοι του βασιλιά παγκόσμιου μονάρχη.

«Τότε, μοναχοί, εκείνο το κόσμημα του τροχού, αφού κατέκτησε τη γη που περιβάλλεται από τη θάλασσα, αφού επέστρεψε σε εκείνη ακριβώς τη βασιλική πρωτεύουσα, στέκεται στην πύλη του εσωτερικού παλατιού του βασιλιά παγκόσμιου μονάρχη, σαν να ήταν στερεωμένο στον άξονά του, θα έλεγε κανείς, κοσμώντας την πύλη του εσωτερικού παλατιού του βασιλιά παγκόσμιου μονάρχη. Στον βασιλιά παγκόσμιο μονάρχη, μοναχοί, εμφανίζεται ένα τέτοιο κόσμημα του τροχού.

258. «Επιπλέον, μοναχοί, στον βασιλιά παγκόσμιο μονάρχη εμφανίζεται το κόσμημα του ελέφαντα - ολόλευκος, με επτά στηρίγματα, κάτοχος υπερφυσικής δύναμης, ικανός να πετά στον αέρα, ο βασιλιάς των ελεφάντων ονόματι Ουπόσατθα. Αφού τον είδε, η συνείδηση του βασιλιά παγκόσμιου μονάρχη γαλήνεψε: "Εξαίρετο πράγματι, αγαπητέ, είναι αυτό το όχημα ελέφαντα, αν υποβληθεί σε δάμασμα". Τότε, μοναχοί, εκείνο το κόσμημα του ελέφαντα, όπως ακριβώς ένας εξαίρετος ελέφαντας ευγενούς καταγωγής που έχει δαμαστεί καλά για πολύ καιρό, ακριβώς έτσι υποβάλλεται σε δάμασμα. Κάποτε στο παρελθόν, μοναχοί, ο βασιλιάς παγκόσμιος μονάρχης, δοκιμάζοντας αυτό ακριβώς το κόσμημα του ελέφαντα, αφού ανέβηκε σε αυτό την πρωινή περίοδο της ημέρας και αφού ταξίδεψε στη γη που περιβάλλεται από τη θάλασσα, αφού επέστρεψε σε εκείνη ακριβώς τη βασιλική πρωτεύουσα, έφαγε το πρωινό γεύμα. Στον βασιλιά παγκόσμιο μονάρχη, μοναχοί, εμφανίζεται ένα τέτοιο κόσμημα του ελέφαντα.

«Επιπλέον, μοναχοί, στον βασιλιά παγκόσμιο μονάρχη εμφανίζεται το κόσμημα του αλόγου - ολόλευκος, με μαύρο κεφάλι, με χαίτη σαν γρασίδι μούντζα, κάτοχος υπερφυσικής δύναμης, ικανός να πετά στον αέρα, ο βασιλιάς των αλόγων ονόματι Βαλάχακα. Αφού τον είδε, η συνείδηση του βασιλιά παγκόσμιου μονάρχη γαλήνεψε: "Εξαίρετο πράγματι, αγαπητέ, είναι αυτό το όχημα αλόγου, αν υποβληθεί σε δάμασμα". Τότε, μοναχοί, εκείνο το κόσμημα του αλόγου, όπως ακριβώς ένα εξαίρετο άλογο ευγενούς καταγωγής που έχει δαμαστεί καλά για πολύ καιρό, ακριβώς έτσι υποβάλλεται σε δάμασμα. Κάποτε στο παρελθόν, μοναχοί, ο βασιλιάς παγκόσμιος μονάρχης, δοκιμάζοντας αυτό ακριβώς το κόσμημα του αλόγου, αφού ανέβηκε σε αυτό την πρωινή περίοδο της ημέρας και αφού ταξίδεψε στη γη που περιβάλλεται από τη θάλασσα, αφού επέστρεψε σε εκείνη ακριβώς τη βασιλική πρωτεύουσα, έφαγε το πρωινό γεύμα. Στον βασιλιά παγκόσμιο μονάρχη, μοναχοί, εμφανίζεται ένα τέτοιο κόσμημα του αλόγου.

«Επιπλέον, μοναχοί, στον βασιλιά παγκόσμιο μονάρχη εμφανίζεται το κόσμημα του πολύτιμου λίθου. Αυτό είναι ένα πολύτιμο πετράδι βηρύλλιο, όμορφο, γνήσιας ποιότητας, οκτάπλευρο, καλά επεξεργασμένο. Η λάμψη αυτού του κοσμήματος του πολύτιμου λίθου, μοναχοί, εξαπλώνεται γύρω σε απόσταση μιας γιότζανα. Κάποτε στο παρελθόν, μοναχοί, ο βασιλιάς παγκόσμιος μονάρχης, δοκιμάζοντας αυτό ακριβώς το κόσμημα του πολύτιμου λίθου, αφού εξόπλισε τον τετραμερή στρατό και αφού τοποθέτησε τον πολύτιμο λίθο στην κορυφή της σημαίας, ξεκίνησε στο σκοτάδι και την ομίχλη της νύχτας. Όσα χωριά, μοναχοί, υπήρχαν γύρω, αυτά με εκείνο το φως ασχολούνταν με τις εργασίες τους νομίζοντας ότι ήταν μέρα. Στον βασιλιά παγκόσμιο μονάρχη, μοναχοί, εμφανίζεται ένα τέτοιο κόσμημα του πολύτιμου λίθου.

«Επιπλέον, μοναχοί, στον βασιλιά παγκόσμιο μονάρχη εμφανίζεται το κόσμημα της γυναίκας. Αυτή είναι όμορφη, αξιοθέατη, χαριτωμένη, προικισμένη με υπέρτατη ομορφιά χρώματος, ούτε πολύ ψηλή ούτε πολύ κοντή, ούτε πολύ αδύνατη ούτε πολύ παχιά, ούτε πολύ σκούρα ούτε πολύ ανοιχτόχρωμη, έχοντας ξεπεράσει την ανθρώπινη ομορφιά χωρίς να έχει φτάσει τη θεϊκή ομορφιά. Η σωματική επαφή αυτού του κοσμήματος της γυναίκας, μοναχοί, είναι τέτοια, όπως ακριβώς η νιφάδα βαμβακιού ή η νιφάδα βαμβακόφυτου. Τα μέλη αυτού του κοσμήματος της γυναίκας, μοναχοί, είναι ζεστά στο κρύο και δροσερά στη ζέστη. Από το σώμα αυτού του κοσμήματος της γυναίκας, μοναχοί, αναδύεται άρωμα σανδαλόξυλου, και από το στόμα της αναδύεται άρωμα γαλάζιου λωτού. Αυτό το κόσμημα της γυναίκας,

μοναχοί, του βασιλιά παγκόσμιου μονάρχη είναι αυτή που σηκώνεται πρώτη και ξαπλώνει τελευταία, πρόθυμη να υπακούσει, με ευχάριστη συμπεριφορά, με γλυκά λόγια. Αυτό το κόσμημα της γυναίκας, μοναχοί, δεν προδίδει τον βασιλιά παγκόσμιο μονάρχη ούτε με τη σκέψη, πόσο μάλλον με το σώμα; Στον βασιλιά παγκόσμιο μονάρχη, μοναχοί, εμφανίζεται ένα τέτοιο κόσμημα της γυναίκας.

«Επιπλέον, μοναχοί, στον βασιλιά παγκόσμιο μονάρχη εμφανίζεται το κόσμημα του οικοδεσπότη. Σε αυτόν εμφανίζεται ο θεός οφθαλμός γεννημένος από το επακόλουθο πράξης, με τον οποίο βλέπει θησαυρούς είτε με ιδιοκτήτη είτε χωρίς ιδιοκτήτη. Αυτός πλησιάζει τον βασιλιά παγκόσμιο μονάρχη και λέει έτσι: "Να ζεις άνετα, μεγαλειότητα. Εγώ θα κάνω για σένα ό,τι πρέπει να γίνει με τα χρήματα". Κάποτε στο παρελθόν, μοναχοί, ο βασιλιάς παγκόσμιος μονάρχης, δοκιμάζοντας αυτό ακριβώς το κόσμημα του οικοδεσπότη, αφού ανέβηκε σε πλοίο και βυθίστηκε στο ρεύμα στη μέση του ποταμού Γάγγη, είπε στο κόσμημα του οικοδεσπότη: "Έχω ανάγκη, οικοδεσπότη, από χρυσό και ασήμι". "Τότε λοιπόν, μεγάλε βασιλιά, ας πλεύσει το πλοίο σε μια όχθη". "Εδώ ακριβώς, οικοδεσπότη, έχω ανάγκη από χρυσό και ασήμι". Τότε, μοναχοί, εκείνο το κόσμημα του οικοδεσπότη, αφού χάιδεψε το νερό και με τα δύο χέρια και ανέσυρε μια στάμνα γεμάτη χρυσό και ασήμι, είπε στον βασιλιά παγκόσμιο μονάρχη: "Αρκεί αυτό, μεγάλε βασιλιά! Έχει γίνει αυτό, μεγάλε βασιλιά! Έχει τιμηθεί αρκετά, μεγάλε βασιλιά!" Ο βασιλιάς παγκόσμιος μονάρχης είπε έτσι: "Αρκεί αυτό, οικοδεσπότη! Έχει γίνει αυτό, οικοδεσπότη! Έχει τιμηθεί αρκετά, οικοδεσπότη!" Στον βασιλιά παγκόσμιο μονάρχη, μοναχοί, εμφανίζεται ένα τέτοιο κόσμημα του οικοδεσπότη.

«Επιπλέον, μοναχοί, στον βασιλιά παγκόσμιο μονάρχη εμφανίζεται το κόσμημα του συμβούλου - σοφός, έμπειρος, ευφυής, ικανός να κάνει τον βασιλιά παγκόσμιο μονάρχη να προχωρήσει σε ό,τι πρέπει να προχωρήσει, να αποσυρθεί από ό,τι πρέπει να αποσυρθεί, να σταθεί σε ό,τι πρέπει να σταθεί. Αυτός πλησιάζει τον βασιλιά παγκόσμιο μονάρχη και λέει έτσι: "Να ζεις άνετα, μεγαλειότητα. Εγώ θα σε συμβουλευώ". Στον βασιλιά παγκόσμιο μονάρχη, μοναχοί, εμφανίζεται ένα τέτοιο κόσμημα του συμβούλου. Ο βασιλιάς παγκόσμιος μονάρχης, μοναχοί, είναι προικισμένος με αυτά τα επτά κοσμήματα.

259. «Ποιες τέσσερις υπερφυσικές δυνάμεις; Εδώ, μοναχοί, ο βασιλιάς παγκόσμιος μονάρχης είναι όμορφος, ευπαρουσίαστος, χαριτωμένος, προικισμένος με υπέρτατη ομορφιά και λάμψη, πολύ περισσότερο από άλλους ανθρώπους. Ο βασιλιάς παγκόσμιος μονάρχης, μοναχοί, είναι προικισμένος με αυτή την πρώτη υπερφυσική δύναμη.

«Επιπλέον, μοναχοί, ο βασιλιάς παγκόσμιος μονάρχης είναι μακρόβιος, με μεγάλη διάρκεια ζωής, πολύ περισσότερο από άλλους ανθρώπους. Ο βασιλιάς παγκόσμιος μονάρχης, μοναχοί, είναι προικισμένος με αυτή τη δεύτερη υπερφυσική δύναμη.

«Επιπλέον, μοναχοί, ο βασιλιάς παγκόσμιος μονάρχης είναι με λίγες ασθένειες, με λίγες αδιαθεσίες, προικισμένος με ομαλή πέψη, ούτε πολύ κρύα ούτε πολύ ζεστή, πολύ περισσότερο από άλλους ανθρώπους. Ο βασιλιάς παγκόσμιος μονάρχης, μοναχοί, είναι προικισμένος με αυτή την τρίτη υπερφυσική δύναμη.

«Επιπλέον, μοναχοί, ο βασιλιάς παγκόσμιος μονάρχης είναι αγαπητός και ευχάριστος στους βραχμάνους και τους οικοδεσπότες. Όπως, μοναχοί, ένας πατέρας είναι αγαπητός και ευχάριστος στα παιδιά του, ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, ο

βασιλιάς παγκόσμιος μονάρχης είναι αγαπητός και ευχάριστος στους βραχμάνους και τους οικοδεσπότες. Και στον βασιλιά παγκόσμιο μονάρχη, μοναχοί, οι βραχμάνοι και οι οικοδεσπότες είναι αγαπητοί και ευχάριστοι. Όπως, μοναχοί, τα παιδιά είναι αγαπητά και ευχάριστα στον πατέρα, ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, και στον βασιλιά παγκόσμιο μονάρχη οι βραχμάνοι και οι οικοδεσπότες είναι αγαπητοί και ευχάριστοι.

«Κάποτε στο παρελθόν, μοναχοί, ο βασιλιάς παγκόσμιος μονάρχης αναχώρησε για τον κήπο με τον στρατό τεσσάρων σωμάτων. Τότε, μοναχοί, οι βραχμάνοι και οι οικοδεσπότες πλησίασαν τον βασιλιά παγκόσμιο μονάρχη και είπαν: 'Χωρίς βιασύνη, μεγαλειότητα, πήγαινε, ώστε να σε βλέπουμε περισσότερη ώρα'. Και ο βασιλιάς παγκόσμιος μονάρχης, μοναχοί, απευθύνθηκε στον αμαξηλάτη: 'Χωρίς βιασύνη, αμαξηλάτη, οδήγησε, ώστε να με βλέπουν οι βραχμάνοι και οι οικοδεσπότες περισσότερη ώρα'. Ο βασιλιάς παγκόσμιος μονάρχης, μοναχοί, είναι προικισμένος με αυτή την τέταρτη υπερφυσική δύναμη. Ο βασιλιάς παγκόσμιος μονάρχης, μοναχοί, είναι προικισμένος με αυτές τις τέσσερις υπερφυσικές δυνάμεις.

«Τι νομίζετε, μοναχοί, θα βίωνε άραγε ο βασιλιάς παγκόσμιος μονάρχης προικισμένος με αυτά τα επτά κοσμήματα και αυτές τις τέσσερις υπερφυσικές δυνάμεις, εξαιτίας αυτών ευτυχία και ευαρέσκεια;» «Ακόμη και με ένα μόνο κόσμημα προικισμένος, σεβάσμιε κύριε, ο βασιλιάς παγκόσμιος μονάρχης θα βίωνε εξαιτίας αυτού ευτυχία και ευαρέσκεια, τι να πει κανείς για επτά κοσμήματα και τέσσερις υπερφυσικές δυνάμεις;»

260. Τότε ο Ευλογημένος, αφού πήρε μια μικρή πέτρα στο μέγεθος της παλάμης, απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Τι νομίζετε, μοναχοί, ποιο άραγε είναι μεγαλύτερο - αυτή η μικρή πέτρα στο μέγεθος της παλάμης που πήρα εγώ, ή τα Ιμαλάια, ο βασιλιάς των βουνών;» «Αυτή είναι ασήμαντη, σεβάσμιε κύριε, η μικρή πέτρα στο μέγεθος της παλάμης που πήρε ο Ευλογημένος· σε σύγκριση με τα Ιμαλάια, τον βασιλιά των βουνών, δεν φτάνει ούτε σε υπολογισμό· δεν φτάνει ούτε σε κλάσμα· δεν φτάνει ούτε σε σύγκριση». «Ακριβώς με τον ίδιο τρόπο, μοναχοί, η ευτυχία και η ευαρέσκεια που βιώνει ένας βασιλιάς παγκόσμιος μονάρχης προικισμένος με επτά κοσμήματα και τέσσερις υπερφυσικές δυνάμεις εξαιτίας αυτών, σε σύγκριση με τη θεία ευδαιμονία δεν φτάνει ούτε σε υπολογισμό· δεν φτάνει ούτε σε κλάσμα· δεν φτάνει ούτε σε σύγκριση».

«Αυτός λοιπόν ο σοφός, μοναχοί, αν κάποτε μετά από ένα μεγάλο χρονικό διάστημα φτάσει στην ανθρώπινη ύπαρξη, σε εκείνες τις υψηλές οικογένειες - σε οικογένεια πλούσιων πολεμιστών ή σε οικογένεια πλούσιων βραχμάνων ή σε οικογένεια πλούσιων οικοδεσποτών, σε τέτοια οικογένεια επαναγεννιέται, πλούσια, με μεγάλο πλούτο, με μεγάλα αγαθά, με άφθονο χρυσό και ασήμι, με άφθονα περιουσιακά στοιχεία και εξοπλισμό, με άφθονα χρήματα και σιτηρά. Και αυτός είναι όμορφος, ευπαρουσίαστος, χαριτωμένος, προικισμένος με υπέρτατη ομορφιά και λάμψη, αποδέκτης τροφής, ροφήματος, ενδύματος, οχήματος, στεφανιών, αρωμάτων και αλοιφών, κρεβατιού, καταλύματος και φωτισμού. Αυτός συμπεριφέρεται με καλή σωματική συμπεριφορά, συμπεριφέρεται με καλή λεκτική συμπεριφορά, συμπεριφέρεται με καλή νοητική συμπεριφορά. Αυτός, αφού συμπεριφέρθηκε με καλή σωματική συμπεριφορά, αφού συμπεριφέρθηκε με καλή λεκτική συμπεριφορά, αφού συμπεριφέρθηκε με καλή νοητική συμπεριφορά, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο.

Όπως, μοναχοί, ένας απατεώνας των ζαριών με την πρώτη κιόλας νίκη θα αποκτούσε μεγάλο σύνολο πλούτου· μικρή είναι αυτή, μοναχοί, η νίκη, που εκείνος ο απατεώνας των ζαριών με την πρώτη κιόλας νίκη θα αποκτούσε μεγάλο σύνολο πλούτου. Αλλά αυτή ακριβώς είναι μεγαλύτερη νίκη από εκείνη, που ο σοφός αφού συμπεριφέρθηκε με καλή σωματική συμπεριφορά, αφού συμπεριφέρθηκε με καλή λεκτική συμπεριφορά, αφού συμπεριφέρθηκε με καλή νοητική συμπεριφορά, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο επαναγεννιέται στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο. Αυτό, μοναχοί, είναι το ολοκληρωμένο και πλήρες επίπεδο του σοφού».

Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Οι μοναχοί, ευχαριστημένοι, αγαλλίασαν με τα λόγια του Ευλογημένου.

Τέλος της ομιλίας Μπαλαπαντίτα, ένατη.

10. Η ομιλία για τους θεϊκούς αγγελιοφόρους

261. Έτσι έχω ακούσει - Κάποτε ο Ευλογημένος διέμενε στη Σαβάτθι, στο άλσος του Τζέτα, στο μοναστήρι του Ανάθαπίντικα. Εκεί ο Ευλογημένος απευθύνθηκε στους μοναχούς: «Μοναχοί». «Σεβάσμιε κύριε», απάντησαν εκείνοι οι μοναχοί στον Ευλογημένο. Ο Ευλογημένος είπε αυτό:

«Όπως, μοναχοί, δύο σπίτια με πόρτες αντικριστά· εκεί ένας άνθρωπος με καλή όραση, στεκόμενος στη μέση, θα έβλεπε ανθρώπους να μπαίνουν στο σπίτι και να βγαίνουν, να περπατούν πέρα-δώθε και να τριγυρίζουν· ακριβώς έτσι εγώ, μοναχοί, με τον θείο οφθαλμό, καθαρό, που υπερβαίνει τον ανθρώπινο, βλέπω τα όντα να πεθαίνουν και να ξαναγεννιούνται, κατώτερα και ανώτερα, όμορφα και άσχημα, σε καλούς και κακούς προορισμούς· κατανοώ τα όντα που επαναγεννιούνται σύμφωνα με τις πράξεις τους - «Αυτά τα αξιοσέβαστα όντα, βεβαίως, διακατέχονται από καλή σωματική συμπεριφορά, διακατέχονται από καλή λεκτική συμπεριφορά, διακατέχονται από καλή νοητική συμπεριφορά, δεν συκοφαντούν τους ευγενείς, έχουν ορθές απόψεις, αναλαμβάνουν πράξεις βασισμένες σε ορθές απόψεις· αυτοί, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο, έχουν γεννηθεί στον καλότυχο κόσμο, στον ευδαιμονικό κόσμο. Ενώ αυτά τα αξιοσέβαστα όντα διακατέχονται από καλή σωματική συμπεριφορά, διακατέχονται από καλή λεκτική συμπεριφορά, διακατέχονται από καλή νοητική συμπεριφορά, δεν συκοφαντούν τους ευγενείς, έχουν ορθές απόψεις, αναλαμβάνουν πράξεις βασισμένες σε ορθές απόψεις· αυτοί, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο, έχουν γεννηθεί μεταξύ των ανθρώπων. Αυτά τα αξιοσέβαστα όντα, βεβαίως, διακατέχονται από κακή σωματική συμπεριφορά, διακατέχονται από κακή λεκτική συμπεριφορά, διακατέχονται από κακή νοητική συμπεριφορά, συκοφαντούν τους ευγενείς, έχουν λανθασμένες απόψεις, αναλαμβάνουν πράξεις βασισμένες σε λανθασμένες απόψεις· αυτοί, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο, έχουν γεννηθεί στη σφαίρα των φαντασμάτων. Ενώ αυτά τα αξιοσέβαστα όντα διακατέχονται από κακή σωματική συμπεριφορά, διακατέχονται από κακή λεκτική συμπεριφορά, διακατέχονται από κακή νοητική συμπεριφορά, συκοφαντούν τους ευγενείς, έχουν λανθασμένες απόψεις, αναλαμβάνουν πράξεις βασισμένες σε λανθασμένες απόψεις· αυτοί, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο, έχουν γεννηθεί στο ζωικό βασίλειο. Ενώ αυτά τα αξιοσέβαστα όντα διακατέχονται από κακή σωματική συμπεριφορά, διακατέχονται από κακή λεκτική συμπεριφορά, διακατέχονται από κακή νοητική

συμπεριφορά, συκοφαντούν τους ευγενείς, έχουν λανθασμένες απόψεις, αναλαμβάνουν πράξεις βασισμένες σε λανθασμένες απόψεις· αυτοί, με την κατάρρευση του σώματος κατά τον θάνατο, έχουν γεννηθεί στον κόσμο της αθλιότητας, στον κακότυχο κόσμο, στον κόσμο του ξεπεσμού, στην κόλαση».

262. Αυτόν, μοναχοί, οι φύλακες της κόλασης, αφού τον πιάσουν από τα δύο χέρια, τον παρουσιάζουν στον βασιλιά Γιάμα - «Αυτός ο άνθρωπος, μεγαλειότατε, είναι ασεβής προς τη μητέρα, ασεβής προς τον πατέρα, ασεβής προς τους ασκητές, ασεβής προς τους βραχμάνους, δεν τιμά τους πρεσβύτερους της οικογένειας. Ας του επιβάλει η μεγαλειότητά σας τιμωρία». Αυτόν, μοναχοί, ο βασιλιάς Γιάμα ανακρίνει, εξετάζει και νουθετεί σχετικά με τον πρώτο θεϊκό αγγελιοφόρο - «Άνθρωπε, δεν είδες μεταξύ των ανθρώπων τον πρώτο θεϊκό αγγελιοφόρο να εμφανίζεται;» Αυτός λέει τα εξής: «Δεν είδα, σεβάσμιε κύριε».

Αυτόν, μοναχοί, ο βασιλιάς Γιάμα λέει έτσι - «Άνθρωπε, δεν είδες μεταξύ των ανθρώπων ένα μικρό αγόρι, βρέφος, ξαπλωμένο ανάσκελα, βυθισμένο στα δικά του ούρα και περιττώματα;» Αυτός λέει τα εξής: «Είδα, σεβάσμιε κύριε».

Αυτόν, μοναχοί, ο βασιλιάς Γιάμα λέει έτσι - «Άνθρωπε, σε σένα που είσαι νοήμων, μνήμων και ηλικιωμένος, δεν ήρθε αυτή η σκέψη: Κι εγώ πράγματι είμαι υποκείμενος στη γέννηση, δεν έχω ξεπεράσει τη γέννηση. Ας κάνω λοιπόν το καλό με το σώμα, την ομιλία και τον νου;» Αυτός λέει τα εξής: «Δεν μπόρεσα, σεβάσμιε κύριε, ήμουν αμελής, σεβάσμιε κύριε».

Αυτόν, μοναχοί, ο βασιλιάς Γιάμα λέει έτσι - «Άνθρωπε, λόγω της αμέλειάς σου δεν έκανες το καλό με το σώμα, την ομιλία και τον νου. Πράγματι, άνθρωπε, θα σου κάνουν όπως κάνουν στον αμελή. Αυτή όμως η κακόβουλη πράξη σου δεν έγινε ούτε από τη μητέρα, ούτε από τον πατέρα, ούτε από τον αδελφό, ούτε από την αδελφή, ούτε από φίλους και συμβούλους, ούτε από συγγενείς και ομαίμους, ούτε από ασκητές και βραχμάνους, ούτε από θεότητες· από σένα έγινε αυτή η κακόβουλη πράξη, εσύ θα βιώσεις το αποτέλεσμα της».

263. Αυτόν, μοναχοί, ο βασιλιάς Γιάμα, αφού τον ανέκρινε, τον εξέτασε και τον νουθέτησε σχετικά με τον πρώτο θεϊκό αγγελιοφόρο, τον ανακρίνει, τον εξετάζει και τον νουθετεί σχετικά με τον δεύτερο θεϊκό αγγελιοφόρο - «Άνθρωπε, δεν είδες μεταξύ των ανθρώπων τον δεύτερο θεϊκό αγγελιοφόρο να εμφανίζεται;» Αυτός λέει τα εξής: «Δεν είδα, σεβάσμιε κύριε».

Αυτόν, μοναχοί, ο βασιλιάς Γιάμα λέει έτσι - «Άνθρωπε, δεν είδες μεταξύ των ανθρώπων γυναίκα ή άνδρα γηραιό, κυρτωμένο σαν τη δοκό στέγης, λυγισμένο, στηριζόμενο σε μπαστούνι, τρεμάμενο καθώς περπατάει, άρρωστο, με τη νιότη του χαμένη, με σπασμένα δόντια, με γκρίζα μαλλιά, με αραιά μαλλιά, με φαλακρό κεφάλι, με ρυτίδες, με σώμα γεμάτο κηλίδες;» Αυτός λέει τα εξής: «Είδα, σεβάσμιε κύριε».

Αυτόν, μοναχοί, ο βασιλιάς Γιάμα λέει έτσι - «Άνθρωπε, σε σένα που είσαι νοήμων, μνήμων και ηλικιωμένος, δεν ήρθε αυτή η σκέψη: Κι εγώ πράγματι είμαι υποκείμενος στο γήρας, δεν έχω ξεπεράσει το γήρας. Ας κάνω λοιπόν το καλό με το σώμα, την ομιλία και τον νου;» Αυτός λέει τα εξής: «Δεν μπόρεσα, σεβάσμιε κύριε, ήμουν αμελής, σεβάσμιε κύριε».

Αυτόν, μοναχοί, ο βασιλιάς Γιάμα λέει έτσι - «Άνθρωπε, λόγω της αμέλειάς σου δεν έκανες το καλό με το σώμα, την ομιλία και τον νου. Πράγματι, άνθρωπε, θα σου

κάνουν όπως κάνουν στον αμελή. Αυτή όμως η κακόβουλη πράξη σου δεν έγινε ούτε από τη μητέρα, ούτε από τον πατέρα, ούτε από τον αδελφό, ούτε από την αδελφή, ούτε από φίλους και συμβούλους, ούτε από συγγενείς και ομαίμους, ούτε από ασκητές και βραχμάνους, ούτε από θεότητες· από σένα έγινε αυτή η κακόβουλη πράξη, εσύ θα βιώσεις το αποτέλεσμα της».

264. Αυτόν, μοναχοί, ο βασιλιάς Γιάμα, αφού τον ανέκρινε, τον εξέτασε και τον νουθέτησε σχετικά με τον δεύτερο θεϊκό αγγελιοφόρο, τον ανακρίνει, τον εξετάζει και τον νουθετεί σχετικά με τον τρίτο θεϊκό αγγελιοφόρο - «Άνθρωπε, δεν είδες μεταξύ των ανθρώπων τον τρίτο θεϊκό αγγελιοφόρο να εμφανίζεται;» Αυτός λέει τα εξής: «Δεν είδα, σεβάσμιε κύριε».

Αυτόν, μοναχοί, ο βασιλιάς Γιάμα λέει έτσι - «Άνθρωπε, δεν είδες μεταξύ των ανθρώπων γυναίκα ή άνδρα άρρωστο, που υποφέρει, βαριά ασθενή, ξαπλωμένο στα δικά του ούρα και περιττώματα, βυθισμένο σε αυτά, που σηκώνεται από άλλους και ξαπλώνεται από άλλους;» Αυτός λέει τα εξής: «Είδα, σεβάσμιε κύριε».

Αυτόν, μοναχοί, ο βασιλιάς Γιάμα λέει έτσι - «Άνθρωπε, σε σένα που είσαι νοήμων, μνήμων και ηλικιωμένος, δεν ήρθε αυτή η σκέψη: Κι εγώ πράγματι είμαι υποκείμενος στην ασθένεια, δεν έχω ξεπεράσει την ασθένεια. Ας κάνω λοιπόν το καλό με το σώμα, την ομιλία και τον νου;» Αυτός λέει τα εξής: «Δεν μπόρεσα, σεβάσμιε κύριε, ήμουν αμελής, σεβάσμιε κύριε».

Αυτόν, μοναχοί, ο βασιλιάς Γιάμα λέει έτσι - «Άνθρωπε, λόγω της αμέλειάς σου δεν έκανες το καλό με το σώμα, την ομιλία και τον νου. Πράγματι, άνθρωπε, θα σου κάνουν όπως κάνουν στον αμελή. Αυτή όμως η κακόβουλη πράξη σου δεν έγινε ούτε από τη μητέρα, ούτε από τον πατέρα, ούτε από τον αδελφό, ούτε από την αδελφή, ούτε από φίλους και συμβούλους, ούτε από συγγενείς και ομαίμους, ούτε από ασκητές και βραχμάνους, ούτε από θεότητες· από σένα έγινε αυτή η κακόβουλη πράξη, εσύ θα βιώσεις το αποτέλεσμα της».

265. Αυτόν, μοναχοί, ο βασιλιάς Γιάμα, αφού τον ανέκρινε, τον εξέτασε και τον νουθέτησε σχετικά με τον τρίτο θεϊκό αγγελιοφόρο, τον ανακρίνει, τον εξετάζει και τον νουθετεί σχετικά με τον τέταρτο θεϊκό αγγελιοφόρο - «Άνθρωπε, δεν είδες μεταξύ των ανθρώπων τον τέταρτο θεϊκό αγγελιοφόρο να εμφανίζεται;» Αυτός λέει τα εξής: «Δεν είδα, σεβάσμιε κύριε».

Αυτόν, μοναχοί, ο βασιλιάς Γιάμα λέει έτσι - «Άνθρωπε, δεν είδες μεταξύ των ανθρώπων τους βασιλιάδες να πιάνουν έναν κλέφτη, έναν κακοποιό, και να του επιβάλλουν διάφορα βασανιστήρια - τον μαστιγώνουν με μαστίγια, τον χτυπούν με βέργες, τον χτυπούν με ρόπαλα, του κόβουν το χέρι, του κόβουν το πόδι, του κόβουν χέρια και πόδια, του κόβουν το αυτί, του κόβουν τη μύτη, του κόβουν αυτιά και μύτη, του κάνουν το βασανιστήριο του καυτού χυλού, του κάνουν το βασανιστήριο του κοχυλιού, του κάνουν το βασανιστήριο του στόματος του Ράχου, του κάνουν το βασανιστήριο του φλεγόμενου στεφανιού, του κάνουν το βασανιστήριο του φλεγόμενου χεριού, του κάνουν το βασανιστήριο των λωρίδων χόρτου, του κάνουν το βασανιστήριο του φλοιώδους ενδύματος, του κάνουν το βασανιστήριο της αντιλόπης, του κάνουν το βασανιστήριο του αγκιστριού κρέατος, του κάνουν το βασανιστήριο του νομίσματος, του κάνουν το βασανιστήριο του καυστικού τριψίματος, του κάνουν το βασανιστήριο του περιστρεφόμενου πασσάλου, του

κάνουν το βασανιστήριο του αχυρένιου καθίσματος, τον περιχύνουν με καυτό λάδι, τον δίνουν στα σκυλιά να τον φάνε, τον καρφώνουν ζωντανό σε παλούκι, του κόβουν το κεφάλι με σπαθί;» Αυτός λέει τα εξής: «Είδα, σεβάσμιε κύριε».

Αυτόν, μοναχοί, ο βασιλιάς Γιάμα λέει έτσι - «Άνθρωπε, σε σένα που είσαι νοήμων, μνήμων και ηλικιωμένος, δεν ήρθε αυτή η σκέψη: Όσοι, λένε, κύριοι, κάνουν κακόβουλες πράξεις, σε αυτούς στην παρούσα ζωή επιβάλλονται τέτοια διάφορα βασανιστήρια, πόσο μάλλον στην επόμενη ζωή! Ας κάνω λοιπόν το καλό με το σώμα, την ομιλία και τον νου;» Αυτός λέει τα εξής: «Δεν μπόρεσα, σεβάσμιε κύριε, ήμουν αμελής, σεβάσμιε κύριε».

Αυτόν, μοναχοί, ο βασιλιάς Γιάμα λέει έτσι - «Άνθρωπε, λόγω της αμέλειάς σου δεν έκανες το καλό με το σώμα, την ομιλία και τον νου. Πράγματι, άνθρωπε, θα σου κάνουν όπως κάνουν στον αμελή. Αυτή όμως η κακόβουλη πράξη σου δεν έγινε ούτε από τη μητέρα, ούτε από τον πατέρα, ούτε από τον αδελφό, ούτε από την αδελφή, ούτε από φίλους και συμβούλους, ούτε από συγγενείς και ομαίμους, ούτε από ασκητές και βραχμάνους, ούτε από θεότητες· από σένα έγινε αυτή η κακόβουλη πράξη, εσύ θα βιώσεις το αποτέλεσμα της».

266. Αυτόν, μοναχοί, ο βασιλιάς Γιάμα, αφού τον ανέκρινε, τον εξέτασε και τον νουθέτησε σχετικά με τον τέταρτο θεϊκό αγγελιοφόρο, τον ανακρίνει, τον εξετάζει και τον νουθετεί σχετικά με τον πέμπτο θεϊκό αγγελιοφόρο - «Άνθρωπε, δεν είδες μεταξύ των ανθρώπων τον πέμπτο θεϊκό αγγελιοφόρο να εμφανίζεται;» Αυτός λέει τα εξής: «Δεν είδα, σεβάσμιε κύριε».

Αυτόν, μοναχοί, ο βασιλιάς Γιάμα λέει έτσι - «Άνθρωπε, δεν είδες μεταξύ των ανθρώπων γυναίκα ή άνδρα νεκρό μία ημέρα ή νεκρό δύο ημέρες ή νεκρό τρεις ημέρες, φουσκωμένο, μελανιασμένο, γεμάτο πύον;» Αυτός λέει τα εξής: «Είδα, σεβάσμιε κύριε».

Αυτόν, μοναχοί, ο βασιλιάς Γιάμα λέει έτσι - «Άνθρωπε, σε σένα που είσαι νοήμων, μνήμων και ηλικιωμένος, δεν ήρθε αυτή η σκέψη: Κι εγώ πράγματι είμαι υποκείμενος στον θάνατο, δεν έχω ξεπεράσει τον θάνατο. Ας κάνω λοιπόν το καλό με το σώμα, την ομιλία και τον νου;» Αυτός λέει τα εξής: «Δεν μπόρεσα, σεβάσμιε κύριε, ήμουν αμελής, σεβάσμιε κύριε».

Αυτόν, μοναχοί, ο βασιλιάς Γιάμα λέει έτσι - «Άνθρωπε, λόγω της αμέλειάς σου δεν έκανες το καλό με το σώμα, την ομιλία και τον νου. Πράγματι, άνθρωπε, θα σου κάνουν όπως κάνουν στον αμελή. Αυτή όμως η κακόβουλη πράξη σου δεν έγινε ούτε από τη μητέρα, ούτε από τον πατέρα, ούτε από τον αδελφό, ούτε από την αδελφή, ούτε από φίλους και συμβούλους, ούτε από συγγενείς και ομαίμους, ούτε από ασκητές και βραχμάνους, ούτε από θεότητες· από σένα έγινε αυτή η κακόβουλη πράξη, εσύ θα βιώσεις το αποτέλεσμα της».

267. Αυτόν, μοναχοί, ο βασιλιάς Γιάμα, αφού τον ανέκρινε, τον εξέτασε και τον νουθέτησε σχετικά με τον πέμπτο θεϊκό αγγελιοφόρο, σιωπά. Αυτόν, μοναχοί, οι φύλακες της κόλασης του κάνουν το βασανιστήριο που ονομάζεται πενταπλό δέσιμο - καρφώνουν πυρακτωμένο σιδερένιο καρφί στο χέρι, καρφώνουν πυρακτωμένο σιδερένιο καρφί στο δεύτερο χέρι, καρφώνουν πυρακτωμένο σιδερένιο καρφί στο πόδι, καρφώνουν πυρακτωμένο σιδερένιο καρφί στο δεύτερο πόδι, καρφώνουν πυρακτωμένο σιδερένιο καρφί στη μέση του στήθους. Αυτός εκεί βιώνει οδυνηρά,

έντονα, σκληρά, δριμέα αισθήματα, και δεν πεθαίνει μέχρι να εξαντληθεί εκείνη η κακόβουλη πράξη. Αυτόν, μοναχοί, οι φύλακες της κόλασης, αφού τον ξαπλώσουν, τον πελεκούν με τσεκούρια... κ.λπ... αυτόν, μοναχοί, οι φύλακες της κόλασης, αφού τον πιάσουν με τα πόδια προς τα πάνω και το κεφάλι προς τα κάτω, τον πελεκούν με σκεπάρνια... κ.λπ... αυτόν, μοναχοί, οι φύλακες της κόλασης, αφού τον ζέψουν σε άρμα, τον σέρνουν μπρος και πίσω πάνω σε γη φλεγόμενη, αναμμένη, ολόφωτη... κ.λπ... αυτόν, μοναχοί, οι φύλακες της κόλασης τον ανεβάζουν και τον κατεβάζουν σε μεγάλο βουνό από αναμμένα κάρβουνα, φλεγόμενο, αναμμένο, ολόφωτο... κ.λπ... αυτόν, μοναχοί, οι φύλακες της κόλασης, αφού τον πιάσουν με τα πόδια προς τα πάνω και το κεφάλι προς τα κάτω, τον ρίχνουν σε πυρακτωμένο χάλκινο καζάνι, φλεγόμενο, αναμμένο, ολόφωτο. Αυτός εκεί βράζει βγάζοντας αφρό. Αυτός εκεί, βράζοντας και βγάζοντας αφρό, μια πηγαίνει προς τα πάνω, μια πηγαίνει προς τα κάτω, μια πηγαίνει οριζοντίως. Αυτός εκεί βιώνει οδυνηρά, έντονα, σκληρά, δριμέα αισθήματα, και δεν πεθαίνει μέχρι να εξαντληθεί εκείνη η κακόβουλη πράξη. Αυτόν, μοναχοί, οι φύλακες της κόλασης τον ρίχνουν στη μεγάλη κόλαση. Αυτή όμως, μοναχοί, η μεγάλη κόλαση -

«Τετράγωνη με τέσσερις πόρτες, χωρισμένη σε μέρη και μετρημένη· περιτριγυρισμένη από σιδερένιο τοίχο, σκεπασμένη με σίδηρο.

«Το έδαφός της είναι σιδερένιο, φλεγόμενο, γεμάτο θερμότητα· εκατό γιότζανα ολόγυρα, έχοντας εξαπλωθεί, παραμένει για πάντα».

268. «Σε εκείνη τη μεγάλη κόλαση, μοναχοί, η φλόγα σηκώνεται από τον ανατολικό τοίχο και χτυπά στον δυτικό τοίχο, η φλόγα σηκώνεται από τον δυτικό τοίχο και χτυπά στον ανατολικό τοίχο, η φλόγα σηκώνεται από τον βόρειο τοίχο και χτυπά στον νότιο τοίχο, η φλόγα σηκώνεται από τον νότιο τοίχο και χτυπά στον βόρειο τοίχο, η φλόγα σηκώνεται από κάτω και χτυπά πάνω, η φλόγα σηκώνεται από πάνω και χτυπά κάτω. Αυτός εκεί βιώνει οδυνηρά, έντονα, σκληρά, δριμέα αισθήματα, και δεν πεθαίνει μέχρι να εξαντληθεί εκείνη η κακόβουλη πράξη.

«Μοναχοί, έρχεται ο καιρός, που κάποτε μετά από ένα μεγάλο χρονικό διάστημα, η ανατολική πύλη εκείνης της μεγάλης κόλασης ανοίγει. Αυτός εκεί τρέχει με γρήγορη ταχύτητα. Καθώς αυτός τρέχει με γρήγορη ταχύτητα, καίγεται η επιδερμίδα του, καίγεται το δέρμα του, καίγεται η σάρκα του, καίγονται οι τένοντές του, τα οστά του καπνίζουν, και όταν σηκώνεται είναι ακριβώς το ίδιο. Και όταν, μοναχοί, αυτός φτάνει κοντά, τότε εκείνη η πύλη κλείνει. Αυτός εκεί βιώνει οδυνηρά, έντονα, σκληρά, δριμέα αισθήματα, και δεν πεθαίνει μέχρι να εξαντληθεί εκείνη η κακόβουλη πράξη.

«Μοναχοί, έρχεται ο καιρός, που κάποτε μετά από ένα μεγάλο χρονικό διάστημα, η δυτική πύλη εκείνης της μεγάλης κόλασης ανοίγει... κ.λπ... η βόρεια πύλη ανοίγει... κ.λπ... η νότια πύλη ανοίγει. Αυτός εκεί τρέχει με γρήγορη ταχύτητα. Καθώς αυτός τρέχει με γρήγορη ταχύτητα, καίγεται η επιδερμίδα του, καίγεται το δέρμα του, καίγεται η σάρκα του, καίγονται οι τένοντές του, τα οστά του καπνίζουν, και όταν σηκώνεται είναι ακριβώς το ίδιο. Και όταν, μοναχοί, αυτός φτάνει κοντά, τότε εκείνη η πύλη κλείνει. Αυτός εκεί βιώνει οδυνηρά, έντονα, σκληρά, δριμέα αισθήματα, και δεν πεθαίνει μέχρι να εξαντληθεί εκείνη η κακόβουλη πράξη.

«Μοναχοί, έρχεται ο καιρός, που κάποτε μετά από ένα μεγάλο χρονικό διάστημα, η ανατολική πύλη εκείνης της μεγάλης κόλασης ανοίγει. Αυτός εκεί τρέχει με γρήγορη ταχύτητα. Καθώς αυτός τρέχει με γρήγορη ταχύτητα, καίγεται η επιδερμίδα του, καίγεται το δέρμα του, καίγεται η σάρκα του, καίγονται οι τένοντές του, τα οστά του καπνίζουν, και όταν σηκώνεται είναι ακριβώς το ίδιο. Αυτός βγαίνει από εκείνη την πύλη.

269. «Σε άμεση εγγύτητα με εκείνη τη μεγάλη κόλαση, μοναχοί, υπάρχει μια μεγάλη κόλαση περιττωμάτων. Αυτός πέφτει εκεί. Σε εκείνη την κόλαση περιττωμάτων, μοναχοί, έμβια όντα με στόματα σαν βελόνες κόβουν την επιδερμίδα, αφού κόψουν την επιδερμίδα κόβουν τη σάρκα, αφού κόψουν τη σάρκα κόβουν το κρέας, αφού κόψουν το κρέας κόβουν τους τένοντες, αφού κόψουν τους τένοντες κόβουν τα οστά, αφού κόψουν τα οστά τρώνε τον μυελό των οστών. Αυτός εκεί βιώνει οδυνηρά, έντονα, σκληρά, δριμέα αισθήματα, και δεν πεθαίνει μέχρι να εξαντληθεί εκείνη η κακόβουλη πράξη.

«Σε άμεση εγγύτητα με εκείνη την κόλαση περιττωμάτων, μοναχοί, υπάρχει μια μεγάλη κόλαση αναμμένων καρβούνων. Αυτός πέφτει εκεί. Αυτός εκεί βιώνει οδυνηρά, έντονα, σκληρά, δριμέα αισθήματα, και δεν πεθαίνει μέχρι να εξαντληθεί εκείνη η κακόβουλη πράξη.

«Σε άμεση εγγύτητα με εκείνη την κόλαση αναμμένων καρβούνων, μοναχοί, υπάρχει ένα μεγάλο δάσος σιμπαλί που υψώνεται μια γιότζανα προς τα πάνω, με αγκάθια δεκαέξι δακτύλων, φλεγόμενο, αναμμένο, ολόφωτο. Εκεί τον ανεβάζουν και τον κατεβάζουν. Αυτός εκεί βιώνει οδυνηρά, έντονα, σκληρά, δριμέα αισθήματα, και δεν πεθαίνει μέχρι να εξαντληθεί εκείνη η κακόβουλη πράξη.

«Σε άμεση εγγύτητα με εκείνο το δάσος σιμπαλί, μοναχοί, υπάρχει ένα μεγάλο δάσος με φύλλα σαν σπαθιά. Αυτός εισέρχεται εκεί. Τα φύλλα του, κινούμενα από τον άνεμο, πέφτοντας του κόβουν το χέρι, του κόβουν το πόδι, του κόβουν χέρια και πόδια, του κόβουν το αυτί, του κόβουν τη μύτη, του κόβουν αυτιά και μύτη. Αυτός εκεί βιώνει οδυνηρά, έντονα, σκληρά, δριμέα αισθήματα, και δεν πεθαίνει μέχρι να εξαντληθεί εκείνη η κακόβουλη πράξη.

«Σε άμεση εγγύτητα με εκείνο το δάσος με φύλλα σαν σπαθιά, μοναχοί, υπάρχει ένας μεγάλος ποταμός με καυστικό νερό. Αυτός πέφτει εκεί. Αυτός εκεί παρασύρεται με το ρεύμα, παρασύρεται αντίθετα στο ρεύμα, παρασύρεται και με το ρεύμα και αντίθετα στο ρεύμα. Αυτός εκεί βιώνει οδυνηρά, έντονα, σκληρά, δριμέα αισθήματα, και δεν πεθαίνει μέχρι να εξαντληθεί εκείνη η κακόβουλη πράξη.

270. Αυτόν, μοναχοί, οι φύλακες της κόλασης, αφού τον ανέσυραν με αγκίστρι και τον τοποθέτησαν στη στεριά, είπαν έτσι: «Άνθρωπε, τι ποθείς;» Αυτός λέει τα εξής: «Πεινώ, σεβάσμιε κύριε». Αυτόν, μοναχοί, οι φύλακες της κόλασης, αφού ανοίξουν το στόμα του με πυρακτωμένη σιδερένια σούβλα, φλεγόμενη, αναμμένη, ολόφωτη, ρίχνουν στο στόμα του πυρακτωμένη σιδερένια σφαίρα, φλεγόμενη, αναμμένη, ολόφωτη. Αυτή καίει τα χείλη του, καίει το στόμα του, καίει τον λαιμό του, καίει το στήθος του, και παίρνοντας μαζί τα έντερα και τα εντόσθια βγαίνει από κάτω. Αυτός εκεί βιώνει οδυνηρά, έντονα, σκληρά, δριμέα αισθήματα, και δεν πεθαίνει μέχρι να εξαντληθεί εκείνη η κακόβουλη πράξη.

Αυτόν, μοναχοί, οι φύλακες της κόλασης είπαν έτσι: «Ἄνθρωπε, τι ποθείς;» Αυτός λέει τα εξής: «Διψώ, σεβάσμιε κύριε». Αυτόν, μοναχοί, οι φύλακες της κόλασης, αφού ανοίξουν το στόμα του με πυρακτωμένη σιδερένια σούβλα, φλεγόμενη, αναμμένη, ολόφωτη, χύνουν στο στόμα του πυρακτωμένο χαλκό, φλεγόμενο, αναμμένο, ολόφωτο. Αυτός καίει τα χείλη του, καίει το στόμα του, καίει τον λαιμό του, καίει το στήθος του, και παίρνοντας μαζί τα έντερα και τα εντόσθια βγαίνει από κάτω. Αυτός εκεί βιώνει οδυνηρά, έντονα, σκληρά, δριμέα αισθήματα, και δεν πεθαίνει μέχρι να εξαντληθεί εκείνη η κακόβουλη πράξη. Αυτόν, μοναχοί, οι φύλακες της κόλασης τον ρίχνουν πάλι στη μεγάλη κόλαση.

Κάποτε στο παρελθόν, μοναχοί, στον βασιλιά Γιάμα ήρθε αυτή η σκέψη: «Όσοι, λένε, κύριοι, κάνουν κακόβουλες και φαύλες πράξεις στον κόσμο, σε αυτούς επιβάλλονται τέτοια διάφορα βασανιστήρια. Αχ, μακάρι εγώ να αποκτούσα ανθρώπινη ύπαρξη. Και ο Τατχάγκατα να εγειρόταν στον κόσμο, ο Άξιος, ο Πλήρως Αυτοφωτισμένος. Και εγώ να υπηρετούσα εκείνον τον Ευλογημένο. Και εκείνος ο Ευλογημένος να μου δίδασκε τη Διδασκαλία. Και εγώ να κατανοούσα τη Διδασκαλία εκείνου του Ευλογημένου». Αυτό όμως εγώ, μοναχοί, δεν το λέω επειδή το άκουσα από κάποιον άλλο ασκητή ή βραχμάνο, αλλά αυτό ακριβώς που ο ίδιος γνώρισα, ο ίδιος είδα, ο ίδιος κατανόησα, αυτό ακριβώς εγώ λέω.

271. Αυτά είπε ο Ευλογημένος. Αφού είπε αυτά, ο Καλότυχος, ο Διδάσκαλος, είπε επιπλέον αυτό:

«Όσοι νέοι, επιπληχθέντες από τους θεϊκούς αγγελιοφόρους, αμελούν· αυτοί οι άνθρωποι θρηνούν για πολύ καιρό, έχοντας φτάσει σε κατώτερη κατηγορία.

Όσοι όμως ενάρετοι άνθρωποι εδώ, από τους θεϊκούς αγγελιοφόρους επιπληχθέντες, δεν αμελούν ποτέ στην ευγενή διδασκαλία.

Βλέποντας τον κίνδυνο στην προσκόλληση, την αιτία της γέννησης και του θανάτου· απελευθερώνονται μέσω της μη προσκόλλησης, στην εξάλειψη της γέννησης και του θανάτου.

Αυτοί που έφτασαν στην ασφάλεια, ευτυχισμένοι, κατασβεσμένοι στην παρούσα ζωή· έχοντας υπερβεί κάθε έχθρα και κίνδυνο, ξεπέρασαν κάθε υπαρξιακό πόνο».

Τέλος της ομιλίας Ντεβαντούτα, δέκατη.

Τέλος του κεφαλαίου Σουνιάτα, τρίτο.

Αυτή είναι η σύνοψή του -
Διπλή κενότητα, θαυμαστά φαινόμενα και Μπάκουλα·
Ατσιραβατί, Μπχούμιτζα ονόματι, Ανουρούντα και ακαθαρσίες·
αδαής και σοφός, και θεϊκοί αγγελιοφόροι, αυτά τα δέκα.

ΠΑΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΑΥΤΗ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Η παρούσα μετάφραση αποτελεί μέρος του PaliVerse Project, της πρώτης πλήρους και ενιαίας αγγλικής μετάφρασης του Κανόνα Πάλι, μαζί με τα Σχόλια (Aṭṭhakathā) και τα Υποσχόλια (Ṭīkā) και συνοδεύεται από διαδραστικά εργαλεία μελέτης. Το PaliVerse είναι ένα έργο σε εξέλιξη. Οι μεταφράσεις που δημιουργούνται με τεχνητή νοημοσύνη βελτιώνονται συνεχώς μέσω αναθεωρήσεων και σχολίων από ειδικούς. Το παρόν κείμενο αποτελεί την πιο πρόσφατη μετάφραση κατά την ημερομηνία λήψης.

Ημερομηνία δημιουργίας PDF: 14 Σεπτεμβρίου 2026

ΠΩΣ ΝΑ ΠΑΡΑΘΕΣΕΤΕ ΤΗΝ ΠΗΓΗ

PaliVerse (2026). Ο Τριμερής Κανόνας. Ο Κανόνας των Ομιλιών. 2. Η συλλογή των μεσαίου μήκους ομιλιών. 3. Οι τελευταίες πενήντα ομιλίες. 3. Το κεφάλαιο για την κενότητα έχει ανακτηθεί από το paliverse.org

© 2026 The PaliVerse Project · Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος
Κέντρο Μελέτης και Πρακτικής Βουδισμού Τεραβάδα
Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία εγγεγραμμένη στην Ελλάδα
Το παρόν PDF μπορεί να διανέμεται ελεύθερα για σκοπούς μελέτης και πρακτικής.

PaliVerse.org